

Ne,
minili
so
časi...

BOJAN BREZIGAR

Vprašanje, ali se strahovi preteklosti spet javljajo nad našimi glavami, je vsekakor umestno. Dejstvo, da karabinjerji po anonimni ovadbi razkopljejo staro cerkvico na Matajurju, v kateri naj bi bilo skrito orožje, vsekakor sodi v čas ustrahovanja prebivalstva Beneske Slovenije, o katerem smo mislili, da je po razpadu Gladia in predvsem po razpadu konservativnih političnih sil, ki so desetletja vedrile v beneskoslovenskih občinah, dokončno romal v ro-potamnico zgodovine.

Očitno ni bilo tako. Karabinjerji so prihrumeli v cerkvico in začeli iskati orožje »onih, ki so proti Gladju,« nekakšnih rdečih gladiatorjev, ki so -vsaj v Beneciji - sad fantazije tistih, ki bi na ta način radi prikriili svojo pripadnost resničnemu Gladju, torej tajni oboroženi skupini, ki je s financiranjem države pripravljala revolucijo za čas, ko bodo komunisti prevzeli oblast...

V zadnjih desetletjih se je tem možem očitno zdelo, da je do tega že prišlo. Črna sled Gladia namreč vodi tja od nabrežinskega skladišča orožja do petoveljskega atentata, pa tudi do bombe na slovensko solum in, po zadnjih ugotovitvah, celo do bombe na Trgu Fontana, ki je v Italiji označevala začetek strategije terorja. Prav v zadnjih tednih prihajajo na dan zanimive novice o teh atentatih, o povezavah med milanskimi, tržaskimi in petoveljskimi bombami, o organiziranem terorju, za katerem je stala prava organizacija. Zaenkrat se ni znano, kolikšen je bil delež državnega aparata pri teh dejavnostih, je pa že jasno, da je ta delež obstajal.

In kaj je lažjega v takem trenutku, kot obrniti pozornost na »rdeči Gladio« in torej ponoviti tezo o nasprotujočih si ekstremizmi-h. Kaj lažjega kot določiti za grešnega kozla 87-letnega(!) župnika, narodnega buditelja, enega tistih Cedermacev, ki so v težkih casih pravega - črnega Gladia - ohranjali slovensko besedo v Nadiskih dolinah, človeka, katerega je prav zaradi tega dela pred kratkim odlikoval sam predsednik slovenske republike. Kaj učinkovitejšega kot razdejeti s krampi »leglo komunizma«, kar naj bi očitno bila cerkvica na Matajurju.

Ne, minili so časi, ko so karabinjerji to lahko nemo-teno počenjali. Danes, ob tem nezaslišanem napadu, torej kar povejmo: nekdo mora za to odgovarjati.

Žalost in ironija župnika Gujona: »So mar našli atomsko bombo?«

MATAJUR - »So mar našli atomsko bombo?«, je ironično komentiral 87-letni župnik Pasquale Gujon, ko so mu povedali, da so karabinjerji vdrli v »njegovo« cerkvico na Matajurju in jo v iskanju orožja hudo poškodovali. Takoj nato pa se je zresnil in izrazil vso svojo žalost zaradi dogodka, ki je močno odjeknil v vsej Beneski Slove-

niji in tudi na širšem območju.

Videmska skofija je že napovedala, da bo vložila formalen protest zaradi početja preiskovalcev, ki da je v nasprotju z dolžili Konkordata med Italijo in Vatikanom. Po pričevanju oči-vidcev namreč kaže, da vsaj v prvi fazi preiskave na Matajurju ni bil prisoten noben predstavnik župnisca.

Na 5. strani

ZADNJA VEST

EZ ponuja posredovanje med Rimom in Ljubljano

BRUSELJ - Predsedujoči ministrskega sveta držav Evropske zveze Javier Solana (Spanija) je, kot poroča tiskovna agencija ANSA, ponudil možnost, da bi Evropska zveza formalno posredovala v pogajanjih med Italijo in Slovenijo.

Španski zunanji minister Solana je povedal, da se je pred tremi dnevi srečal s slovenskim zunanjim mini-

strom Zoranom Thalerjem, ki pa mu ni posredoval novih slovenskih stališč in predlogov za premostitev znanih nesoglasij med Rimom in Ljubljano. Predsedstvo ministrskega sveta petnajsterice, je se dodal šef španske diplomacije, lahko skliče tristransko srečanje med Evropsko zvezo, Italijo in Slovenijo, ne more pa zajamčiti njegovega uspeha.

BOSNA IN HERCEGOVINA / ZARADI POSAVSKEGA KORIDORJA, GORAŽDA IN SARAJEVA

Čakajoč na sporazum

Hrvaška opozicija očita predsedniku Tuđmanu, da prodaja hrvaška ozemlja

DAYTON, ZAGREB -

Mirovna pogajanja o Bosni v Daytonu so se zavlekla, ceprav so Američani postavili predstavnikom sprtih strani zadnji rok, do katerega bi morali skleniti mirovni sporazum ali pa se raziti. Pogajalci se ne morejo zediniti o dveh strateških koridorjih - tistega do Goražda in posavskega - in prihodnje ureditve glavnega mesta Sarajeva. Ostala ozemlja bodo pripadala tisti strani, ki ga trenutno nadzoruje. Bosanski Hrvati in Muslimani ne pristajajo, da bi se ob obeh koridorjih okoristili Srbi, za Hrvate pa je se najbolj boleče, da bi se morali na pritiske iz Zagreba odpo-vedati Posavini.

Hrvaška opozicija je v posebni izjavi za javnost kritizirala hrvaškega pred-sednika Tuđmana, ker naj bi v Daytonu prodajal hrvaško ozemlje.

Pozno sinoči je pred-stavnik bosanske vlade v Sarajevu povedal dopisniku francoske agencije AFP, da so se pogajanja končala brez sporazuma in se bosanska delegacija vrača domov.

Na 17. strani

POLJSKA / LJUDJE SO PODPRILI PREDSEDNIŠKEGA KANDIDATA LEVICE

Zmagal je Kwaśniewski

Dosedanji predsednik Walensa že govori o »mreži rdečega pajka«

VARSAVA - Aleksander Kwaśniewski (na sliki AP) je zmagovalc poljskih predsedniških volitev. Po neuradnih izidih je v 40 od 49 pokrajin zbral 52, 3 odstotka glasov. Z zmago socialdemokratskega kandidata je Poljska se čvrsteje v rokah levice, saj ima Zveza demokrac-tične levice, stranka prenovljenih komunistov, večino v parlamentu, tako da je dosedanji predsednik Lech Walensa zato že opozoril, da bo državo »prepletla mreža rdečega pajka«.

Na 16. strani

Erich Priebke danes v Italiji

BUENOS AIERES - Nekdanji esesovski stotnik Priebke bo danes v Italiji, kjer bo lahko položil racun za svojo odgovornost pri pokolu v rimskih Ardeatinskih jamah. Manj pa je verjetno, da bo na procesu prišla na dan vsa resnica, se najmanj pa dejstvo, da je marsikdo Priebkeju pomagal na begu iz Italije v Argentino in da so italijanske oblasti nanj dolga leta v bistvu pozabile.

Na 15. strani

TRST / V NABITO POLNI DVORANI HOTELA SAVOIA

Šaljivi in hudomušni Di Pietro navdušil tržaško občinstvo

TRST - Antonio Di Pietro je sinoči v nabito polni dvorani hotela Savoia (na sliki-FOTO KROMA) predstavil knjigo, ki jo je napisal skupno z novinarjem Espresso Antoniom Carluccijem. O politiki in o svojem morebitnem vstopu v politično areno ni maral govoriti, pač pa je obirno spregovoril o delu milanskega tima sodnikov "čistih rok" in o raznih podkupovalnih in političnih aferah.

Bivši sodnik je bil ironičen in hudomušen, vsekakor pa iskren in neposreden, kar je publika sinoči zelo cenila. Med poslušalci ni bilo krajevnih politikov.

Na 2. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Za finančni zakon prva preizkušnja

Senat bo danes odobril finančni zakon, v poslanski zbornici pa pol svobosčin napoveduje ostro opozicijo.

Stran 2

Dijaški protest v Trstu

V Trstu so dijaki zasedli 13 italijanskih visjih srednjih sol. Danes bodo na slovenskih visjih srednjih solah izredna dijaška zborovanja.

Stran 7

Bogata monografija Z. Apollonia

Včeraj so v Trstu predstavili italijansko verzijo publikacije o likovniku slovenskega mediterana.

Stran 7

V Gorici Združeni za Unicef

Prireditve Združeni za Unicef je v Gorici ponovno ponudila priložnost za srečanje med slovensko in raznimi italijanskimi regionalnimi kulturami.

Stran 11

Predstava za otroke in ne

Glasbena pravljica Peter in volk po glasbi Prokofjeva dozivlja v postavitvi SSG zelo tople sprejem.

Stran 13

Odbojka: »azzurri« spet uspešni

Na svetovnem pokalu v Tokiu je Italija premagala Argentino s 3:0.

Stran 23

RIM / SENAT GA BO ZANESLJIVO ODOBRL

Za finančni zakon danes korak naprej

Liga potrdila podporo Diniju, ki pa bi rad ostal na čelu vlade do zapadlosti šestmesečja EU

RIM - Senat bo danes odobril finančni zakon, saj je že na včerajšnji seji, ki so se je udeležili tudi predstavniki Severne lige, odobril vse člene posameznih ukrepov, ki sestavljajo sklop finančnih dokumentov. Za zakon bodo glasovali tudi senatorji Severne lige, pa čeprav si bodo ob tem »zatisnili nos«, kot je izjavil njihov načelnik Francesco Tabladini. Pač pa za zdaj ne bo »političnega razcisčenja«, ki so ga zahtevali nekateri predstavniki desničarskega zavezništva po znanih prigodah, ki so nedvomno nemalo skrhali odnose leve sredine z Bossijevo stranko.

Vsekakor pa je Severna liga, kot receno, potrdila, da bo podpirala Di-

nijevo vlado vse do dokončne odobritve finančnega zakona. Tabladini je kritično poudaril, da tega ne bodo storili niti zaradi Dinija, niti zaradi levosredinskega zavezništva, pač pa, da bi preprečila padec borze in lire. Sicer pa je Liga v zameno izsilila od predsednika vlade, da bo sporni odlok o priseljenstvu šel najprej v obravnavo v senatu in ne v poslanski zbornici, kar bi zaradi različnega razmerja sil lahko dalo Bossiju in njegovim možnost, da njegovo vsebino spremenijo.

Sam Dini se je včeraj udeležil seje načelnikov skupin v senatu, na kateri so razpravljali o usodi finančnega zakona. Premier se je tu izrecno

zahvelil silam Kartela svoboscin, ker so v odsotnosti senatorjev Severne lige omogočili, da so se glasovanja o posameznih delih finančnega zakona nadaljevali. Pač pa je Dini zavrnil zahtevo desnice po takojšnjem »razcisčevanju«. Ponovil je, da bo njegova vlada takoj po odobritvi finančnega zakona odstopila in da bo to prav gotovo najboljša priložnost za politično preverjanje. Dini je tudi povedal, da je vlada že izdelala okvirni program za šestmesečje italijanskega predsedovanja Evropski uniji in da ga je pripravljena predložiti v razpravo parlamentu. V poznejši izjavi tisku pa je Dini se dodal, da »bi bilo zelo koristno, ko bi imeli vlado, ki bi lahko izpeljala šestmesečje EU brez prekinitev na polovici.«

To misel je na neki debati v Milanu ponovil minister za delo Tiziano Treu, ki je potem moral vsiljivim casnikarjem priznati, da bi to »kontinuiteto« med šestmesečjem EU lahko zagotovila le Dinijeva vlada. Na njeni poti pa je sicer še veliko težav: najprej finančni zakon, ki bo v senatu odobren brez večjih problemov, v poslanski zbornici pa se bo moral soočiti z ostro opozicijo Pola svoboscin. Se vedno pa je seveda odprt problem odloka o priseljenjih. Predstavniki Ljudske stranke Luigi Granelli je včeraj predlagal, naj bi vladni dekret spremenili v zakonski osnutek, tako da bi imel parlament možnost o njem razpravljati in ga tudi spremeniti.

TRST / BIVŠI SODNIK DI PIETRO GOST KROŽKA MIANI

»Zanima me obiranje oljk, politika še ne...«

Predstavitel knjige v nabito polni dvorani Savoie

Antonio Di Pietro v hotelu Savoia (Foto KROMA)

TRST - »Sedaj me caka obiranje oljk v domačem Moliseju, o politiki pa bom, če sploh bom, razmišljal pozneje«. Antonio Di Pietro je takole rezko in odrezavo utisal poslušalca, ki ga je vprašal (o tem se sicer sprašuje vsa Italija), ali bo končno vstopil v politično areno. Vprašanje je ostalo brez odgovora, a to ni bilo na dnevnem redu sinočnje predstavitve knjige »Hvala, Tonino!« (pobudnik je bil krožek Miani), ki jo je nekdanji sodnik napisal skupno z novinarjem Espresso Antoniom Carluccijem. Gre za tristo pisem od vsega skupaj približno petdeset tisoč, kolikor jih je Di Pietro dobil na milansko tožilstvo.

Velike uspehe tima sodnikov »cistih rok« je omogočila predvsem zavzeta participacija javnega mnenja, ki je stalno spodbujalo sodnike, da vztrajajo pri odkrivanju politične korupcije. Sodniki so tudi v preteklosti skušali odkrivati podkupovalne afere, je dejal Di Pietro, prav zato, ker niso imeli za seboj javnega mnenja in podpore obci, so morali večkrat vreči pusk v koruzo. Zato je bil hrup, ki so ga ustvarili novinarji, se kako potreben milanskim sodnikom, da jih niso politiki pravčasno utisali in onesposobili.

Di Pietro je pred izredno številno publiko, ki je do zadnjega kotička napolnila veliko dvorano hotela Savoia in ostale sosednje dvorane, odkritosrčno priznal, da je večkrat tudi zgrešil,

čeprav nikoli v slabi veri. Velikih podkupovalnih afer niso odkrili s preiskavami o tem ali onem politiku ali o tej ali oni stranki, ampak z računovodskimi pregledi bilanc podjetij in ustanov, ki so (na črno in seveda nezakonito) vzpostavile znane perverzne odnose z državnimi političnimi vrhovi.

O politiki, kot receno, bivši sodnik ni maral govoriti. Pač pa je obsirno spregovoril o potrebi po zakonitosti in poštenosti, za uveljavitev katerih moramo vsi nekaj prispevati. Od politikov, ki se morajo vrniti k pravi pristni politiki, do sodnikov in končno vseh državljanov, tudi zato, ker ima Italija, kljub vsemu, vse možnosti in pogoje, da se pravčasno izmaže iz sedanjega skrajno nejasne politične in

gospodarske situacije.

Občinstvu je Di Pietro, s pristno kmečko ironijo, ki zaznamuje njegove javne posege, postregel tudi nekatere zabavne anekdote. Odkril je npr. nepostopenega funkcionarja javne uprave, ki je bil zaradi korupcije obsojen, a ni nikoli prestopil praga zapora. Poteklo je nekaj mesecev in Di Pietro je telefoniral na omenjeni urad, kjer mu je odgovoril prav obsojeni funkcionar, ki je bil očitno spet na svojem mestu.

Ta navidez postranski dogodek dokazuje, da bo pot k uveljavljanju zakonitosti in poštenosti v tej državi še dolga in posuta z ovirami. Di Pietro in njegovi (bivši) kolegi niso velike zasluge, da se je to začelo in da je ta pot brez povratka.

Sandor Tence

Kanček ironičnosti ne škodi

TRST - Antonio Di Pietro se je trzaskemu občinstvu (v dvorani hotela Savoia ni bilo niti enega poklicnega politika ali upravitelja) predstavil predvsem v človeški luči. Bil je zelo sproščen in hudomušen, vpadal je v besedo svojih sogovornikov in jih tudi prekinjal. Nejevoljo je pokazal le do tistih, ki so od njega pričakovali jasne besede o morebitnem vstopu v politiko. Nekaj poslušalcev je bilo zaradi tega razočaranih, drugi pa so bili zadovoljni, ker končno ni bilo besed o politiki...

Skratka nismo videli in slišali napetega, resnoba in v glavnem jezneza Di Pietra, ki smo ga bili vajeni iz milanskih sodnih dvoran, ko je preganjal od sebe fotografije in novinarje. Fotografije in televizijske snemalce je resnici na ljubo tudi sinoči nekajkrat glasno nahrulil, češ da mu kvarijo koncentracijo. Nihče pa mu zaradi tega ni zameril.

Di Pietro je skratka zaigral na struno ironije in odkritosrčnosti, ki sta prav vrline, ki ju večina politikov ne pozna.

NOVICE

Občinske volitve: zmaga leve sredine

RIM - Na nedeljskih upravnih volitvah v 24 občinah z nad 15 tisoč prebivalci so bili že v prvem krogu izvoljeni trije župani. Vsi trije pripadajo levosredinski koaliciji, ki zajema stranke od SKP do Pakta demokratov. V Manfredonii je bil izvoljen Gaetano Principe (prejel je 51, 7% glasov), v Ercolanu Luisa Bossa (61, 2%), v Castellaneti pa Rocco Vito Loreto (60, 4%). V drugih občinah bodo izvolili župane v balotazi v drugem krogu. Na nedeljskih upravnih volitvah je volil nekaj več kot milijon volilnih upravičencev. Po nepopolnih podatkih (s 1.026 od skupnih 1290 volišč) sta prejeli DSL in Forza Italia 12, 2%, Nacionalno zavezništvo 11, 2%, Združeni krščanski demokrati 6, 4%, KDC 5, 8%, SKP 4, 8%.

Tiskovna konferenca reformatorskih »nagcev«

Reformatorji bodo priredili danes nevsakdanjo tiskovno konferenco. Pred novinarji se bodo predstavili v Adamovem oblačilu, da bi tako dobesedno razgalili vse, kar po njihovem mnenju skrivajo oblasti, sodstvo in sredstva javnega obveščanja, da ne bi seznanili ljudi o njihovi referendumski kampanji.

Konference se bodo udeležili predstavniki klubov Pannella, ki stavkajo že 38 dni »za referendum«. Srečanje bo tako rekoč »zasebno«. Vsi udeleženci bodo morali zaprositi za vabilo. Fotografije bodo lahko fotografirali le z razdalje, televizije bodo lahko snemale le z nepremičnimi TV kamerami. Pred objavo bodo morali vse posneto gradivo posredovati organizatorjem. Novinarji bodo lahko oblečeni...

Škof iz Macerate umrl v prometni nesreči

MACERATA - Škof iz Macerate, 72-letni Tarcisio Carboni, je včeraj umrl v prometni nesreči v bližini kraja Chiarino di Recanati. S svojim fiatom uno se je peljal proti letaliscu v Falconari, od koder bi moral odleteti z letalom v Palermo na zasedanje Italijanske skofovske konference, ko je njegov avto po blagem ovinku iz se nepojasnjenih razlogov čelno treščil v nasproti vozečo alfo 33. Fiat uno je upravljal msgr. Rino Ramaccioni, škof Carboni je sedel ob njem. V trčenju je bil škof pri prici mrtve, oba voznika pa se nista poskodovala.

Proces proti Andreottiju

PALERMO - Na deveti obravnavi na procesu proti Giuliju Andreottiju, ki je obtožen združevanja v zločinske namene mafijskega tipa, so največji del posvetili prevzemu dokumentov, ki bodo služili na procesu kot dokazno gradivo, zatem pa je bil govor o seznamu pric. Med pricami, ki jih je prijavila obramba, je tudi nekdanji predsednik KD Ciriaco De Mita. Andreotti je bil tudi včeraj sila ironičen: novinarju Montanelliju je pojasnil »filozofijo« skesancev: »Raje so pripravljeni povedati karkoli, da bi lahko zakonito odšli na Florido, kot pa da bi ostali do smrti v zaporu.«

PALERMO / ZAČEL SE JE VČERAJ

3. shod italijanske katoliške Cerkve

PALERMO - Z vstopom več kot 2.500 delegatov v petih sprevidih v veliko dvorano palermškega velesojma se je včeraj pričel 3. shod italijanske katoliške Cerkve. Udeleženci, med katerimi je več kot 200 skofov, bodo do petka, se pravi okroglih pet dni, razpravljali na temo »Evangelij dobrote za novo italijansko družbo«. Prvi takšen shod je bil leta 1976 v Rimu, drugi pa leta 1985 v Loretu.

Shod je odprl predsednik italijanske skofovske konference kardinal Camillo Ruini, udeležence pa so pozdravili se palermski kardinal Salvatore Papalardo in krajevna delegatka Ina Siviglia Sammartino, župan Leoluca Orlando in predsednik Dezele Sicilija Matteo Graziano. Uvodno poročilo pa je imel turinski nadškof

Giovanni Saldarini, ki je predsedoval pripravljalnemu odboru. Govoril je na temo »Poklicani k popolnosti dobrote za prenovu družbe v luči evangelija«. Dejal je, da Italija preživlja danes naravno dramatične trenutke, zaradi česar se morajo katolici maksimalno angazirati. Ostali govorniki, med temi palermski kardinal Papalardo, so med drugim opozorili na vse večje število priseljencev, ki v Italiji živijo v nečloveških pogojih.

Predsednik republike Scalfaro je ob tej priložnosti naslovil na kardinala Ruinija daljše pismo, v katerem poudarja veliko vlogo, ki jo igrajo katolici v italijanski družbi. Cestitke sta poslala tudi prdrednik vlade Dini in predsednica poslanske zbornice Pivetti.

ČRNA KRONIKA / PREDINOČNJIM PRI NEAPLJU

Policija pobila 3 kamoriste

Eden izmed aretirancev vodi neko picerijo v Vidmu

NEAPELJ - Se vedno ostaja precej ovit v tajnost oborožen spopad, v katerem so policijski agenti posebnih oddelkov Nocs predsinočnim umorili tri pripadnike kamore v kraju Pimonte pri Castellamareju di Stabbia na Neapeljskem. Mrtvi so Pasquale Afeltra, Giacomo Avitabile in Giovanni Zurlo. Vsi trije so pripadali skupini organizirane kriminala, ki jo je do svoje smrti leta 1993 vodil Umberto Mario Imparato, in so bili dobri znanci policije.

Do oboroženega spopada je prišlo v okviru dobro pripravljene akcije policije. Le-ta je namreč zvedela, da se je v nedeljo pripravljala manjši »vrh« kamore v neki samotni hiši in jo je ob pravem času obkolila. Ko so policisti vlomili v poslopje, so zlikovci takoj prijeli za orožje, vendar so policisti izkoristili prednost presenečenja in jih premagali. Kot recno, so trije kamoristi v spopadu izgubili življenje, eden pa je bil hudo ranjen. Istovetnosti slednjega policija do sinoči ni hotela objaviti iz varnostnih razlogov. Na začetku se je razširila vest, da so ranjenca sprejeli v bolnišnico v Castellamareju di Stabbia, vendar preiskovalci so vest demantirali. Potrdili pa so, da ranjenec ni v smrtni nevarnosti.

Zabelziti velja podatek, ki zanimala tudi naše kraje. Policija je namreč po

krvavem dogodku med drugimi aretirala 35-letnega Micheleja Donnamuro, svaka umrlega Pasqualeja Afeltre, ki vodi neko picerijo v Vidmu. Po mnenju preiskovalcev naj bi se Donnamura na nek način udeležil mafijskega sestanka, pa čeprav samo kot straža, in naj bi mu ob prihodu policije uspelo pobegniti z nekaterimi drugimi. Preiskovalci vsekakor menijo, da je Donnamura tesen sodelavec organiziranega kriminala. Videli bomo, ali bo to imelo kako posledico v Vidmu.

Poveljnik policije Fernando Masone se je včeraj mudil v Kampaniji in je pohvalil policijsko akcijo v Pimontu, izrazil pa je zaskrbljenost zaradi razširjenosti organiziranega kriminala na Neapeljskem. Na srečanju s kvestorji s tistega področja je med drugim ugotovil, da je v Kampaniji kar 20 tisoč policajev, kar ni majhno število. »Nasa prisotnost v tej deželi je velika,« je med drugim dejal v pogovoru s časnikarji, »potrebno pa bi jo bilo bolje razporediti.« Neapeljski kvestor Ciro Lamostro pa je podčrtal, da se policija v Kampaniji že dalj časa trudi, da bi bila vse »vidnejša«, se pravi dejansko prisotna med ljudmi na teritoriju, ter pristavil, da se je prav temu treba zahvaliti za uspeh akcij, kakršno so policijski predsinočnim izvedli v Pimontu.

DANES
V OSPREDJU

Manjšini priznati večjo vlogo v sodelovanju med Slovenijo in Koroško

CCELOVEC - Glavno mesto Koroške je bilo včeraj prizorišče prizadevanj za manjšinam bolj naklonjeno politiko ter tudi za tesnejše sodelovanje med državami, deželami in regijami v prostoru Alpe-Jadrana. Povod za to je bil (sicer neuraden) obisk slovenskega zunanjega ministra Zorana Thalerja, ki se je med svojim bivanjem na Koroškem sestal z vsemi merodajnimi predstavniki koroških Slovencev, s koroškim deželnim glavarjem Zernattom ter ob priliki podelitve Einspielerjeve nagrade tudi z najvišjimi predstavniki Južne Tirolske, predsednikom province Durnwalderjem in njegovim namestnikom v Južnotirolski ljudski stranki (SVP) ter dobitnikom nagrade Frasnelliem. Pogovori so po splošni oceni dali nov spodbuden impulz tako za reševanje odprtih manjšinskih vprašanj, se posebej slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem, privedli pa naj bi tudi do tesnejšega prekomajnega sodelovanja v tem prostoru, pri čemer naj bi bila manjšinam dodeljena pomembnejša vloga kot doslej.

Po sestanku s predstavniki koroških Slovencev je

Thaler v pogovoru za naš dnevnik izpostavil kot pomemben in konkreten rezultat, da slovenski državni zbor skuša pospešiti sprejemanje resolucije o sloven-

skih manjšinah v zamejstvu. Sprejemanje te resolucije bi namreč bil signal mednarodni skupnosti, kaj si država Slovenija misli o položaju svojih manjšin, predvsem v Avstriji in Italiji, je dejal Thaler. »Mi sodimo, da ta položaj se ni urejen oziroma obstajajo še mnogi konkretni odprti problemi«, je poudaril slovenski zunanji minister. Na sestanku je bil zato sprejet dogovor, da bo zunanje ministrstvo priporočilo delovni skupini v parlamentu, ki se ukvarja s to resolucijo, naj okrepi dialog s predstavniki manjšine v zamejstvu in naj po drugi strani preseže medstrankarska nasprotja v Sloveniji, tako da o pride čimprej do nacio-

CELOVEC - Srečanje zastopnikov slovenske manjšine na Koroškem s slovenskim zunanjim ministrom Zoranom Thalerjem sta pozitivno ocenila predsednika obeh osrednjih političnih organizacij koroških Slovencev Marjan Sturm (ZSO) in Nanti Olip (NSKS).

Sturm je v pogovoru za naš dnevnik povedal, da je bil pogovor »izredno koristen in konstruktiven; pristop do perečih vprašanj se je tokrat namreč izvedel po strokovni plati«. Govorili niso le o notranjemanskinskih problemih, temveč tudi o možnostih vključitve manjšine v sodelovanje preko meja. V zvezi z zajamčenim mandatom za koroške Slovence v koroškem deželnem zboru pa je Sturm dejal, da ZSO temu ne bo (več) nasprotovala, poudaril pa je, da najbrž večji del koroških Slovencev zago-

nalnega konsenza o tem vprašanju. Po Thalerjevem mnenju naj bi bila resolucija sprejeta najkasneje do spomladi prihodnjega leta.

Končno prebit led glede deželnozborskega mandata?

niso slabši Slovenci kot oni, ki se zavzemajo za zagotovljen manjšinski mandat. Olip je prav tako pozdravil srečanje z ministrom, saj so koroški Slovenci v večurnem pogovoru lahko spoznali kompleksnost manjšinske problematike in vlogo manjšin v bilateralnih in multilateralnih odnosih. Kar zadeva zajamčeni manjšinski mandat pa je predsednik NSKS opazil »resno pripravljenost ZSO, da temu ne nasprotuje«, tako da bi lahko sli skupno pot: si na eni strani prizadevati za zajamčen mandat v deželnem zboru, na drugi strani pa odpreti pot za integracijo v stranke, »kajti meni so vsak čas ljubi trije zastopniki koroških Slovencev v deželnem zboru kot samo en zagotovljen zastopnik.«

Glede pogovora z deželnim glavarjem Zernattom je Thaler na večerni tiskovni konferenci dejal, da sta sodelovala v oceni, da se odno-

si med Koroško in Slovenijo v zadnjih letih ugodno razvijajo in se tudi klima glede kocljivih vprašanj izboljšuje. Thaler je svojemu

Na sliki z leve: Tomaž Vetrh in Joza Habernik (SGZ), Avgustin Malle (SZI), gen. konzul Jože Jeraj, minister Zoran Thaler, Marjan Sturm (ZSO), Jože Marketz (DPU), Rudi Vouk (EL), Nanti Olip (NSKS). Foto: Gert Eggenberger

sogovorniku izrazil željo, da bo Koroška v novih razmerah in kot obmejna regija EU okrepila sodelovanje, kar je Zernatto tudi potrdil. Govor je bil tudi o čimprejšnjem zasedanju kontaktnega komiteja med Slovenijo in Koroško v Sloveniji, pri čemer je Thaler izpostavil, da bo izboljšanje ozračja pripomoglo tudi k uresnitvi konkretnih korakov, ki jih pričakuje slovenska manjšina na Koroškem. Konkretno je slovenski zunanji minister pri tem navedel vprašanje zajamčenega deželnozborskega mandata za koroške Slovence in ob tem ugotovil, da je deželni glavar potrdil svojo naklonjenost taki rešitvi, ustvarjanje možnosti sprejema signala Televizije Slovenija, izboljšanje položaja na področju solstva, itd.

Glede na blizajočo se volitve v državni zbor v Avstriji pa je Thaler izrazil osebno upanje, da bo prislo do zastopstva predstavnika manjšin v parlamentu, kajti to bi brez dvoma pripomoglo k boljsemu dialogu v vprašanjih ki so pomembne za manjšine.

Zadnja postaja Thalerjevega obiska na Koroškem je bila udeležba na slavnostni podelitvi letosnje Einspielerjeve nagrade predsedniku kluba poslancev in namestniku predsednika Južnotirolske ljudske stranke (SVP) Hubertu Frasnelli. Einspielerjevo nagrado podeljujeta Narodni svet koroških Slovencev in Krščanska kulturna zveza, Frasnelli pa je bila podeljena za »odločno zavze-manje za zadeve koroških Slovencev in odnosih med Južnimi Tirolci in Avstrijo na mednarodni ravni, ter za njegovo prispevanje k boljsemu razumevanju vprašanj narodnostnih skupnosti v družbi«. Podelitve nagrade se je sta se med drugimi udeležila tudi južnotirolski deželni glavar Luis Durnwalder in koroški deželni glavar Christof Zernatto. Nagrado, pomenovano po slovenskemu duhovniku, politiku, publicistu in »očetu koroških Slovencev« Andreju Einspielerju (1813 - 1888), so doslej prejeli bivši avstrijski zvezni predsednik Rudolf Kirchschlagger, bivši rektor celovške univerze Günther Hödl, politolog Anton Pelinka, predsednika nemško-slovenskega koordinacijskega odbora krske skofije Ernst Waldstein in Valentin Inzko, predsednik Katoliške akcije na Koroškem (KA) Philipp Rauscher in predsednik interkulturnega društva »Club tre popoli« Arthur Roßbacher. Nagrada je namenjena osebam, ki izstopajo s svojimi prizadevanji za uveljavitev slovenske narodnostne skupnosti v avstrijski in mednarodni družbi oz. z svojo dejavnostjo prispevajo k boljsemu sožitju med obema narodoma na Koroškem.

Ivan Lukan

JE Krško: »Veter piha z zahoda...«

CELOVEC - Minister Thaler je zavzel stališče tudi do vprašanja referenduma o zaprtju jedrske elektrarne Krško in pri tem poudaril, da referendum - vsaj na osnovi parlamentarne pobude - ne bo. Dodal je se, da je sicer večina prebivalcev Slovenije za brezjedrsko prihodnost, da se pa hkrati zelo dobro zaveda kompleksnosti tega problema. Slovenci zato tudi vedo, da v tem vprašanju ni »enostavnih carobnih rešitev«. Thaler je v zvezi s koriščenjem jedrske energije tudi opozoril na dejstvo, da oskrba z tokom iz jedrskih elektrarn tudi v zahodnoevropskih državah dosega skoraj tri četrtine, tako da se v Sloveniji čudijo, da je prav zaprtje nuklearke v Krškem postala tako osrednja tema na Koroškem in v Avstriji. »Veter piha pretežno z zahoda, iz Nemčije, Švice, Francije...«, je se dodal slovenski zunanji minister. (I.L.)

KOROŠKA / OBČNI ZBOR SLOVENSKE PROSVETNE ZVEZE

»Pluralizem v kulturi - pluralizem organizacij«

CELOVEC - Ob prisotnosti številnih gostov in delegatov skoraj 60 vanjo včlanjenih društev je Slovenska prosvetna zveza (SPZ) preteklo soboto v novo ustanovljenemu Centru za kulturo in komunikacijo (k+k-centra) v Sentjanžu v Rožu priredila svoj redni občni zbor. Poleg poročil o razvejanju kulturni in organizacijski dejavnosti SPZ v preteklih starih letih, so bile na dnevnem redu tudi volitve. Znova je bil izvoljen za predsednika Gustav Brumnik, na volitvah pa je SPZ uveljavila tudi skorajda popolno enakopravnost obeh spolov v odborih. Z vstopom mlajših odbornikov pa se je končala tudi na zadnjem občnem zboru začeta menjava generacij.

Predsednik Gustav Brumnik je v svojem govoru poudaril, da je SPZ v preteklem obdobju prav zaradi povečane podpore s strani Republike Slovenije svojo dejavnost lahko se povečala, največji dosežek pa da je bil brez dvoma nakup in ureditev novega k+k-centra v Sentjanžu, novega kulturnega, izobraževalnega in komunikacijskega središča ne le za Slovence, temveč za celotno v rožanski regiji

živeče prebivalstvo. Nadaljni projekt je postavitev kulturnega doma v Pliberku.

Predsednik SPZ je v svojem govoru zavzel jasno stališče tudi glede razprave o poenotenju obeh osrednjih kulturnih organizacij. »Mislim, da smo tudi na tem področju se daleč od poenotenja in da takšno poenotenje niti ne bi ustrezalo pluralistični ureditvi družbe, v kateri živimo«, je poudaril Brumnik in izpostavil, da praksa kulturnega delovanja v SPZ in KKZ (Krščanska kulturna zveza) zgovorno prica o tem, da obstajajo »na več področjih izrazite razlike, ki niso pogoje-ne samo z različnimi delovnimi tezišči, temveč predvsem z različnim pojmovanjem kulturnega ustvarjanja«. »SPZ se opredeljuje za duhovno svobodo v kulturi in za idejni pluralizem, v katerem je dovolj prostora za vsakogar, ki kulturi priznava avtonomen položaj. To pomeni, da kultura koroških Slovencev - če se hoče obdržati in razvijati v vseh svojih panogah - potrebuje tudi pluralizem organizacij«, je poudaril znova izvoljeni predsednik SPZ.

Razprava o poenotenju SPZ in KKZ je s tem zaenkrat končana, saj se je na zadnjem občnem zboru Krščanske kulturne zveze (KKZ) enako izrekel tudi njen predsednik Janko Zerzer.

Za kulturni pluralizem in za kulturno dialoga tako znotraj manjšine ter za večjo odprtost do večinskega naroda se je v svojem poročilu izrekel tudi tajnik SPZ Janko Malle. Menil je, da je v zadnjih letih sicer zaradi vse ostrejših sporov med koroškimi Slovenci na politični ravni »popolnoma odpovedala kultura dialoga in tudi ni več tiste duhovne svežine, ki bi omogočala večjo sproščanje ustvarjalnih potencialov posameznikov in kulturnih skupin«, hkrati pa poudaril, da se je kljub ali celo zaradi zaskrbljujočega stanja v kulturnih društvih in med posamezniki nabralo toliko ustvarjalnih sil, da ozki politični posegi niso mogli uničiti hotenja za dobro in uspešno kulturno delo. »Ker različnost razumemo kot kvaliteto, tudi drugačnost sprejemamo v krog svoje kulture in smo s tem na poti k evropskim ravnam«, je se poudaril Malle.

V poročilih in v razpravi je bilo pozitivno ocenjeno, da je po dolgih letih nacelnega odklanjanja vsake podpore za slovensko glasbeno solo na Koroškem dežela Koroška zdaj le pripravljena prevzeti vsaj del stroškov za osebe; prav tako so bila izpostavljena prizadevanja za pospeševanje kulture s strani Biroja za slovensko narodnostno skupnost na Koroškem. Delegati so nadalje pozdravili vse večji obseg sodelovanja slovenskih in nemških kulturnih društev, skupin in zborov.

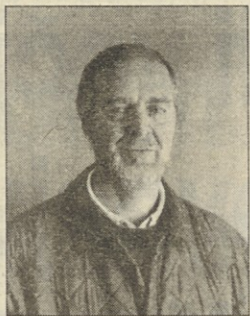
SPZ sta k uspešnemu delovanju cestitala predstavnika ministrstva za kulturo in zunanega ministrstva Republike Slovenije Joze Osterman in Rudi Merlak, državna poslanka Zele-nih Terezija Stojšić pa je se posebej izpostavila vzorno skrb in podporo Slovenije za kulturno dejavnost koroških Slovencev in ob tem zahtevala, da »bogata Avstrija« znatno zvisi svojo podporo. Tajnik KKZ Nužej Tolmajer pa se je izrekel za tesnejše sodelovanje obeh osrednjih kulturnih organizacij koroških Slovencev.

Ivan Lukan

POGLEDI

Begunstvo
tudi včeraj

VILI PRINCIC

Sodobni ritem življenja, prežet z naglico in hlastanjem po materialnih dobrinah, ki jih velikokrat ne uspemo niti v miru uživati, nas je pripeljal do tega, da smo v veliki meri izgubili stik z ljudmi, celo sososedom in sorodnikom. S težavo najdemo čas za obisk tega ali onega ali izmenjavo mnenj z ljudmi različnih družbenih slojev. Včasih se nam celo zgodi, da se ob naključnem srečanju z znancom znajdemo v veliki zadregi, ker ne znamo več načeti nekega smiselnega, pa čeprav priložnostnega pogovora.

Celo v sportu je okolje postalo pretirano profesionalno, kjer se zaradi želje po doseganju rezultatov za vsako ceno občuti pomanjkanje človeških stikov, zlasti v mestu in na relaciji društvo družina - sola.

V tem pogledu je življenje postalo prazno, kajti stika s človekom ne more nadomestiti nobena, se tako draga dobrina. Nenadoma ugotovimo, da smo se bolj zabavali in več imeli od naključno zbrane družbe na vaškem prazniku, na kostanjadi planinskega društva ali na Martinovanju.

V zadnjem letu sem prišel in stik s precejšnjim številom starejših ljudi, takih, ki bi mi bili lahko celo dedje in babice. Slo je za širše sorodstvo, za le na videz poznane ljudi in tudi za osebe, ki jih prej nisem nikdar srečal. Obiskal sem več kot 50 ljudi iz raznih krajev, od Brd do Jamelj.

Ker se zanimam za krajevno zgodovino, zlasti za obdobje prve svetovne vojne, sem se v zadnjem letu, najprej bežno in mimogrede, nato pa načrtno lotil zbiranja podatkov o naši polpretekli zgodovini. Zlasti so me zanimala živa pričevanja ljudi, ki so spoznali kalvarijo begunstva. Deset ali dvajset let od tega bi bili zbrani podatki nedvomno bogatejši in popolnejši, saj bi mi zgodbe iz begunstva. Deset ali dvajset let od tega bi bili zbrani podatki nedvomno bogatejši in popolnejši, saj bi mi zgodbe iz begunstva. Deset ali dvajset let od tega bi bili zbrani podatki nedvomno bogatejši in popolnejši, saj bi mi zgodbe iz begunstva.

Ljudje iz moje generacije so skoraj brez izjeme imeli doma dede in babice, strice in tete, ki jih je vojna za tri do pet let nasilno pregnala iz svojih domov in vasi. Ti predniki so nam zelo vneto pri-

povedovali svoje doživljanje iz begunskih let, a nihče izmed nas si ni vzel časa, da bi tem zgodbam pazljiveje prisluhnil, kaj sele, da bi jih zapisal. Pomembno zgodovinsko gradivo nam je takorekoč za vedno uslo iz rok. Imeli smo ga pred nosom, a ga nismo uspeli obdržati, razen skromnega, morda le za vzorec majhnega delčka.

Obiski se živcih prič so mi vzeli skoraj leto dni, a mi uporabljenega časa ni žal. Vstopil sem v nekakšen odmaknjen, skoraj skrivnosten svet, ki sem ga do tedaj le bežno poznal. Na začetku mi je bilo nekoliko nerodno vstopati v hiše ljudi, saj nisem vedel, kako se bodo odzvali spraševanju "vsiljivca" in stikanju po njihovi zasebnosti. Takoj pa se je pokazalo, da je bila moja bojazen odveč, saj sem povsod našel odprta vrata in srca. Občutek sem imel, da so vsi pričevalci bili izredno veseli mojih obiskov, kajti verjetno se je v njihovem dolgem življenju prvič zgodilo, da je tuj cloveč njihovim zgodbam končno pazljiveje prisluhnil in si to tudi zapisal. Pogovori so potekali v prijetnem vzdušju, prepletenim z globoko modrostjo, ki jo je izoblikoval trd, včasih celo tragičen splet življenjskih okoliščin. Ze kot otroke jih je vojna prisilila, da so spoznali, kaj je trpljenje, odrekanje in beda; daleč od doma so v barakarskih naseljih spoznali usi in stenice; ob splošnem strahu so spoznali nalezljive bolezni, ki so izbrano žrtev redko izpušile iz rok. Nenazadnje pa so dojeli, kaj pomeni životariti med tujimi ljudmi in v pogostokrat negotoljubnem okolju.

Vsa ta modrost se odraža v svojevrstni življenjski filozofiji, ki je mlajšim pokolenjem ze nekoliko tuja. Preživeto gorje se danes sprejemajo z neobčajno mero razumnosti, neke vrste spostljive spokojnosti in vdanosti v usodo, ki je tako kruto posegla v njihova življenja.

Med vsemi temi obiski in v prijetnem klepetu me je najbolj presenetila cilost teh ljudi, ki so po vrsti starejši od 85 let, a so njihovi spomini na tista strašna leta se zelo sveži, kot da bi se čas ustavil. Minilo pa je skoraj že 80 let! Prijeto me je presenetila lepa, pristna in bogata slovensčina, ki je kljub rahlo narečni obarvanosti, razumljiva vsakemu Slovencu. Odvečnih tujk in spakedranih besednih tvorb skoraj ni najti, kar pomeni, da so nasi predniki polagali večjo pozornost lepoti jezika. Sodobne generacije bi se imele ob tem marsikaj naučiti. Ne samo v zamejstvu!

Založba
Žbrinca
v Komnu

SEŽANA - V seriji jezenskih gostovanj po Krasu pripravlja založba Žbrinca iz Sežane jutri ob 18. uri predstavitev svojih knjig v knjižnici v Komnu. Gostje, sodelavci založbe, bodo brali iz svojih del in spregovorili o svojih knjigah, izdanih pri Žbrinci: Aleksander Persolja o pesniški zbirki Bacchus v grmovju, Maja Razboršek o pesniški zbirki Ranjeni papir, ki je pravkar izšla, Vinko Sterle o zbirki kratkih lovskih zgodb Fant, to pa so cekani in pol, urednik David Tercon o zborniku Kraski koledar, predstavil pa bo tudi načrte založbe Žbrinca za prihodnje leto. V kulturnem programu bodo nastopili gojenci glasbene sole Komen pod vodstvom Milosa Mozetiča.

David Tercon

V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Zemljevid občine
Trst iz leta 1829

Med svoje zamujene priloznosti stejemo tudi to, da se nam je pred nekaj leti izmuznil nakup starega zemljevida iz leta 1829. Za naše žepe je bila cena previsoka, tako da si ga je na dražbi priboril neki zbiratelj tovrstnih dokumentov iz Milana.

Vse skupaj pa ima se grenkejši priokus, ker smo na ta zemljevid pravčasno (in zaman) opozorili tiste, ki bi po svoji institucionalni funkciji morali poskrbeti za ohranitev pričevanj o slovenski prisotnosti na tem kosčku zemlje. Gre namreč za karto, iz katere je prav lahko razbrati, da nismo tu od včeraj.

Ker ze nismo mogli kupiti zemljevida, smo poskrbeli za njegovo preslikavo, zato pa ga lahko tudi objavimo.

Pa pojdimo po vrsti.

Zemljevid, kot je bilo takrat se zlasti v navadi, nosi dolg naslov, ki bi se po naše glasil nekako takole:

»Topografski plan mesta in proste luke Trst z vsem njegovim ozemljem z najdrobnejšimi detajli, ki jasno prikazuje razne vrste obdelave zemljišč, točen položaj zgradb, tako mestnih kot podeželskih, kot tudi voda, mostov in cest, sestavljen z vso geometrijsko natančnostjo, ki ga je izdal ter osebno skrbel za to ter na lastne stroške Giovanni Baldè, Istran iz Gracisca.«

(V italijanskem izvirniku: »Piano topografico della Città e Porto franco di Trieste coll'intero suo territorio nel più minuto dettaglio indicante distintamente le differenti specie di coltura dei terreni, le precise posizioni degli edifizii si urbani che campestri, come pure le acque i ponti e le strade, compilato con tutta l'accuratezza geometrica, e pubblicato per propria privata cura e spese da Giovanni Baldè istriano gallignanese«)

In res, na zemljevidu je vrisana najmanjša podrobnost, da nam je povečevalno steklo v veliko pomoč.

Karta je sicer razrezana na 32 delov (štiri vrste po osem pravokotnikov), nalepljenih na platno, da bi se ne pokvarila pri pregibih. Kvadrati se ne dotikajo, temveč je med njimi nujen razmah, ki malce otežuje branje. Pa tudi podrobnosti so take, da jih bomo najboljše videli s povečevalnim steklom.

Pri sestavljanju karte je Giovanni Baldè posvetil izredno skrb parcelam ter podeželskim hisam, saj jih je oštevilčil in sestavil sezname njihovih lastnikov, razdeljenih po okoliskih občinah.

Prav v teh seznamih je zaslediti kopico slovenskih priimkov, ki jih se danes srečujemo. Pri zapisovanju teh pri-

imkov in imen je sicer opaziti nekaj nedoslednosti in napak, ki so se verjetno se potencirale, ko je Giovanni Mueller vrisal v litografski kamen od Baldèja zbrane podatke.

Karta je široka okrog 105 cm, visoka pa ok. 85 cm. Najbrž ne gre za unikat, saj smo se dokopali do podatka, da hranijo en izvod v tržaškem mestnem muzeju (Civici Musei di Storia ed Arte) pod signaturo I A 74. Zanimivo pa je, da jo postavijo v obdobje 1835-40, torej po letu 1829, ki je zapisano v izvodu, ki nam je prišel pod roko. »Naš« zemljevid nosi na robu, sicer s peresom napisano letnico 1829, kar bo tudi res. O tem smo se prepričali, ko smo primerjali vrisane parcele in ze zgrajene hiše na področju Starega Lazareta s situacijo na neki drugi karti iz leta 1928.

Vseh takratnih tržaskih občin in podobčin je 24. Baldè je popisal v okoliskih občinah skoraj 800 lastnistev his, kar ni malo, če upoštevamo, da je to naredil, kot sam pravi, na lastne stroške. Takrat je Trst stel - ta podatek je natisnjen na zemljevidu samem - 57.626 prebivalcev in 3.736 his. Od tega je na okolico odpadlo 2.048 his in 13.897 prebivalcev. Iz teh podatkov izluščimo tudi to, da se je v mestu trlo v vsaki hiši 26 ljudi, na podeželju pa 6, 78 ljudi.

Demografska dinamika Trsta in njegove okolice verno odraža ekonomske, socialne in tudi politične razmere. V tabeli navajamo nekaj podatkov. Ce primerjamo leto 1821 z letom 1848 ugotovimo, da je bila rast okoliskega prebivalstva znatno hitrejša od rasti meščanov.

Navajamo vseh 24 občin, ki jih vsebuje zemljevid.

V oklepaju navajamo italijansko ime, ki je zapisano na zemljevidu in stevilo popisanih (so) lastnikov podeželskih his.

I. Kriz (S. Croce, 9)

II. Prosek (Proseco, 20)

III. Kontovel (Contovello, 20)

IV. Barkovlje (Barcole, 39)

V. Greta (Gretta, 37)

VI. Rojan (Rojano, 51)

VII. Kolonja (Cologna, 34)

VIII. Skorklja (Scorcola, 88)

IX. Vrdela (Guardiella, 80)

X. Kjadin (Chiadino, 53)

XI. Trst (Trieste)

XII. Spodnja Carbola (Chiarbola inferiore, 62)

XIII. Zgornja Carbola (Chiarbola superiore, 31)

XIV. Škedenj (Servola, 10)

XV. Spodnja Magdalena (S. M. Maddalena inferiore, 78)

XVI. Zgornja Magdalena (S. M. Maddalena superiore, 40)

XVII. Rocol (Rozzol, 72)

XVIII. Lonjer (Longera, 2)

XIX. Padrice (Padrich)

XX. Bazovica (Basovizza)

XXI. Gropada (Gropada)

XXII. Trebče (Trebich)

XXIII. Bani (Banne, 1)

XXIV. Opčine (Opchina, 10)

Seveda, današnja razdelitev tržaske občine se ne ujema več s tisto izpred 160 in več let. Pri tem in pri drugih vprašanjih, ki bi morebiti nastala, vabimo bralce, naj si pomagajo s podatki iz prve knjige Krajevnega leksikona Slovencev v Italiji, ki obravnava Tržasko pokrajino (ZIT 1990).

Samo kot primer navajamo vseh 39 lastnikov podeželskih his Barkovelj (»IV. Com. Barcole« ali tudi S. Bartolomeo o Barcole«, kot je zapisano na zemljevidu), ki jih Baldè beleži v svojem seznamu (Elenco dei proprietari delle case di vampa-gne che si riferiscono ai rispettivi numeri marcati sul piano medesimo, e ciò progressivamente comune per comune):

1. Casa Parochiale; 2. de Zanchi bar. Gere; 3. de Brandi Giacomo; 4. deGiuliani Maria; 5. Viezoli Catterina; 6. Pertot Antonio; 7. Pertot Andrea; 8. Sternat Antonio; 9. Crechiz Andrea; 10. de Francol Daniele; 11. Petoros Antonio; 12. Vodapivez Anton; 13. Martelanz Frat.i; 14. Brezel Giuseppe; 15. Pertot Antonio; 16. Tauzer Michele; 17. Tauzer Mattio; 18. de Conti Catterina; 19. Pertot Gregorio e Gi.; 20. Starz Bartolomeo; 21. Starz Giorgio; 22. Regent Antonio; 23. Starz Biaggio e Gi.; 24. Pertot Giovanni; 25. Martelanz Anton.; 26. Pertot Sebastiano; 27. Martelanz Sim.e; 28. Pertot Gregorio; 29. Merlach Michele; 30. Matiasich Gius.e; 31. Pipan Bartolom.; 32. Viezoli Catterina; 33. Scherl Lorenzo; 34. Brus Simone; 35. Sivitz Antonio; 36. Giustin Lazzaro; 37. Stocca Martino; 38. Starz Bartolomeo; 39. Starz Gregorio.

Nekaj imen lastnikov se ponavlja, kar naj bi pomenilo, da gre za premožnejše ljudi, ki so bili lastniki več his. Največkrat (sedemkrat) se pojavi med posestniki his priimek Pertot. Sledijo priimki Starz (petkrat), Martelanz (trikrat), Tauzer in Viezoli (po dvakrat), nato pa sledijo priimki Brezel, Brus, Crechiz, de Brandi, de Conti, de Francol, de Giuliani, de Zanchi, Giustin, Matiasich, Merlach, Petoros, Pipan, Regent, Scherl, Sivitz, Sternad, Stocca ter Vodapivez (po enkrat).

Ze na prvi pogled je jasno, da gre v večini primerov za slovenske priimke, ki jih je zaslediti se danes v Barkovljah ali drugod na Trzaskem.

Jutri bomo začeli karto objavljati. Vsak dan bomo objavili po en kvadrat. Seveda, vsi kvadrati niso enako zanimivi, saj so na nekaterih le zelo majhni deli ozemlja, na drugih pa samo napisi. Vendar jih skrbno shranite in jih na koncu sestavite v zemljevid.

Prepričani smo, da bo ta karta pritegnila vašo pozornost. Vide-li boste, kako so nekoč potekale poti in ceste; kakšna je bila nekoč vas, iz katere ste doma; kaj vse so pokrili s cementom, kaj je raslo na tistem področju. Ali se boste morda spomnili na ledinsko ime, morda boste spoznali njivo svojega pradedi ali naleteli na svoj priimek.

Filip Fischer

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo tržaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Publiet SRL

Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad. poštni predal 568

tel. 040-361888, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Poštni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,

Partizanska 75, Sežana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

BENEŠKA SLOVENIJA / PO NEZASLIŠANEM VDORU KARABINJERJEV V MATAJURSKO CERKVICO

Videmska škofija bo vložila protest zaradi zadržanja preiskovalcev

Ogorčenje med vaščani - Župnik Gujon: »Mar so našli atomsko bombo?«

MATAJUR - Tarčmunski župnik Božo Zuanella, predsednik založniške zadruge Dom iz Cedada, nima večjih dvomov o dejstvu, da so orožniki ravnali napačno, ko so prisli v cerkev in župnišče vasi Matajur, da bi iskali orožje, ki bi ga bil skrnil 87-letni župnik Pasquale Gujon.

»Dejstvo je, da med preiskavo ni bil prisoten noben predstavnik župnišča oziroma škofije, kar je v nasprotju s samimi zakoni, ki uravnavaajo odnose med Cerkvijo in italijansko državo.«

Ta detalj ni postranskega pomena, saj v odsotnosti prič se lahko zgodi vse mogoče. Tudi zaradi tega bo videmska škofija vložila uradni protest, da bi izvedela, kako je lahko prišlo do kršenja dogovora, ki je zapisan v konkordatu med italijansko državo in Vatikanom.

Župnik Zuanella nam je povedal, kako se je odvijal karabinjerski blitz. Skupina orožnikov je v Matajur prisla okoli 11.30 in od gospe Pierine Medves, ki stanuje v bližini in ima ključ cerkve, zahtevala, naj jim odpre vrata župnišča. Gospa se je najprej obotavljala in vprašala, če imajo dovoljenje župnika; naposled je le privolila skupini orožnikov, ki jih je vodil maresalo Meneghin.

Komaj okoli 13. ure so le-ti obvestili videmskega nadškofa Alfreda Battistija, da je treba izvesti preiskavo v cerkvi v Matajurju. Nadškof je zahteval pismeno prošnjo, ki jo je dobil tri ure kasneje iz rok namestnika državnega pravdnika Buonocoreja.

Medtem so se v cerkvi v Matajurju že začela »zidarska dela«, ki naj bi preiskovalce vodila na sled orožja,

»tistega od onih, ki so proti Gladu«, kot je zaprepašeni Medvesovi v poznih jutranjih urah povedal orožnik, ki je prišel na njem dom, da bi dobil ključ.

Ko je videmski nadškof privolil v preiskavo, je bila glavna dela že opravljena. Sklepni del preiskave je tako potekal ob prisotnosti tajnika škofije Luciana Luissa, župnika iz Spetra Dionisia Mateucica, župnika iz Tarčmuna Boža Zuanella in njegovega brata Pasqualeja, diakona iz Matajurja. »Storili so napako za napako,« nam je se povedal Božo Zuanella, ki je bil mnenja, da se mora sirska javnost odločno postaviti proti takšnemu početju.

Včeraj smo po telefonu iskali tudi župnika Pasqualeja Gujona, ki živi v Bijačah, v bližini Cedada. Nismo ga dobili. Povedali pa so nam

da je takoj po vesti, da so mu razdejali cerkev in župnišče ironično vprašal: »Ali so našli atomsko bombo?!« Kaj kmalu pa se je zresnil in dejal, da se čuti globoko uzaženega zaradi takšnega početja.

Iz uradnih virov nismo izvedeli kaj prida: namestnik državnega pravdnika Buonocore, ki vodi preiskavo, je bil na dopustu. Kljub temu pa dogodek sproža veliko vprašanj. Zakaj so se orožniki odločili za tako potezo in na podlegi cigave ovadbe, da so lahko zatrdili, da je slo za »utemeljeni sum«? Zakaj je prav župnik Pasquale Gujon postal tarča tako hudega napada? Mogoče zato, ker se je od vedno boril za slovenskega človeka v Beneciji in je bil trn v peti tamkajšnjim nacionalistom? Koliko je pri tem dogodku

vplivalo državniško priznanje, ki ga je beneski Cedermac dobil iz rok predsednika slovenske Republike Milana Kučana prav zaradi njegovega prizadevanja v korist slovenske skupnosti v videmski pokrajini?

To so vprašanja, na katera bo treba dobiti odgovore. V prvi vrsti jih morajo dati orožniki, ki so izvedli preiskavo, in državno pravdnistvo, ki je sprožilo ta postopek. Strinjamo se z župnikom Zuanello, ko ugotavlja, da zahteva po jasnosti mora biti izraz sirse naše skupnosti in predvsem vseh tistih, ki imajo odgovornosti v javnih telesih, od parlamenta do krajevnih uprav. Napad na župnika Pasqualeja Gujona pomeni v bistvu napad na celotno našo narodnostno skupnost.

Rudi Pavšič

SKGZ: Klavrna provokacija

Slovenska kulturno gospodarska zveza izraza ogorčenje in oster protest ob nezaslišanem razdejanju cerkvice v vasi Matajur, do katere je prislo na podlagi podlagi anonimne ovadbe slovenskega župnika Gujona, čes da v njej skriva orožje. Gre za dejanje, ki je povzročeno v starem slogu poskusov podtikanja in ustraševanja, ki so ga bili beneski Slovenci v povojnem času deležni dolga leta. Očitno nekatere kroge v Beneciji prisotnost Slovencev se vedno moti do take mere, da si ne pomisljajo uprizoriti moralni linc priletnega slovenskega župnika, katerega edina »krivda«, je ta, da je ob veliki osebni skromnosti vse svoje življenje posvetil skrbi za domače ljudi, njihov jezik in kulturo.

SKGZ je tako na župnika Pasqualeja Gujona, kot tudi na prebivalce vasi Matajur naslovila solidarnostno brzojavko, s katero podčrta pokončno drzo beneskega duhovnika, katerega svetlega človeškega lika ni uspela zamajati nobena klavrna provokacija v preteklosti in ga tudi danasnja ne more.

VOLITVE / V FURLANIJI - JULIJSKI KRAJINI

Dve zmagi leve sredine

Volili so v občinah Cimolais in Montereale Valcellina

VIDEM - Krog upravnih volitev, na katerih so v Italiji volili 138 županov, je le obrobno zadeval deželo Furlanijo - Julijsko krajino. Tokrat so namreč v nasi deželi volili le v dveh občinah z manj kot 5.000 prebivalci v pordenonski pokrajini, to je v občinah Cimolais in Montereale Valcellina. V obeh občinah je zmagala levosredinska lista, desnosredinska lista si je zagotovila vsa mesta opozicije, medtem ko se kandidati »Furlanske lige« niso prerinili v občinski svet.

V občini Cimolais je bil za župana izvoljen levosredinski kandidat Luigi Bressa. Njegova lista je prejela 179 glasov, to je 54, 6 odstotka in je izvolila 8 občinskih svetovalcev. Na drugo mesto se je uvrstila sredinsko-desničarska občinska lista z 138

glasovi ali 42, 1 odstotki. V občinski svet je izvolila 4 svetovalce. Furlanska liga pa je prejela samo 11 glasov ali 3, 3 odstotka in ni izvolila nobenega svetovalca. Volilna udeležba je bila 65, 9-odstotna.

V občini Montereale Valcellina je bil za župana izvoljen prav tako levosredinski kandidat Nevio-Alzetta. Njegova lista je prejela 2.172 glasov, to je 73, 7 odstotka in je izvolila 11 občinskih svetovalcev. Na drugo mesto se je uvrstila sredinsko-desničarska občinska lista s 663 glasovi ali 22, 5 odstotki. V občinski svet je izvolila 5 svetovalcev. Furlanska liga pa je prejela samo 112 glasov ali 3, 8 odstotka in ni izvolila nobenega svetovalca. Volilna udeležba je bila 68, 5-odstotna.

KRUT SE JE SESTAL S PREDSTAVNIKI DRUGIH ORGANIZACIJ

Priprave na novoletne družabnosti

TRST - Približuje se konec letošnjega leta, čas, ko razne organizacije, ustanove, društva in kolektivi prirejajo novoletne družabnosti za svoje člane in prijatelje. Marsikje so se priprave za ta srečanja že začela in tako so se v preteklih dneh na sedežu Krožka za rekreacijsko in socialno dejavnost KRUT v Trstu, sestali tudi predstavniki Društva slovenskih upokojencev v Trstu, Zveze vojnih invalidov NOV, Združenja aktivistov narodnoosvobodilnega gibanja na Trzaskem, Podpornega drust-

va v Rojanu in seveda krožka samega, da se pogovorijo o skupni izvedbi letošnje tradicionalne Novoletne družabnosti.

V prejšnjih nekaj letih so take novoletne družabnosti bile v gostoljubni restavraciji v Prečniku, lani pa prvič v prostorih trzasko Pomorske postaje. Spremembo lokacije je narekovalo dejstvo, da je bila družabnost prvič skupaj s člani Društva slovenskih upokojencev za Gorisko, kar je seveda zahtevalo tudi znatno večji prostor, saj je vseh trzaskih in goriskih ude-

ležencev družabnosti bilo kar okoli 400.

Uspeh in tudi pomen lanske prve skupne trzasko-goriske novoletne družabnosti je prireditelj preprical in spodbudil, da so se za skupno družabnost odločili tudi letos. V skladu z željo lanske obljube pa bo letošnje srečanje v Gorici in sicer v prostorih društva Ginnastica Goriziana na Verdijevem trgu. Tudi datum je že določen: četrtek, 28. decembra od 17. do 24. ure.

O raznih tehničnih vprašanjih organizacije družabnosti v Gorici so

se predstavniki prirediteljev pogovorili pred dnevi na srečanju v Gorici. Že na tistem srečanju in pa na zadnjem v Trstu, je bil seveda govor tudi o kulturno-zabavnem programu, o plesnem ansamblu in drugih spremenih pobudah.

Za udeležence »Novoletne družabnosti« v Gorici s Trzasko bo organiziran prevoz z avtobusi tja in nazaj. Začetek vpisovanja, kakor tudi druge podrobnosti, bodo se pravočasno sporočene.

j.k.

Januarja vrh med Slovenijo in FJK

TRST - Predsednik deželne odbora Sergio Cecotti je včeraj sprejel slovenskega generalnega konzula v Trstu Vlasto Pelikan. Na srečanju, kot vzemo iz poročila tiskovnega urada Dezele, je bila poudarjena skupna volja po nadaljevanju pobud sodelovanja med republiko Slovenijo in Furlanijo - Julijsko krajino v konstruktiv-

nem vzdušju, ki je vedno označeval odnose med sosedoma. V tem okviru je bilo tudi sklenjeno zaceti s pripravami na »verh« med Dezele in Slovenijo, ki bi lahko bil že januarja prihodnjega leta.

Na sliki včerajšnje srečanje med predsednikom Dezele Sergiom Cecottijem in konzulom Vlasto Pelikanom.

AOSTA / NAVZOČA TUDI SSK

Union Valdôtaine slavila 50. obletnico ustanovitve

AOSTA - Okrepitev deželne avtonomije z ovrednotenjem narodnostnih posebnosti v okviru federalistične ureditve Italije in Evrope - to je bila temeljna misel, ki je prevevala sobotno slovesno proslavitev 50-letnice ustanovitve Union Valdôtaine, stranke francoske manjšine v Dolini Aosta.

Na proslavi, ki je bila v osrednji kinodvorani v Aosti, so govorili vsi strankini najvišji voditelji: predsednik Alexis Bétemps, tajnik Charles Perrin, poslanec Lucien Caveri, predsednik deželne sveta François Stévenin, predsednik deželne odbora Dino Vieri, predstavniki mladih in drugi. Vsi so ponosno obnavljali pot, ki jo je stranka prehodela v svoji polstoletni zgodovini, saj se je odločilno in uspešno zavzela za deželno avtonomijo, za gospodarski in

vsestranski razvoj Doline Aoste. Marsikdo pa je opozoril tudi na zaskrbljivo zmedo z avtoritarnimi klicami, ki vlada na italijanskem političnem prizorišču, ter pozval k okrepitvi sodelovanja z drugimi manjšinami in z vsemi resničnimi avtonomisti in federalisti.

Udeležence proslave v Aosti so pozdravili tudi predstavniki sestrskih strank, kot jih imenujejo v Aosti, torej Südtiroler Volkspartei, Partito Autonomista Trentino-Tirolese in Slovenske skupnosti. Slednjo sta zastopala deželni tajnik Martin Breclj in deželni podpredsednik Branko Cernic. Breclj se je v svojem nagovoru med drugim zahvalil za zvesto podporo, ki jo predstavniki UV nudijo slovenski manjšini v Italiji tako v rimskem parlamentu kot drugod.

DEMOKRATIČNI FORUM SLOVENCEV

Boj za oblast v zamejstvu

Prejeli smo in objavljamo:

Dosedanji slovenski ambasador v Rimu je v intervjuju za Delo na vprašanje o odnosu matice do manjšine, povedal tudi tole: »Kar zadeva manjšino, moram reci, da ji je republika Slovenija, odkar smo samostojni, naredila več skode kakor fasizem...« In se: »Prisilna uprava goriske Kmečke banke je povsem političen ukrep, saj ima na primer Banco di Napoli dva tisoč milijard izgube, pa ni v njej nobene prisilne uprave. Kmečki banki je slo cisto dobro. Prisilna uprava je sledila člankom o Saftiju in udobafiji, ki so jih raziskovalni novinarji objavili v slovenskem tisku. Inspektorji s imeli s seboj prevode tistih člankov...«

Le nekaj dni po objavi tega intervjuja je Danilo Slivnik prisel v Gorico kot gost zamejskih katoliških krogov. V Gorici je Slivnik v bistvu povedal, da je v Sloveniji prislo do »zgodovinskega« preobrata v odnosih med matico in zamejstvom ob odločitvi vlade, da ne bo podprla Trzasko kreditne banke. V nadaljnji razpravi je te teze se podkrepil in v bistvu povedal, da je treba zamejski levici uničiti največ, kar je mogoče, če želimo ustvariti nove odnose in nove dimenzije.

Ce obe izjavi vključimo v zdajšnji kontekst odnosov znotraj manjšine, lahko ugotovimo, kako le-ti potrjuje teze marsikoga izmed nas, da se je v zamejstvu začel pravi boj za oblast, z nizkimi udarci. Vse se konfliktualnost in večja se očitno težnja nekaterih, da bi »dokončno uredili zamejski problem« tudi v pričakovanju podpore, ki bi lahko prisla iz Slovenije ob morebitni zmagi strank slovenske pomladi na prihodnjih volitvah.

Ce je res tako, potem bo vsako nadaljnje dogovarjanje za nadgradnjo naše manjšinske organiziranosti izredno oteženo, saj je težko sodelovati z nekom, ki drži fige v zepu in misli drugače, kot govori.

Nasa politična kolokacija je levosredinska in zato bi bilo normalno, da so naši najozjati sogovorniki predstavniki DSL, zelenih in tudi Slovenske skupnosti, s katerimi v Italiji isčemo skupni dogovor znotraj Oljke. Vprašamo se zato, kako je mogoče, da nekdo, ki se v Italiji povezuje z levosredinskim taborom, v stikih s Slovenijo isče podporo in sogovornike v desno-sredinskem taboru. To so pomembna vprašanja, ki bodo očitno pogojevala tudi naše nadaljnje dogovarjanje.

Demokratični forum Slovencev

TRŽAŠKI REGULACIJSKI NAČRT / 24. T.M. ZAPADE ROK ZA PRIPOMBE

Ostre kritike tržaških naravovarstvenikov

Nekatere organizacije še pripravljajo popravke

V petek, 24. t.m., bo zapadel rok, v katerem je mogoče predstaviti pripombe in ugovore k osnutku novega tržaškega občinskega regulacijskega načrta, ki ga je tržaški občinski svet sprejel junija letos, dokončno pa ga namerava odobriti še v tem letu. Zainteresirani morajo pripombe in ugovore predložiti občinskemu uradu za protokol, in sicer na kolkovanem papirju za 15 tisoč lir. Tržaška občinska uprava sporoča, da bo urad za protokol 24. t.m. izjemoma odprl nepretrgoma od 9. do 18. ure prav zato, da bi pisel na roko predlagateljem popravkov.

In dejansko se pravice do predložitve pripomb in ugovorov namerava poslužiti veliko ljudi in organizacij. Tudi med Slovenci je veliko zanimanja. Med slovenskimi organizacijami, ki pomagajo pripravljati pripombe in ugovore, naj omenimo npr. Slovensko deželno gospodarsko združenje, Kmečko zvezo, Zvezo neposrednih obdelovalcev, pa tudi Koordinacijsko združenje kraških vasi. V nekaterih primerih so v teku tudi akcije zbiranj podpisov. Tako SKP-Krožek Kras obvesča, da bo danes od 19.30 do 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah mogoče podpisati skupne pripombe proti industrijski coni pri Banih, proti stezi za motokros pri Opčinah in proti razširitvi openskega strelišča.

Marsikdo pa je medtem svoje pripombe in ugovore že predložil. Med temi so tržaške sekcije naravovarstvenih or-

Naravovarstveniki so včeraj predstavili javnosti svoje ugovore (f. KROMA)

ganizacij WWF, Italia Nostra, Legambiente, ACLI, Anni verdi in kulturno združenje Polis, ki so predlagali kar 248 večjih in manjših popravkov. Včeraj so jih na tiskovni konferenci na tržaškem sedežu tiskovne agencije ANSA predstavili prof. Guido Pesante, Dario Predonzan, Franco Zubin, Alessandro Laurenzi in Enzo Pianigiani.

Po mnenju naravovarstvenikov je osnutek novega tržaškega občinskega regulacijskega načrta »zgrešen in nevaren«. Zgrešena naj bi bila že naselitelna zmogljivost, ki jo načrt predvideva. Res je, da je novi načrt naselitelno zmogljivost zmanjšal s 370 tisoč na 270 tisoč prebivalcev. A to je po mnenju naravovarstvenikov premalo, saj iz ene izmed studij, ki jih je dala izdelati sama tržaška

občinska uprava, izhaja, da bo Trst imel leta 2006, se pravi čez deset let, 208 tisoč prebivalcev, se pravi dobrih 60 tisoč manj, kot je predvideno v samem regulacijskem načrtu. Poleg tega po oceni naravovarstvenikov ni jasna metoda, ki se je oblikovalci regulacijskega načrta poslužujejo za izračunavanje naselitelne zmogljivosti. Na vsak način naravovarstvene organizacije predlagajo zmanjšanje rezidenčnih con na krasnem območju, pa tudi v Miramaru in v nekaterih predmestjih, recimo na Kolonkovcu, pri Sv. Ivanu in drugod.

Poleg tega so naravovarstveniki proti nekaterim produktivnim conam oziroma projektom. Tako nasprotujejo trgovskemu centru pri sinhrotronu v Bazovici, raznim manjšim obrtnim conam v

Trebčah in drugod po Krasu, turistični coni pri Padricah, razširitvi Centra za znanstvene in tehnološke raziskave proti Banom, kjer naj bi nastala »prikrita« industrijska cona, kakor so tudi proti sirtvi Mednarodne visoke sole za visje studije (SIS-SA) pri Miramaru.

Naravovarstveniki menijo, da bi morali v večji meri uporabljati že urbanizirana in zdaj zapuščena ali slabo uporabljena področja, bodisi v primeru rezidenc kot v primeru produktivnih dejavnosti. Zavezajo se za to, da bi normativ za zgodovinska mestna jedra razširili tudi na tiste tržaške mestne četrti, ki so jih zgradili v prejšnjem stoletju, odločno pa nasprotujejo možnosti, da bi v primeru lotizacij lastniki lahko plačali odškodnino v zamejnih servisih.

OBRAVNAVO ODLOŽILI NA MAREC

Delavci železarne na zatožni klopi

Bremeni jih huda obtožba »cestne zapore«

Pred sodno palačo so se zbrali številni delavci škedenjske železarne, ki so zatem v znak solidarnosti spremljali peterico obtoženih kolegov po stopnicah in hodnikih do sodne dvorane. Proces pa niso dočakali, obravnavo so odložili za nekaj mesecev, na 18. marec prihodnjega leta, ko se bodo 52-letni Franco Cicogna, 48-letni Vladimir Furlan, 45-letni Fulvio Martellani, 49-letni Sergio Valenta in 53-letni Stelio Usenich morali zagovarjati »zaradi cestne zapore«, prekrška, za katerega je predvidena visoka kazen, tudi šest let ječe (zakon je iz leta 1948, ko so vprašanja javnega reda obravnavali precej drugače, dokaj strožje kot v današnjih dneh).

Tribunal je bil namreč včeraj precej zaseden z nekaterimi procesi, v katere so bili vpletene osebe, ki so priprte in ki imajo torej prednost, a obravnava proti škedenjskim železarjem je precej zahtevna in tudi nič kaj hvaležna.

Do »cestne zapore« je prišlo 3. avgusta lani. Tistega dne so se delavci železarne napotili proti mejnemu prehodu pri Rabojezu, nekateri so se odpeljali z velikimi in težkimi vozili, ki jih uporabljajo v obratu. Hoteli so pač na cimbolj odmeven način opozoriti oblasti in prebivalstvo na težave železarne. Policija jih je ustavila pred križiščem za Milje in pred predorom pri Orehu, prišlo je do velikih zastojev v prometu.

Organi javne varnosti

so peterico, ki je upravljala vozila, identificirali in prijavili sodišču zaradi nedovoljene prilastitve sredstev, ki so bila last podjetja, ter cestne zapore.

Sodnik za predhodne preiskave Morvay jih je že maja letos oprostil obtožbe prilastitve sredstev, glede drugega kaznivega dejanja pa je prisel do zaključka, naj se z njim ukvarja tribunal. V obtožnici piše, da so promet ustavili na križišču med ulicama Caboto in Flavia, na nekaterih drugih točkah Ul. Flavia v smeri proti Zavljam ter tako za štiri ure zaprli promet proti mejnim prehodoma Rabojev in Lazaret ter promet proti občini Milje.

Svojčas smo že zapisali, da bi tržaška javnost težko razumela morebitno obsodbo delavcev železarne, katerim je stala ob strani in jih podpirala, tudi tedaj, ko so s svojimi protestnimi akcijami povzročali nemajhne preglavice v prometu (na primer na Trgu Oberdan, pred sedežem deželnega sveta). Poleg tega je obramba obtoženih zastavila vprašanje ustavnosti zakona o cestni zapor, ker naj bi bilo preveliko nesorazmerje med kaznijo in kršenjem pravic drugih (npr. pravica do gibanja, ki je prav tako zajamčena z ustavo) in primerih, ko zapore ni nasilna, načela pa je tudi problem pravice do zborovanja in sicer tenja delovnega mesta.

Kaj o tem meni sodisce, bo treba počakati do marca. Sodnik za predhodne preiskave pa je

prisel do zaključka, da pravica do stavke, do zborovanja, do izražanja misli ni inkompatibilna s kaznivostjo cestne zapore: slednja namreč štiti prav tako pomembne pravice, in sicer do svobode premikanja, do zdravja, a cestna zapore preprečuje prehod po javni cesti in obenem spravlja »v past« osebe, ki imajo hude težave. Morvay meni, da treba vsekakor obravnavati vsak primer posebej: po njegovem mnenju ne bi bilo kaznivo oviranje prometa, ki bi bilo le neizogibna posledica skupne protestne manifestacije, katere cilj bi bilo izvajanje pritiska na javne ali zasebne organe. V omenjenem primeru pa ni slo za nič takega, trdi sodnik, saj je bila manifestacija daleč od tovarne, daleč od političnih in institucionalnih sedežev, istocasno ni bilo nobenega srečanja, ki naj bi ga s svojim početjem delavci podprli. Morvay nadalje pravi, da se edine ovire v prometu, ki jih zakonsko ne preganjajo, nanašajo na »premikajoči se sprevod«, kar ni obravnavani primer. Obramba obtožencev je izpostavila dejstvo, da so nekaterim avtomobilistom iz nuje dovolili prehod, kar je po mnenju sodnika dokaz več, da so ostale zadržali nalas. Zatem se je Morvay lotil osebne odgovornosti peterice in na podlagi fotografij in raznih drugih pričevanj prisel do zaključka, da o tej odgovornosti ni nobenega dvoma, namen je bil prav ta, da povzročijo cestno zapore.

ŠRIRI RESOLUCIJE SSK

Naloge za repentabrski občinski svet

Ureditev trga v Repnu bi morala imeti prednost pred drugimi deli

Vodstvo krajevne sekcije in svetovalska skupina SSK v Občini Repentabor sta skupno preučili stanje in pobude v občinskem svetu. Vsi trije svetovalci, izvoljeni na listi SSK, so predložili stiri osnutke resolucij z željo, da bi jih občinski svet sprejel na prihodnji seji in tako opozoril na nekatera sirska vprašanja, ki zadevajo našo skupnost, in torej tudi Repentabor.

Prva resolucija obsoja zadnje ukrepe, ki oskodujejo nemoteni razvoj našega solstva, in zahteva uradni protest občine na pristojnih mestih.

Drugi dokument, o katerem je bil v občinskem svetu že govor, naj bi poslali predsednici upravnega odbora RAI in predsedniku vlade z opozorilom, da številni naročniki ne morejo slediti novim slovenskim televizijskim sporedom zaradi »tehničnih« težav, ki bi jih bilo treba čimprej odpraviti.

Tretji osnutek resolucije na podlagi razsodbe ustavnega sodišča o dosedanjih krivičnih porazdelitvah volilnih okrožij za pokrajinske volitve na Trzaskem zahteva čimprejšnjo pravično porazdelitev okrožij in izpeljavo volitev, da se konča komisarska uprava, a da se tudi zavrnejo teznje po novi hromitvi ali celo odpravi te krajevne uprave.

S četrtim dokumentom repentabrski SSK predlaga zupanu, naj izrazi priz-

nanje trzaskemu zupanu Illyju, ker je trzaska občinska uprava na svojem ozemlju namestila dvojezične krajevne napise, kot jih predvideva Londonski memorandum iz leta 1954, s čimer je sedanje vodstvo pokazalo demokratičnost in pravičnost. Pri tem pa je presenetilo dejstvo, kako so na tablah ob koncu naselbin trzaskih občin navedeni se bližnji kraji, do katerih se pride po cestah, ob katerih stojijo table, z razdaljo v kilometrih. Ti napisi so le v italijanski, pa naj gre za kraje v sami tržaški občini, kjer je ista uprava namestila dvojezične napise, ali pa za kraje v sosednjih občinah. Po zdravi pameti je to nedoslednost in nepravilnost, ugotavljajo občinski svetovalci SSK, ki opozarjajo, da v primeru krajev v repentabrski občini tudi ni upoštevano dejstvo, da je po polnomočnem občinskem statutu poimenovanje vseh vasi tudi uradno dvojezično.

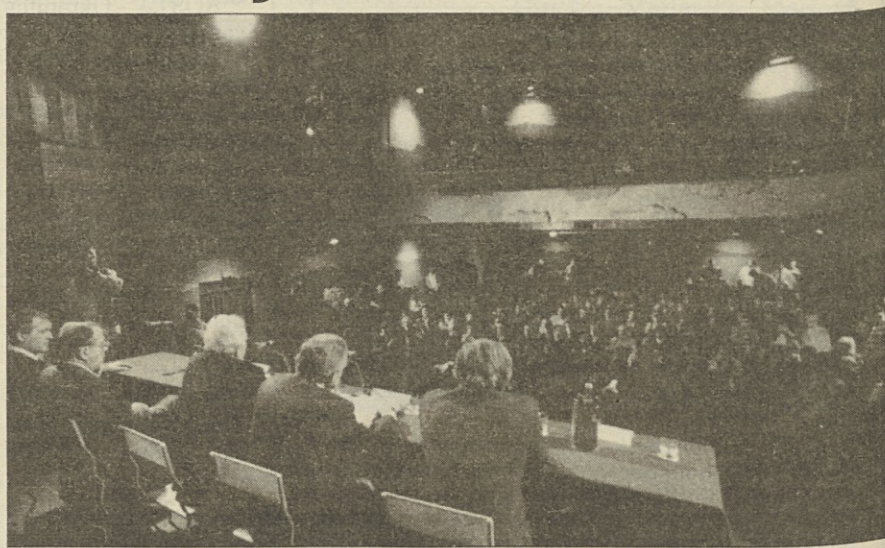
Na srečanju v Repnu so udeleženci tudi izrazili nezadovoljstvo s sklepom na zadnji seji občinskega sveta, po katerem je uprava namenila za druga javna dela vsoto 160 milijonov lir, ki je bila, predvidena za dolgo let pričakovano ureditev trga v Repnu. Svetovalci SSK, ki so se pri sklepu vzdržali zaradi bližnje zapadlosti rokov, obžalujejo, da uprava ni pravočasno pripravila vsega potrebnega, da bi se poseglo tudi za ureditev trga.

MIELA / SREČANJA O MOŽGANIH IN RAZUMU

Med znanostjo in fantastiko

V prepolni dvorani gledališča Miela je bila včeraj popoldne uradna otvoritev šestih srečanj znanosti in znanstvene fantastike. Letošnja prireditelja zaobjema številne discipline, ki se ukvarjajo s preučevanjem možganov in delovanja razuma, torej s tematiko, ki vzbuja vsestransko zanimanje, kot je v pozdravnem nagovoru naglasil tudi prof. Paolo Budinich, predstavnik Laboratorija znanstvenega imaginarija, ki je med glavnimi prireditelji pobude.

Posebno praznično vzdušje otvoritve je se poudarila kratka slovesnost ob podelitvi nagrade Rovis za širjenje znanstvene kulture romunskemu fiziku Gheorgeju Stratanu, kot tudi vest, da so danes podpisali odlok o ustanovitvi znanstvenega odbora, ki bo usklajeval delovanje medministrskega pola za poznavanje kulturnih in narav-

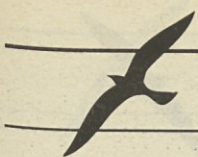
nih dobrin, od katerega se v Trstu veliko obetajo.

Srečanja so zanja tri leta vključena v Evropski teden zdravstvene kulture in tehnologije, ki poteka v drugih 23 evropskih mestih, vendar je tržaška prireditelja, ki daje poseben prostor tudi domišljijam elementom, zlasti filmu, in sicer

v sodelovanju s Cappello Underground, tesneje povezana s posebnimi pobudami v Parizu, Pragi in Ljubljani (v Ljubljani sledi pobudi Gledališki filmski muzej).

V Trstu je včerajšnji spored predvideval posvet o delovanju možganov in videorečanje s Sergiom Stivalettijem,

italijanskim izvedencem za filmske posebne efekte. Danes popoldne pa je na sporedu, poleg znanstvenega predavanja, še vrsta zanimivih filmov, kot je, denimo, pred kratkim posneti film »Johnny mnemonic«, ki ga bomo lahko gledali v izvorni angleski verziji. (bov)

ŠOLSTVO / ZASEDBE POSLOPIJ

Dijaški protest se vse bolj širi

Danes zborovanja na naših šolah

Nastevanje je bilo na dnevnem redu včerajšnjega sestanka Skupščine dijakov trzasko pokrajine v prostorih zasedenega klasičnega liceja Petrarca. Poleg sole, ki je sestanek gostila, so bile do včeraj dopoldne zasedene sledeče italijanske višje srednje sole: učiteljske Carducci, umetnostna sola Nordio, poklicni zavod Galvani, navtična sola, poklicni zavod Sandrinelli, klasični licej Alighieri, industrijski zavod Volta, trgovski zavod Carli, tehnični zavod Deleda, trgovski zavod Da Vinci in geometrska sola Fabiani. V popoldanskih urah se jim je pridružil znanstveni licej Galilei. Trinajst od skupnih 14 italijanskih višjih srednjih sol je bilo zasedenih. Le na znanstvenem liceju Oberdan je potekal redni pouk. Dijaki se bodo danes zbrali na skupščini; morda bodo ubrali isto pot, kot njihovi kolegi z drugih sol.

Dijaški protest je konec prejšnjega in v začetku tega tedna previharil trzasko višje srednje sole. Edino izjemo v tem protestnem gibanju predstavljajo štiri slovenske sole in zavodi. Slovenski dijaki se - vsaj doslej - niso odločili za tako ekstremno obliko studentskega boja. Včeraj popoldne so se njihovi predstavniki z vseh starih sol (in tudi številni posamezniki) udeležili skupščine na klasičnem liceju Petrarca, da bi slišali za razloge, ki so privedli do množičnih zasedb solskih poslopij. Italijanski kolegi so jim

jih orisali.

Dejansko gre za dve točki. Italijanski visješolci protestirajo proti 6. členu finančnega zakona, ki krči prispevek solstvu za 1.200 milijard lir. To vsoto bo država pristedita tako, da bo zvisala stevilo dijakov v razredih (do 35 na razred). S tem se bo stevilo razredov zmanjšalo, posledično pa se bo skrcilo tudi stevilo delovnih mest. Poleg tega bodo ukinjene sole z majhnim številom razredov.

Dijaki nadalje protestirajo proti deželnemu odloku, ki predvideva izdajanje javnih prispevkov zasebnim solam (60 odstotkov za javno solstvo, 40 za zasebno), kar naj bi predstavljalo kršitev 33. člena ustave.

Predstavniki slovenskih dijakov so bili dokaj skeptični nad dosežanim načinom dijaškega protesta. Izrazili so mnenje, da bi se lahko odločili za druge oblike protesta, kakršna naj bi na primer bila dobro organizirana manifestacija. Vsekakor so menili, da ne morejo sami sprejemati nobene odločitve. Zato so se domenili, da se bodo danes dopoldne zbrali na posameznih solah na izrednih zborovanjih, in bodo na njih odločili, ali se bodo pridružili italijanskim dijakom, ali ne. Predstavniki so imeli sinoči vsekakor vtis, da so tudi številni italijanski visješolci spoznali, da so se s takim protestom prenašli.

M.K.

V UL. S. MARTIRI / V ZADNJEM NADSTROPJU STAREGA POSLOPIJA

Mladenič težko ranjen v eksploziji v stanovanju

Zvečer so ga odpeljali v bolnišnico v Padovi

Povsem razdejano stanovanje 27-letnega Maurizia Curtoja (foto KROMA)

»Ko sem mu odprla vrata, me je zaprosil za vodo. Zatem je odšel pod tuš. Na ramenih mu je se nekaj gorelo, verjetno kakšen kos obleke, sicer pa je imel na sebi samo se spodnje hlačke in nogavice.« Kaksne večje podrobnosti Ines Bruschetta, studentka iz Padove, ni vedela povedati o mladeniču, ki se je včeraj pozno popoldne po vsem telesu opekkel ob eksploziji v svojem stanovanju, v zadnjem nadstropju starega poslopja v Ul. S. Martiri 6, nedaleč od Nabrezja, nad Trgom Hortis. Zatem so fanta, 27-letnega Maurizia Curtoja, odpeljali v glavno bolnišnico, kjer so ga sprejeli na oddelek za oživljanje. Kasneje je moral na operacijsko mizo, a okrog 20. ure so ga z resilecem premestili v Padovo, na oddelek za hude opekline.

Sprva so menili, da je

prislo do eksplozije plina, za kar pa niso našli potrditve. Bolj verjetno je, da je razdejanje v Curtojevem stanovanju povzročilo izhlapevanje raznih lakov, ki jih je imel tamkaj spravljene. Po poklicu je namreč parкетist. Predno se je zgodila nesreča, si je pripravljaval večerjo, prižgal je plin, tedaj je stanovanje zajel ogenj. Zatem je Curto po stopnicah sel v spodnje nadstropje, odprla mu je Bruschettova. Takoj zatem je prislo osebje Rdečega križa, gasilci, policija. Studentka ni vedela povedati, kdo jih je obvestil. Gasilci, ki jih je vodil Nunzio Concas (na kraju operacij sta bila tudi inženirja Sancin in De Tomasig), so pogasili požar, ki je sicer povsem uničil mladeničevo stanovanje. Na srečo ni bil nihče drug poškodovan, tudi streha je zdržala.

V zadnjem nadstropju je se eno stanovanje, v njem prebivata dve osebi, ki so ju iz previdnosti izselili. Poslopje je moralo zapustiti se nekaj ljudi v spodnjem nadstropju, kjer so stiri stanovanja. V enem je omenjena studenta iz Padove z dvema kolegicama, ki so zacasno odsle v hotel, hiso sta zapustili tudi osebi v sosednjem stanovanju ter pet Kitajcev, ki so bili na drugi strani hodnika in so se s kopico kovčkov odpravili po stopnicah, kjer je bilo polno zoglenelih desk, verjetno kosov pohištva, ki so ga odnesli iz Curtojevega doma. Ze danes pa se bodo izseljeni verjetno lahko vrnili, saj njihva stanovanja niso utrpela kakšne posebne skode.

AKTUALNA TEMA / POMISLEKI O VLADNEM ODLOKU

Caritas o priseljencih

Trzaski Center za priseljence ACLI-Caritas je izrazil vrsto pomislekov o vladnem odloku o izvenevropskih priseljencih. V svojem tiskovnem sporočilu obsoja predvsem dolocila o izgonih. Po novem namreč lahko italijanske oblasti izgnajo priseljence komaj ugotovijo, da je zakrivil prekršek, ali pa v primeru, ko uvedejo proti njemu sodni postopek. Tako postopanje dejansko krši njegovo pravico do obrambe. Izgon bi moral slediti obsodbi, ne pa nasprotno, saj je po kazenskem zakoniku posameznik nedolžen, dokler ga sodišče ne obsodi.

Center za priseljence je vsekakor izrazil tudi zadovoljstvo nad nekaterimi drugimi dolocili vladnega odloka. Ena od teh je

uvedba tako imenovanih »zascitenih kategorij«, za katere izgon ne pride v poštev. To so priseljenci mlajši od 16 let in priseljenci s sorodniki z italijanskim državljanstvom. Odslej se ne bo torej več dogodilo, da bi priseljence, ki se je poročil z Italijanko, izgnali. Na ta način bo predvsem upostevana celovitost družinskih jeder; stevilo travmatičnih družinskih ločitve bi se moralo prav na podlagi tega dolocila zmanjšati, prevladala je splošno priznana norma mednarodnega prava.

Prav tako je Center za priseljence ACLI-Caritas ugodno ocenil prehodne norme za ureditev položaja tujcev, ki so zaposleni v Italiji, pa tudi o dejanskem

združevanju družin priseljencev.

Po mnenju Centra se vedno manjka jaseen nacrt, ki naj bi urejeval prihod v državo priseljencev v iskanju zaposlitve. Prav tako pa so nejasne družbene in civilne pravice priseljencev, kot tudi pot, ki naj bi privedla do njihove družbene in kulturne integracije v tukajšnje družbeno tkivo. Nadalje ostaja se vedno odprto vprašanje zatocisca iz humanitarnih razlogov, ko gre za pobege iz krajev, v katerih kraljujejo vojna ali splošno nasilje.

Sedanji vladni odlok je skratka - tako je ocenil Center za priseljence ACLI-Caritas - le dobra odskočna deska za reformo italijanske zakonodaje o priseljencih.

MONOGRAFIJA / ZVEST APOLLONIO

Odlično - umetnik in knjiga

Včeraj predstavili italijansko verzijo bogate publikacije

»Slikar in grafik Zvest Apollonio je umetnik, cigar delo je nepogresljiv sestavni del slovenske novodobne likovne umetnosti.« S to trditvijo, kateri pritrjujejo domala vsi likovni kritiki, se zacenja obsiren in dokumentiran prikaz zadnje petnajstletne ustvarjalne faze tega mediteranskega umetnika. Gre za monografijo Z.

Apollonio - Slikarstvo, grafika, tapiserija, keramika, steklo, 1980-95, ki jo je pripravila Nives Marvin in je v treh jezikih (v ločenih knjigah) v umetnikovi samozaložbi izšlo letos. Včeraj so v krožku uslužbencev zavarovalnice Assicurazioni Generali predstavili italijansko verzijo monografije, o kateri je precej ste-

vilmu občinstvu obsirno govoril umetnostni kritik Enzo Santese. Predstavitvi, ki sta se je udeležila tako priznani umetnik kot tudi avtorica knjige, je sledila otvoritev male razstave Apollonijevih del iz njegove zadnje bere.

Santese je odločno pritrdil uvodni trditvi Marvino, katero je podkrepil z oceno, da se Apollonio v svojem dolgem ustvarjalnem delovanju ni nikoli podredil zahtevam trga in vselej v sebi in svojem umetniškem naboju iskal navdih za nadaljnje delo. Umetnik je torej odlicen, zelo dobra in zanimiva tudi za kritika pa je po Santesevi oceni monografija, ki analitično in izprno prikazuje plodnih petnajst ustvarjalnih let Zvesta Apollonija. Dobro, predvsem pa spostljive do originalov, so fotografije, s katerimi je knjiga zelo bogata. In končno tudi cena (70 tisoč lir) za tako publikacijo se zdaleka ni pretirana.

MIRAMAR / MORSKI PARK

Želva, ki so jo ulovili ribiči, je spet zaplavala v morju

Nekaj mesecev je preživela v akvariju, od včeraj pa spet plava v domačem morju. V dopoldanskih urah so v Miramarskem morskem parku spustili v morje želvo, ki se je pred casom ujela v ribiške mreže. Ribiči so jo predali akvariju, kjer je bila vse do včeraj na ogled radovednim obiskovalcem. Naravoslovci so izracunali, da je stara kakih pet let. Pred izpu-

stitvijo na svobodo so jo v akvariju izmerili, stehali in ji na trdo hisico pritrdili evidenco tablico, ki naj bi služila za studij preseljevanja želv. Zatem so jo predstavniki morskoga parka, naravoslovnega muzeja in akvarija prepeljali pred Miramar in jo tam izpustili. Zival se je takoj pogreznila v globino, po več tednih je bila spet v svojem naravnem elementu.

NOVICE

Trzaski župan na obisku v Pulju

Trzaski župan Riccardo Illy je bil včeraj na obisku v Pulju, kjer se je med drugim srečal tudi s predsednikom istrske zupanije Lucianom Delbiancom. Med srečanjem je Illy izrazil željo, da bi med Trstom in istrsko zupanijo prislo do večjega sodelovanja.

Predor bo jutri zaprt

V predoru pod Montebellom bodo jutri opravljali razna vzdrževalna dela na ventilacijskih napravah. Predor bodo zato zaprli za promet od 23. do 5. ure.

Za najmlajše v Dolini

Obcinska knjižnica v Dolini bo pojutrisnjem ob 14. uri v prostorih knjižnice v Boljuncu priredila animiran priaz pravljice »Kdo je sesil Vidku srajcico«. Prikaz izvajajo dijakinje vzgojiteljske sole iz Ljubljane, vabljeni pa so otroci osnovne sole in vrtca.

Milje in mladi

Medtem ko se v telovadnici srednje sole »Sauro« nadaljuje »gledališki laboratorij improvizacije«, namenjen dijakom prvih in drugih razredov, bo danes ob 17. uri v centru »Millo« na Tngu Republike seminar o Italu Calvinu. Seminar bo v sodelovanju s stalnim gledališcem La Contrada. Ob 21. uri pa bo v dvorani gledališca Verdi odprta vaja predstave »Tapis Roulant«, ki je namenjena operaterjem na gledališkem področju in mladim.

Tekmovanje psov za vleko sani

Cudoviti haskiji so bili v nedeljo glavni protagonisti svojevrstnega tekmovanja na zasnezeni bazovski gmajni. Psi, ki so znani po vleki sani, so se pomerili v vleki... sani na kolescih. Zato jih je sneg bolj motil kot pa jim pomagal, saj so morali sobotno tekmovanje celo odpovedati. Zmagala je vprega, ki jo je vodil Andrea Bordiga iz Bocna.

Z včerajšnje predstavitve publikacije (foto KROMA)

BOLJUNEC / LJUDSKA GLASBA

Tamburaški zbor v novi zasedbi

V soboto pomembno tristransko srečanje

V Boljuncu gojijo že vrsto let ljudsko glasbo, saj obstaja obnovljena tamburaska skupina KD F. Preseren ze od leta 1967 in od takrat ne prekinjeno deluje. V 14. in 15. stoletju so tamburisko prinesli na Balkan Turki. V 18. in 19. stoletju je ta instrument postal najznačilnejše ljudsko glasbilo Slavonije in Vojvodine. Pozneje pa se je razširila še po sosednjih dezelah. Tamburasko skupino sestavljajo tambure različnih velikosti in uglasitev, in sicer bisernice, braci, kitare, berda, celovici, bugarije in včasih tudi violina.

Na Slovenskem se zdi tamburica mnogim značilno belokranjsko glasbilo, čeprav igrajo nanjo tudi po drugih pokrajinah.

Pri nas v zamejstvu so se tamburaški zbori, tako poimenujejo tak tip glasbene skupine, pojavili okrog leta 1890, vendar je kak posamezen zbor obstajal že prej. Po letu 1980 pa so nastajali tamburaški zbori drug za drugim kot samostojna društva, ali kot odseki bralnih in pevskih društev. Po prvi svetovni vojni se je z obnavljanjem prosvetnega življenja obnovilo tudi delo pevskih zborov in nastajali so celo novi, tako da so se obnovile tudi nekatere tamburaskе skupine. Do fasišticne ukinitve je na Trzaskem delovalo dvanajst samostojnih tamburaskih skupin, in sicer pri Banih, v Bazovici, Borstu, Nabrežini, na Padričah, v Rocolu,

Tamburaska skupina iz Boljunca - arhivski posnetek

Rojanu, pri Sv. Ivanu, Sv. M.M., v Trebčah, Zgoniku in v Trstu (V. Parma). Skoraj vsako društvo pa je imelo svoj tamburaški odsek, ki je pogosto stal veliko članov (npr. odsek pevskega društva "Kolo" iz Trsta je stal kar 41 članov).

V Boljuncu je prva tamburaska skupina nastala po prvi svetovni vojni. Po drugi svetovni vojni so v petdesetih letih tamburaši delovali v okviru glasbenega ansambla iz Boljunca. Vodil jih je domacin Drago Zerjal. Skupina se je potem obnovila leta 1967 in od takrat ne prekinjeno deluje. K njej so zadnja leta pristopili tudi novi mlajši člani, tako da steje sedaj skupina 14 članov.

V novi zasedbi se nam bo skupina predstavila prav naslednjo soboto v gledališču F. Preseren v Boljuncu. Domače društvo bo namreč gostilo v soboto, 25. t.m., dve skupini, in sicer orkester Mandolina iz Ljubljane in pa orkester Tita Marzuttini iz Vidma. V vezi gledališča bo na ogled tudi razstava zgodovine glasbene dejavnosti v Boljuncu in pa starih glasbil.

Smisel večera naj bi bil prav ta, da se skupine med seboj spoznajo, da se med seboj spoznajo tri različne etnične realnosti, da si med seboj izmenjamo svoje izkušnje in se posebno, da med seboj navežemo trdnejše prijateljske stike.

Magda Svava

AMATERSKI ODER JAKA ŠTOKA

Uspešen gledališki seminar za najmlajše

Vodila sta ga Marko Mandič in Barbara Cerar iz Ljubljane

Zamisli, da bi v sklopu Amaterskega odra Jaka Stoka s Proseka - Kontovela priredili gledališki seminar za najmlajše, je bila nedvomno posrečena. V soboto in nedeljo se je namreč v telovadnici na Kontovelu zbralo sedemnajst otrok, ki so se pod mentorstvom Marka Mandica in Barbare Cerar iz Akademije za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani, seznanili z osnovami gledališkega izražanja na nov in prijeten način.

Skupina otrok, ki so že lani imeli pomembno gledališko izkušnjo z uprizoritvijo igre Salon Expon v režiji Taisije Kodrič, so lahko tokrat spoznali nove oblike dela in razvili sproščenost pri izražanju z besedo in gibom.

Vaje in igre, ki so jih odkrili na seminarju, bodo nedvomno koristna osnova za nadaljnje delo.

Izobraževalna pobuda, pri kateri sodeluje Zveza slovenskih kulturnih društev, pa se ni se zaključila. V soboto, 25. in nedeljo, 26. novembra bo namreč na vrsti drugi seminar, ki bo tokrat namenjen mladim gledališkim ljubiteljem od 15. do 35. leta starosti. Seminar bo obsegal tri bistvene tematske sklope (oživitev odra, odnos do odrskega dogodka ter osnova in razvijanje gledališke vloge) in bo temeljil na gibu, improvizaciji, samostojnem

Otroci so z veseljem spremljali gledališkemu pouku (foto KROMA)

delu in na njegovi prezentaciji, analizi ter izdelavi. Mentor seminarja bo Brane Zavrsan, pri vodenju pa bo sodelovala tudi priznana gledališka igralka Lučka Počkaj, ki je članica Slovenskega stalnega gledališča v Trstu. Brane Zavrsan je pred leti diplomiral na akademiji AGRFT v Ljubljani in se je naknadno izobraževal v Parizu na gledališki šoli J. Lecoq; je filmski in gledališki igravec, režiser, koreograf, kot predavatelj pa se že več let posveča pedagoškemu delu.

Za informacije in prijave lahko zainteresirani telefonirajo na Zvezo slovenskih kulturnih društev (tel. 635-626) do petka, 24. novembra t.l., od 9. do 16. ure.

RADIO TRST A

Vse o upravljanju Občine po radijskih valovih

V središču pozornosti oddaj Iz studia z vami, ki so na sporedu od ponedeljka do petka med 9. in 13. uro na Radiu Trst A, bo v nastopajočem tednu Trzaska občina. Poslušalci bodo lahko izvedeli, kako so organizirane, za kaj so pristojne in kaj nudijo strankam nekatere službe na Občini. V ponedeljek bodo slišali, kako deluje in s katerimi težavami se ubada Zahodnokraski rajonski svet, danes bo tekla beseda o Vzhodnokraskem rajonskem svetu, jutri pa bodo o svojih izkušnjah v mestnih rajonskih svetih govorili slovenski predstavniki, izvoljeni v omenjenih telesih. V četrtek bo na sporedu daljši pogovor s trzaskim podzupanom in odbornikom za kulturo Robertom Damianijem, pri Okrogli mizi pa bodo sodelovali trije slovenski občinski svetovalci. V petek bo gost v studiu trzaski zupan Riccardo Illy, kateremu bodo poslušalci lahko zastavljali vprašanja na tel. št. 772104. Pogovore z gosti bodo vodili casnikar Ivo Jevnikar ter urednika Ales Lupinc in Ines Skabar Biteznik.

PD MAČKOLJE / KULTURNI VEČERI

Filip Fischer predaval o Židih včeraj in danes

V nizu kulturnih večerov, ki jih prireja vsako leto, je PD Mačkolje prejšnjo soboto poskrbelo za izvirno predavanje; gost večera v srenjski hiši v Mačkoljah je bil član zidovske skupnosti iz Trsta Filip Fischer, ki je govoril o trenutno zelo aktualnem vprašanju, to je o »Židih včeraj in danes«.

Društvo je gosta, ki ga je številni publiki pred-

stavil odbornik društva Danijel Novak, povabilo zaradi aktualnosti tega vprašanja, predvsem po umoru Rabina.

Publika je z velikim zanimanjem sledila predavanju gosta in mu tudi zastavila številna vprašanja, predvsem verskega značaja. Večer je bil zato nadvse zanimiv in pozitiven in se z obsirno razpravo tudi zavlekel pozno v noc.

GOETHE INSTITUT / PRIČEVANJA

Okrogla miza z razstavo o mračnih časih fašizma

»Kar ostaja od spomina - kako so mladi doživljali obdobje med leti 1933 in 1945«? Pod tem naslovom je Goethe institut v svojih prostorih priredil razstavo, ki so jo včeraj uradno odprli z okroglo mizo, pri kateri so sodelovali Lino Carpinieri, Licia Chersovani, Franca Maggiani, Franz J. Muller in Gustavo Corni.

Razprava ob okrogli mizi je bila predvsem priložnost za razmislek o temacnih letih evropske zgodovine po 50 letih konca druge svetovne vojne, namenjena pa je bila predvsem mladini. Govorniki so se predstavili predvsem z lastnimi izkusnjami v obdobju nemske diktature, ki so jo sicer doživljali na različne načine. Tudi sami so namreč izhajali iz družin, ki so različno gledale in ocenjevale

Hitlerjevo Nemčijo. Njihova pričevanja so pokazala, kako sta nacizem in fašizem v Italiji pustila v njihovih srcih globoke rane, ki se ne bodo nikoli zacelile. Njihove življenjske poti, pa tudi okolja, v katerih so v vojnih letih živeli, so bile različne, vendar pa tudi zelo podobne. Govorili so o temacnem in naravnost mračnem vzdusju, ki je stalno spremljalo njihovo življenje. Kaj pomeni demokracija, niso vedeli, se le ko sta fašizem in nacizem začnela odkrito kazati svoje resnično lice, se je v njihovih srcih začel pravi odpor; začeli so se vključevati v mladinska protifasistična gibanja in v čeprav zelo težkih casih imeli toliko moci, da so docakali zmago nad nacizmom in fašizmom in zaziveli v demokraciji.

KRIŽ / V SKLADU Z LEPO TRADICIJO

Snidenje 50-letnikov

V Krizu, kot v skoraj vseh naših vaseh, nadaljujejo s svetlo tradicijo snidenj 50-letnikov. Krizani rojeni leta 1945 so se pred kratkim zbrali pred spomenikom padlim za svobodo (na sliki), kjer so se poklonili padlim sovascanom, na-

to so se podali na izlet v Benetke, kjer so si si ogledali mestne znamenitosti in kasneje se Punto Sabbioni. Včeraj so pri Cervinjaju v tipični agroturistični restavraciji. Obujali so spomine z obljubo, da se bodo spet srečali.

LONJER / POBUDA ZA OTROKE

Tekmovanje v risarski spretnosti

Ex tempore priredilo KD Lonjer-Katinara

Barvice in čopiči so spregovorili v razigranem vzdušju (foto KROMA)

Prve snežinke in povsem zimski oblaki niso predstavljali ovire za uspeh otroškega slikarskega ex-tempore, ki ga je v soboto priredilo kulturno društvo Lonjer-Katinara.

Komisija, ki so jo sestavljali Milan Pasarit, Frida Valetić in Novela Carli, je tako izbirala najlepše izmed več kot dvajsetih risb osnovnošolcev, srednjesolcev in otrok iz vrtca, ki so se z velikim navdušenjem pomerili v risarski spretnosti. Nagrade pa so prejeli sledenci udeleženci risarskega tekmovanja: v prvi starostni skupini otrok iz vrtca in prvega razreda osnovne šole sta se izkazala Da-

vor Gombac in Nika Nadlisek. V kategoriji tretjega in četrtega razreda sta nagrado prejela Petra Marega in Manuel Purger, medtem ko sta bili v zadnji skupini petošolcev in srednjesolcev nagrajeni risbi Natase Gombac in Mashe Razine.

Tekmovanje, ki ga je sicer kulturno društvo prirejalo ponavadi ob priliki razstave vin in razstave grozdja, je bila nedvomno priložnost, da se vaski in tudi drugi otroci skupaj zberejo in zabavajo. To je tudi namen prihodnje pobude kulturnega društva, to se pravi "Otroškega direndaja", ki bo na sporedu v nedeljo, 3. decembra.

JPC

NA OPČINAH IN NA PROSEKU

Sejma smučarske opreme

Razstavi pripravile SK Brdina ter SK Devin in SD Mladina

Za naše smučarske klube je preslo ze v navado, da na pragu zime potegnejo na dan rabljeno smučarsko opremo in jo ponudijo na ogled (in seveda v prodajo) javnosti. Tako je bilo tudi letos, v petek, soboto (in nedeljo) v domu Brdina na Opčinah in v

Kulturnem domu na Proseku. Na Opčinah so rabljene smuči, smučarske čevlje in oblacila razstavili na pobudo Smučarskega kluba Brdina, na Proseku pa na pobudo Smučarskega kluba Devin in društva Mladina, kot kažejo gornji slike (f. KROMA)

SKLAD
MITJA
ČUK

vabi na
RAZSTAVO
UCNIH POMAGAL,
KNJIG IN
DIDAKTIČNIH IGRAC

Odprtje danes, 21. t.m.,
ob 17. uri v Sejni dvorani
Zadružne - kraske
banke na Opčinah.

VČERAJ-DANES

Danes, TOREK,
21. novembra 1995
ALBERT

Sonce vzide ob 7.12 in
zatone ob 16.29 - Dolžina
dneva 9.17 - Luna vzide ob
5.28 in zatone ob 15.52.

Jutri, SREDA,
22. novembra 1995
CECILJA

VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka 9,5
stopinje, zračni tlak 1016,1
mb narašča, veter 27 km na
uro severovzhodnik, vlaga
30-odstotna, nebo jasno,
morje razgibano, temperatu-
ra morja 14,7 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Matteo
Tommasini, Luca Steffe',
Mara Godina.

UMRLI SO: 66-letni Vin-
cenzo Porcelli, 56-letni
Alessandro Massalin, 67-
letna Elisa Ferrari, 77-letni
Rodolfo Slunjski, 84-letni
Amedeo Prete, 81-letni Giu-
seppe Guardiani, 84-letna
Olga Raseni, 58-letni Aldo
Nassimbeni, 91-letni Rugge-
ro Maineri, 90-letna Angela
Fines Pavon, 66-letni Nevio
Parenzan, 86-letna Argia
Glessi.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 20.
do NEDELJE, 26. novembra
1995

Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00
do 16.00

Trg Venezia 2 (tel.
308248), Ul. Fabio Severo
112 (tel. 571088).

BAZOVICA - Ul. Gruden
27 (tel. 226210) - samo po
telefonu za najnujnejše pri-
mere.

Lekarne odprte od 19.30
do 20.30

Trg Venezia 2, Ul. Fabio
Severo 112, Ul. Ginnastica
6.

BAZOVICA - Ul. Gruden
27 (tel. 226210) - samo po
telefonu za najnujnejše pri-
mere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30
do 8.30

Ul. Ginnastica 6 (tel.
772148).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 -
TELEVITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE
deluje od ponedeljka do
petka od 8. do 13. ure. - tel.
573012.

Zdravstvena dežurna
služba

Nocna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-
USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 16.00, 18.05,
20.10, 22.15 »Qualcosa di
cui ...sparlare«, r. Lasse
Hallstrom, i. Julia Roberts,
Dennis Quaid, Robert Du-
vall.

EXCELSIOR - 16.15,
17.40, 20.15, 22.15 »Il pro-
fumo del mosto selvatico«,

i. Keanu Reeves.

EXCELSIOR AZZURRA-
17.40, 19.50, 22.00 »Il buio
nella mente«, i. Sandrine
Bonnaire.

AMBASCIATORI -
16.45, 18.30, 20.15, 22.15
»Mortal Kombat«, i. Chri-
stopher Lambert.

NAZIONALE 1 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »Johnny
Mnemonic«, i. Keanu Ree-
ves.

NAZIONALE 2 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »Io no
spik english«, i. Paolo Vil-
laggio.

NAZIONALE 3 - 16.15,
18.00 »Mowgli - Il libro del-
la giungla«, i. Jason Scott
Lee; 19.50, 22.00 »Die Hard
- Duri a morire«, i. Bruce
Willis, Jeremy Irons.

NAZIONALE 4 - 16.15,
18.15, 20.15, 22.15 »Ami-
che« i. Chris O'Donnell,
Minnie Driver.

MIGNON - 16.00, 22.00
»Teneri ma duri«, porn.
prepovedan mladini pod
18. letom.

CAPITOL - 17.00, 19.30,
22.00 »Apollo 13«, i. Tom
Hanks.

ALCIONE - 18.00, 20.00,
22.00 »Al di là delle nuvo-
le«, r. Michelangelo Anto-
nioni, i. John Malkovich,
Sophie Marceau, Kim Rossi
Stuart.

LUMIERE - 18.45, 20.30,
22.15 »L'odio«, prepovedan
mladini pod 14. letom.

PRIREDITVE

V MLADINSKEM DO-
MU BOLJUNEC bo danes,
21. t. m., ob 20. uri prof.
Sonja Gregori imela preda-
vanje z diapozitivi INDO-
NEZIJA - DEZELA TISOCE-
RIH OTOKOV.

KNJIZNICA P. Tomazic
in tovarisi - Danes, 21. t. m.,
ob 20. uri srečanje na temo
KAKO IN KAJ S TRZASKO
POKRAJINO. Sodelovali
bodo Miloš Budin, Peter
Mocnik in Nives Kosuta ter
Jože Peterlin, izvoljena na
zadnjih pokrajinskih volit-
vah.

DRUŠTVO SLOVEN-
SKIH UPOKOJENCEV v Tr-
stu prireja jutri, 22. t. m., ob
16. uri v Gregorčičevi dvo-
rani v ul. Sv. Franciska 20
ZABAVNI POPOLDAN. Na-
stopil bo znani trebenski
humorist Atilij Kralj s svoji-
mi humorističnimi pesmi-
mi in salami. Vljudo vab-
ljen!

SKD BARKOVLJE in
TPK SIRENA prireja
srečanje z Lojzetom Abra-
mom. Prikazal nam bo NA-
RAVNE ZNAMENITOSTI
AMERISKEGA JUGO-
ZAHODA v četrtek, 23. t.
m., ob 20. uri na sedežu
TPK Sirena na barkovljan-
skem nasipu.

V KD S. SKAMPERLE bo
v petek, 24. t. m., ob 20.30
zadnji večer iz niza OBUDI-
MO SPOMIN. Predavanje
Marte Ivašić ima naslov OD
UKINITVE DO OBNOVE
SOLSTVA NA PRIMOR-
SKEM. Vabljeni!

KD F. PRESEREN vabi
na koncert STRUNE MILO
SE GLASITE. Nastopajo:
tamburaski ansambel KD F.
Preseren, tamburaski orke-
ster Tita Marzuttini iz Vid-
ma in tamburaski ansambel
Mandolina iz Ljubljane v
soboto, 25. t. m., ob 20.30 v
gledališču F. Preseren v
Boljuncu.

ZVEZA CERKVENIH
PEVSKIH ZBOROV IZ TR-
STA vabi na 30-LETNICO
REVIJE ZBOROV, ki bo v
nedeljo, 26. t. m., ob 16. uri
v Kulturnem domu v Trstu.

ARS NOVA vabi otroke
in starše na glasbeno
pravljico LUNINO KRALJE-
STVO, ki bo v nedeljo, 26.
t. m., ob 17. uri v dvorani
na Colu - Repentabor. Pred-
stavo pripravljamo otrokom
vrtec in osnovnih šol.

SKD VIGRED vabi na
večer ob 50-letnici osvobo-
ditve v nedeljo, 26. t. m., ob
17.30 v društvenih prostori-
h v Sempolaju. Spored:
ogled video filmov ob osvo-
bojitvi Trsta, predstavitev
zgodovinarja Borisa M.
Gombaca, nastop MPZ
Rdeca zvezda iz Saleza pod

vodstvom Rada Milica.

KD KRASKI DOM in Zu-
pnijska skupnost Repenta-
bor sodelovanju s Skladom
Mitja Čuk vabita na preda-
vanje v torek, 28. t. m., ob
20. uri v Kulturnem domu
na Colu: ZAKAJ TUDI
STEVILNI NASI MLADI
BEZIJO V SVET ALKOHO-
LA IN MAMIL? Staršem,
mladim in vsem, ki se za to
zanimajo bo skušal odgovo-
riti psihiater in psihoterape-
vt dr. Viljem Scuka.

ČESTITKE

Danes, 21. t. m. slavi ro-
stni dan nas ljubi očka in
nono DRAGO. Se na mno-
ga srečna leta mu kliče
vnukinja Natasa in vsi nje-
govi.

OBVESTILA

SKP - krozek Kras ob-
vesca, da bo danes, 21. t. m.
mogoče podpisati skupne
pripombe k regulacijskemu
nacrtu in Prosvetnem domu
na Opčinah od 19.30 do
20.30.: proti ureditvi indu-
strijske cone, med razisko-
valnim centrom in Banih,
kjer regulacijski nacrt pred-
videva zgradnjo, hudo ne-
varne raziskave na farnicev-
skem in kemičnem po-
dročju; proti ureditvi steze
za motokross pri Opčinah
in prosti razširitvi opes-
skega strelšča. Obenem
stranka obvesca vse zainte-
resirane, da so v Prosvet-
nem domu na Opčinah na
razpolago tudi obrazci za
pripombe in prizive k regu-
lacijskemu nacrtu.

UPRAVA OBCE DO-
LINA obvesca, da bo javni
sestane v srenjski hiši v
Borstu danes, 21. t. m., ob
20. uri.

ROJENI na Krasu leta
1960 se zberemo danes, 21.
t. m., ob 20.30 v Pizzeriji 9
sester na Proseku, da se do-
govorimo o organizaciji
družabnega srečanja.

SKUPNOST BORCEV
XIX. SNOB Srečka Kosove-
la vabi na OBCNI ZBOR vse
borce, aktiviste in svoje, ki
bo v Stanjelu, 25. t. m., ob
10. uri pri gostišču Zoran.

SLOVENSKI DEZELNI
ZAVOD ZA POKLICNO
IZOBRAŽEVANJE sklicuje
15. REDNI OBCNI ZBOR, ki
bo v četrtek, 30. t. m., ob
19.30 na sedežu Zavoda v
Trstu, Ul. Ginnastica 72.
Dnevni red: 1. Porocilo
predsednika, 2. Porocilo
ravnatelja, 3. Obračun in
proračun, 4. Razprava, 5.
Porocilo nadzornega odbora
in 6. Razno.

ZVEZA SLOVENSKIH
KULTURNIH DRUSTEV
Gorica, Trst, Videm sklicuje
IZREDNI OBCNI ZBOR, ki
bo v petek, 24. t. m., ob
19.30 v prvem in ob 20. uri
v drugem sklicanju v Pro-
svetnem domu na Opči-
nah. Vabljeni predstavniki
vseh včlanjenih društev in
skupin.

SLOVENSKA SKAVT-
SKA ORGANIZACIJA vabi
na REDNI OBCNI ZBOR, ki
bo v petek, 24. t. m., ob 20.
uri na sedežu v Ul. Risorta
3. Vabljeni!

SEKCIJI DSL Kriz in Pro-
sek vabita na kongres, ki bo
v nedeljo, 26. t. m., ob 10.
uri v kriskem Ljudskem do-
mu. Spregovorili bodo pod-
predsednik deželne sveta

DAROVE in PRISPEVKI

za objavo v časopisu sprejemajo
v tajništvo Uredništva PD (tel.
7796600) in preko poverjenikov
posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad
KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pri-
tiličje) tel. 360072, s sledečim ur-
nikom: 9.00-13.00 in 14.00-17.00
od ponedeljka do petka.

PUBLIST s.r.l.
Ul. Valdirivo 36-1. nad.
sprejema
objave malih oglasov
in raznih obvestil od
ponedeljka do petka
od 8.30 do 12.30
ob sobotah in praznikih zaprto
Tel. 361888 - fax 768697

Budin, predsednik DSL To-
nel, predsednik zahodnok-
raskeskega sveta Bizin ter koor-
dinator Prodijskih odborov
Vocci. Vabljeni!

SLOVENSKI DIJASKI
DOM S. KOSOVEL - Zaradi
podaljšanja božicnih počit-
nic se bo zimovanje v
Kranjski gori začelo in
končalo en dan kasneje kot
napovedno in sicer od 27.
decembra 1995 do 3. ja-
nuarja 1996. Po pregledu
vpisov sporočamo, da se za-
mudniki lahko se vpišejo
do zasedbe prostih mest.
Informacije na tel. st.
573141.

KROZEK V. SCEK IN
SSk vabita v petek, 24.
t.m., ob 20. uri na poimeno-
vanje dvoranice na svojem
sedežu v Ul. G. Gallina 5 v
Trstu po predsedniku Edi-
nosti dr. Josipu Vilfanu.

MALI OGLASI
tel. 040-361888

PRAVA priložnost!
Ugodno prodam Discovery
2.500 dizel, ekološki, letnik
1992, prevoženih 70.000
km z vsemi pripomočki.
Tel. na s. 368633 (od 9. do
13. ure), 0335/284806.

PRODAM stirkiljni bar-
iton znamke Anborg v od-
ličnem stanju po zelo ugod-
ni ceni. Tel. st. 214527 po
14. uri.

FIAT UNO 45 fire prod-
am v dobrem stanju. Tel.
na st. 229224.

PRODAM Clio 1400 RT,
zelene barve, 65.000 km,
letnik 1991, cena po dogo-
voru 9.500.000 lir. Tel. na
st. 040/51370 ura obedov.

PRODAM delno zazidli-
vo zemljišče, 712 kv. m v
Logu. Tel. st. 040/822884
po 18.30.

PRODAM hiso z dvo-
riščem v Dolini. Tel. st.
228390.

PRODAM hiso z dvo-
riščem v Logu. Tel. st.
228334.

SAMOJEDO mladice z
rodovnikom prodam. Tel. v
večernih urah na st.
040/229213.

V BORSTU ima osmico
Igor Barut.

PRISPEVKI

V počastitev spomina
očeta Antona Lavrencića,
ob 21. obletnici smrti, da-
rujejo hčere Sonja, Devana
in Milenka 100.000 lir za
Narodno in študijsko knjiž-
nico.

V počastitev spomina
Andreja Coka daruje Deva-
na Lavrencić 100.000 lir za
Sklad Stadion 1. maj.

V spomin na očeta da-
ruje sin Dino 100.000 lir za
OPZ Fran Venturini in
100.000 lir za KD Fran Ven-
turini.

Namesto cvetja na grob
dragega Franca Stolfe da-
ruje družina Giuseppeja
Pahor 100.000 lir za MoPZ
Fantje izpod Grmade

ZAHVALA

Ganjeni za tako
množično sočustvovanje
ob izgubi našega dragega

Franca Stolfe

se prisrcno zahvaljujemo
vsem, ki so na katerikoli
način počastili njegov
spomin.

Zena, sin in hčerka

Stivan,
21. novembra. 1995

SPREJEM OSMRTNIC

od ponedeljka do petka od 8.30 do 15. ure
PUBLIST - Trst Ul. Valdirivo 36
tel. 040-361888 - fax 040 - 768697

ob sobotah, nedeljah in praznikih
redakcija Primorskega dnevnika
Ul. Montecchi 6. - tel. 040-7796600

SOVODNJE / PRIREDITVE OB 50-LETNICI OSVOBODITVE

Zanimivo predavanje o Trgovskem domu

V soboto pa koncert partizanskih pesmi

V petek zvečer je bilo v kulturnem in športnem središču Danica na Vrhu predavanje Marka Waltritscha o Trgovskem domu v Gorici. Dogodek se vključuje v niz prireditev, ki jih prireja sovodenjska občinska uprava ob 50-letnici osvoboditve. Zadnje iz tega niza srečanj bo v petek, 24. novembra, ob 20. uri v kulturnem domu v Sovodnji: o vrednotah NOB v današnjem času bo spregovoril pesnik in akademik Ciril Zlobec.

Kot je v petek na Vrhu uvodoma poudaril podžupan Leopold Devetak, je občina želela s tem nizom zgodovinskih predavanj osvetliti nekatere naše preteklosti, od poziga Narodnega doma v Trstu preko goriskega Trgovskega doma do vrednot NOB v današnjem času. Namen je bil ponuditi priložnosti za poglobitev poznavanja nekaterih

ključnih trenutkov naše zgodovine v tem stoletju.

Marko Waltritsch je na Vrhu v jasnem in preprostem stilu poslušalce seznanil ne le z vlogo in usodo Trgovskega doma, marveč tudi s splošnimi zgodovinskimi razmerami v Gorici od konca prejšnjega stoletja tja do druge svetovne vojne, s

posebnim poudarkom na gospodarski situaciji.

V soboto zvečer pa je bil v Kulturnem domu v Sovodnjah, prav tako v organizaciji občinske uprave, koncert partizanskih pesmi. Gosta večera sta bila moški pevski zbor Skala iz Gabrij in mešani zbor Oton Zupancic iz Standreza. Oba zbora vo-

di Miran Rustja. V nabito polni dvorani Kulturnega doma so poslušalci lahko prisluhnili najlepšim partizanskim pesmim, ki so se prepletale z recitalom na temo narodno-osvobodilnega boja. Uvodoma je župan Igor Petejan prebral občinstvu pismo, ki ga je ob priložnosti poslal predsednik republike Slovenije Milan Kučan, ki se zal praznovanju v Sovodnjah ni mogel udeležiti, izrekel pa je čestitke za občutljivost, ki jo Primorci izkazujejo do vrednot NOB in zagotovil, da vedno s pozornostjo sledi dogajanju v zamejstvu. Večer je zaključila skupna izvedba Simonitijske pesmi "Vstajenje Primorske", ki je tako navdušila občinstvo, da se je pridružilo zborovskemu petju ter harmonikarski spremljavi.

Na slikah (Fotostudio Reportage) Marko Waltritsch med predavanjem na Vrhu in nastop pevskega zbora Skala na sobotnem koncertu v Sovodnjah

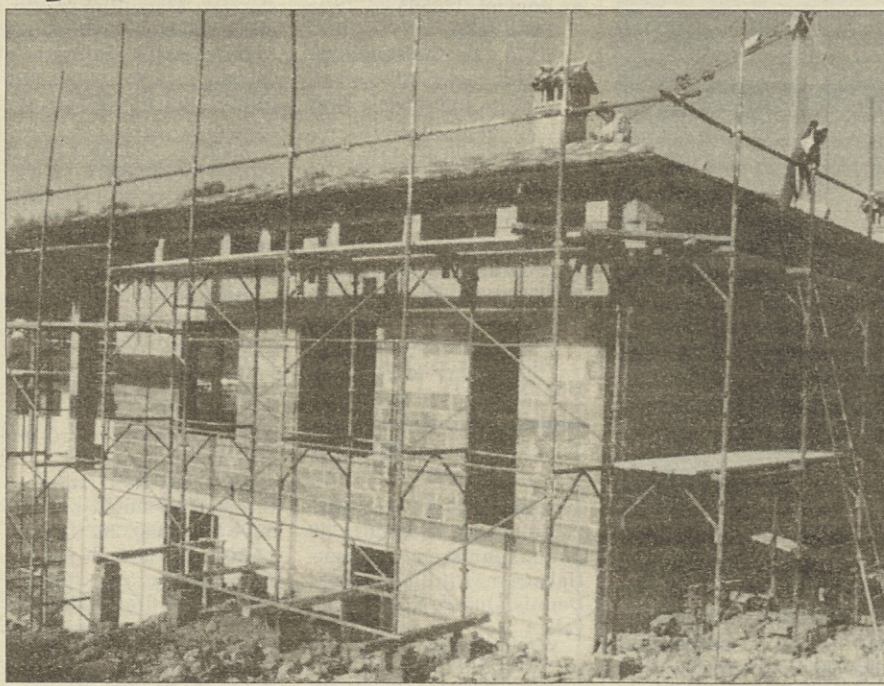
DOL / GOSPODARSKA ZADRUGA PRIPRAVLJA V NEDELJO LIKOF

Kulturno in športno središče na Palkišču je že pod streho

Člani Gospodarske zadruge v Dolu se pripravljajo na likof. Po sedmih letih odkar so zasidli prvi kramp na parceli, kjer gradijo športno in kulturno središče, so spravili pod streho dom, kjer bodo v pritličju uredili slacilnice in higijenske naprave ter dvorano, v nadstropju pa nekaj drugih prostorov za potrebe društva. Stavbo so te dni, tudi zahvaljujoč se lepemu vremenu, spravili pod streho. Likof bodo priredili prihodnjo nedeljo, 26. t.m. »To je vsekakor spodbuden rezultat, čeprav bo treba za dokončanje objekta še veliko prizadevanj, dela in predvsem denarja«, pravi Zvonko Frandolic, predsednik KD Kras Dol/Poljane.

V zimskih mesecih bodo urejali zunanji prostor, kjer bodo pridobili večnamensko igrišče, skušali pa bodo marsikaj postoriti tudi v sami stavbi, zlasti kar zadeva instalacije.

Ze doslej so v izgradnjo objekta vložili veliko prostovoljnega dela (zidarska dela je sicer v glavnem opravilo podjetje Juren z Vrha), vendar nameravajo pobudo uresničiti do kraja in to čimprej. Na tak način želijo tudi opravičiti zaupanje krajanov, ki so pred petnajstimi leti podprli ustanovitev Gospodarske zadruge, katere glavni cilj je bila prav gradnja objekta za kulturno in športno dejavnost doljanske skupnosti.

Tak je videti te dni nastajajoči športno-kulturni center na Palkišču (Fotost. Reportage)

REKREACIJA / PRI PLANINSKEM DRUŠTVU

Rekreativci se zbirajo že petindvajset let

Pogovor z Mirjam Budihna, eno najbolj vztrajnih članic številne skupine telovadcev

»Začelo se je jeseni leta 1970 v dvorani Pri zlatem pajku. Potem smo se kar nekajkrat selili: v solo v ulici Randaccio, v telovadnico zavoda Lenassi, v Dijaški dom, pa spet v katero od telovadnic v mestu. Končno smo se usidrali v Kulturnem domu.«

Tako sva pričela pogovor z gospo Mirjam Budihna, ki je med najbolj vestnimi in zvestimi članic skupine, ki se dvakrat tedensko dobiva v Kulturnem domu in to celih petindvajset let. Telovadba, ali če hočete vaje za dobro telesno počutje, se odvijajo v okviru dejavnosti Slovenskega planinskega društva. Srebrni jubilej bodo prvič obeležili že nocoj, ko se bodo točno ob 21. uri zbrali nekdanji in sedanjí člani skupine. To bo družabnost in obenem pravšnja priložnost za spominsko fotografijo. Spomladi napovedujejo se nekaj prireditev.

Gospa Mirjam, kako ste zašli med rekreativce?

»Povedati moram, da me je v to prepričala Tatjana Plahuta. Sicer pa sva pred tem že veliko skupaj vadili oziroma se ukvarjali s športom na igriščih pri motelu Nanut. Od takrat je rekreativna telovadba postala del mojega načina življenja in danes bi se ji težko odrekla. Vseč mi je zlasti način dela profesorja Rupla, ki je zraven že od vsega začetka.«

Kako potekajo vaje, kako ste zastopani glede različnih starostnih skupin? Ali drži da so moški v manjšini?

»Letos, ko dejavnost se ni najbolj utečena, lahko

povem, da nas je že okrog stideset. Da smo ženske v večini drži, glede razvrstitve po letih pa smo si dokaj različni. To sicer ne predstavlja posebnih težav, saj so vaje zelo različne in naredimo pač to, kar zmoremo. V prihodnjih dneh pričakujemo, da se nam bo pridružilo še nekaj novih, tistih, ki so bili do zdaj neodločeni ali pa so imeli morda težave zaradi dela ali drugih obveznosti.«

Rekreacija je precej več kakor samo srečevanje in razgibavanje in delo v telovadnici?

»Ze samo dejstvo, da se redno dvakrat tedensko srečuje od trideset do stideset, včasih celo se več oseb, je pomembno. Ob različnih priložnostih se dobimo na družabnosti. Tako smo te dni poča-

stili Martina, v prejšnjih letih se je sezona zaključila z enim ali več izleti v planine.«

Kolikšen je odziv iz okoliskih krajev?

»Precej rekreativcev je iz mesta, vendar pa imamo stalne člane tudi od drugod. Danes prevoz ni problem, vaje pa imamo ob taki uri, kar omogoča udeležbo tudi zaposlenim osebam, gospodinjam itd.«

Kaj bi priporočili tistim, ki menijo, da skrb za zdravo telo in ugodno počutje, kar dosežemo tudi z rednimi vajami, ni potrebna?

»Z besedo bi jih najbrž bolj težko prepričala. Vabim pa jih, da se nam pridružijo, da sami poskusijo in se odločijo. Prav gotovo jim ne bo žal.« (Pogovorjal se je Vlado Klemše).

KINO

GORICA
VITTORIA 18.00-20.00-22.00 »Al di là delle nuvole«. Rež. Michelangelo Antonioni (sodelovanjem Wim Wendersa). Igrajo John Malkovich, Sophie Marceau, Kim Rossi Stuart, Fanny Ardant, Irene Jacob, Marcella Mastroianni, Jeanne Moreau. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 18.00-20.00-22.00 »Mortal combat«. Igra Christopher Lambert.

ČESTITKE

Naša zvesta raznašalka **FRANKA** z Oslavja praznuje danes .. rojstni dan. Iskreno ji čestitamo in voščimo, da bi še mnogo let prinasala naš dnevnik in se seveda ustavljala za klepet, kavico in "čikco". Naročniki z Oslavja.

PRIREDITVE

V **KNJIŽNICI DAMIR FEIGEL** v Gorici bo v četrtek, 24. t.m., ob 20.30 klubski večer na aktualno temo: Pretakanje informacij med manjšino in večino.

KD BRISKI GRIC vabi v soboto, 25. t.m., ob 20.30 na gledališko predstavo Eros v Offu. Gostovala bo dramska skupina KD Bazovica z Reke.

OBCINA SOVODNJE in **KD SOVODNJE** vabita v petek, 24. novembra, ob 20. uri v Kulturni dom v Sovodnjah na srečanje z akademikom Cirilom Zlobcem, ki bo predaval na temo: Vrednote NOB v današnjih casih.

OBCINA SOVODNJE in **KD SOVODNJE** vabita na slovesnost ob 50-letnici osvoboditve, ki bo v nedeljo, 26. novembra, ob 18. uri v Kulturnem domu. Ob tej priložnosti bodo predstavili knjigo M. Waltritscha "Protagonisti sovodenjske stvarnosti".

OBVESTILA

SPDG - REKREACIJA vabi danes ob 21. uri bive in sedanje člane na srečanje in slikanje ob 25-letnici delovanja.

SPDG - Smučarski odsek sporoča, da se bo sejem rabljene smučarske opreme nadaljeval se v četrtek ob 18. do 20. ure na sedežu društva.

SGZ GORICA je odprlo okence na sedežu Zadrugne kreditne banke v Doberdobu. Članom je na razpolago ob sredah od 14.00 do 15.30.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL deluje vsak delavnik od 10. do 12. ure in od 13. do 17. ure razen ob četrkih, ko so v dopoldanskem času zaprti.

OBCINSKA KNJIŽNICA V DOBERDOBU je odprta od ponedeljka do četrka ob 15. do 17. ure, ob petkih pa ob 11. do 13. ure. Urnik je začasen.

OBCINSKA KNJIŽNICA V SOVODNJAH posluje vsak ponedeljek, sredo in petek od 15. do 18. ure, ob torkih in četrkih pa od 10. do 12. ure.

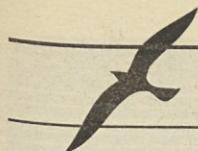
LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
MARZINI, Korzo Italija 89, tel. 531443
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
OBCINSKA 2, Ul. Manlio 14/b, tel. 480405.

POGREBI

Danes: 9.00, Emilio Tami iz splošne bolnišnice; 10.30, Angelo Carlucci na glavnem pokopališču; 13.15, Marco Alt iz splošne bolnišnice v Koprivno.

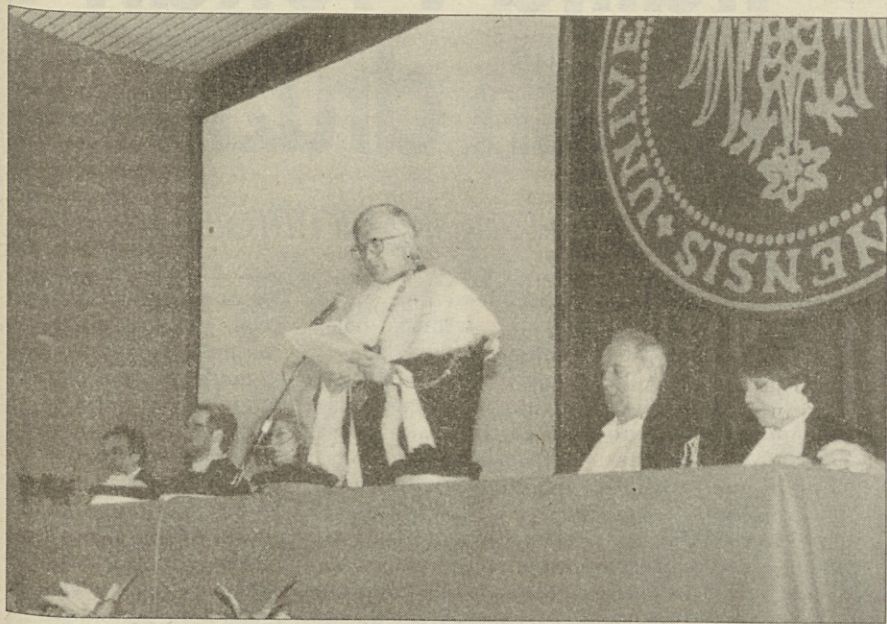
Predsedstvo Slovenskega gospodarskega združenja Gorica in kolegi Goservisa izrekajo Barbari in družini iskreno sozaljje ob izgubi drage sestre in hčerke.

UNIVERZA / NOVO AKADEMSKO LETO

Boljši pogoji za visokošolski študij

Govor rektorja prof. Marzia Strassolda

Iz materialnega in organizacijskega vidika se po zacetnih tezavah tecajem Videmske univerze v Gorici obetajo boljši časi. S prenovno nekdanje bolnišnice Usmiljenih bratov ter z napovedanimi investicijami v znesku okrog trideset milijard lir bomo tudi v našem mestu zagotovili ugodne pogoje na področju visokosolskega izobraževanja. Hitrejši razvoj visokosolskih institucij naj bi v prihodnjem letu omogočil tudi prenovljeni Konzorcij za Gorisko univerzo. Tako je na včerajšnji slovesnosti ob odprtju novega akademškega leta Videmske univerze v Gorici napovedal predsednik Konzorcija Michele Martina.

Slovesnost v dvorani Luigi Fogar se je začela z nagovorom rektorja prof. Marzia Strassolda, ki je omenil da segajo prizadevanja za ustanovitev univerze v Gorici v drugo polovico prejšnjega stoletja.

Videmska univerza deluje že osemnajst let, tretje leto pa je prisotna v Gorici z dvema tečajema, ki sta bila izbrana ob upoštevanju kulturnih in gospodarskih specifičnosti kraja. To sta triletni tečaj za operaterje na področju kulturnih dobrin in lani odprti tečaj za prevajalce in tolmače.

Rektor je poudaril pozitivni razvoj, ki ga beleži tečaj za kulturne operaterje, saj se je ustanova uspela uspešno vključiti v stvarnost na Goriskem in tudi pricela samostojno razvijati nove pobude. Čeprav za ceno velikih žrtev so bile premoščene teza-ve, ki so se lani pojavile ob odprtju tečaja za tuje jezike. Videmska univerza je pripravljena na nadaljnje sodelovanje in odpiranje novih tečajev na področju informatike in varstva okolja.

Po posegu prof. Strassolda, ki se je sklenil s formalnom deklaracijo da

je akademsko solsko leto 1995/96 odprto, so udeleženci prisluhnili zelo zanimivemu predavanju profesorja Vincenza Oriolesa s fakultete za tuje jezike in književnosti. Govoril je na temo Raznolikosti jezikov ter (ne)po-vezanosti jezikov z načinom misljenja in izražanja. Po nedokončnih podatkih se clovestvo izraza v preko šest tisoč jezikih. Vsak jezik je svet zase, odraža določen način razmišljanja in dožemanja. Razlik je toliko, da jih težko dojamemo. Po drugi strani pa se jeziki stalno spreminjajo, dopolnjujejo, prepletajo in je nasploh težko, ce ze nemogoče, ugotoviti, kaj je pristno in kaj ni.

Slovesnost sta popestrila pianistka Laura Colanella in baritonist Primo Petris.

Danes ob 17. uri bo slovesnost ob odprtju akademškega leta tečajev Trzaskeske univerze.

ZDRUŽENI ZA UNICEF / V PREPOLNI DVORANI UGG

Prireditve v znamenju kulture in solidarnosti

Predsednik ZSKD Rudi Pavšič je imel osrednji govor

Do zadnjega sedeža zasidena velika dvorana UGG je najboljši dokaz uspešnosti letos že seste izvedbe kulturno-humanitarne pobude "Združeni za Unicef", ki jo je Zveza slovenskih kulturnih društev organizirala v sodelovanju s kulturnimi krožki iz Apulije, Kalabrije, Abrucov, Kampenije, s Sicilije in Sardinije. O pomembnosti dogodka je spregovoril predstavnik organizatorjev, odvetnik Luigi Genovese, ki je naglasil potrebo, da se takšno srečanje v bodočnosti kakovostno se obogati.

Osrednji pozdrav na manifestaciji pa je prinesel predsednik ZSKD Rudi Pavšič, ki je pobudo vključil v pomembnejše manifestacije v mestu, ki se hitrih korakov blizu svoji tisočletnici. Primer- no je, da ob tako pomembni priložnosti za naše mesto izpostavimo večjezično stvarnost tega območja in da v njej črpamo energije, da bomo lahko v bodočnosti se boljše udejnili v vrednote solidarnosti, medsebojnega spostovanja in razumevanja.

Pavšič je izpostavil koristnost taksnega srečanja, na katerem se slovenska kultura prepleta z značilnostmi kulturnega izraza nekaterih dežel iz Južne Italije. Ugotovil je, da v današnjem egoistično in kvalunkvistično naravnem svetu ne smemo pozabiti na tiste, ki potrebujejo pomoč in solidarnost. Združeni za Unicef je priložnost, da se spomnimo na milijone otrok, ki živijo v stiski, vojnah in lakoti.

Bogat kulturni spored, ki so ga poleg skupin or-

ganizatorjev izoblikovali tudi dijaki srednje sole Locchi (večer sta povezovala Giuseppe Lo Medico in Damjana Čescut), se je zaključil s tradicionalno degustacijo jedi in pijač, ki so značilne za dežele-organizatorke. Ob tem so prireditelji pripravili tudi informativno razstavo, da bi občinstvo spoznalo značilnosti soudeleženi- dežel.

Kot zanimivost povejmo, da je slovenska miza s tradicionalnimi dobrotami tudi tokrat bila tarča pravega navala, tako da je minestre, struklje, polente in briskega vina zmanjkalo kar v nekaj minutah. Zupanu Valentiju je uspel "podvig", da je okusil seflo minestre, za kozarček "snopca" pa je bilo prekasno...

Na sliki (Fotostudio Reportage) predsednik ZSKD Rudi Pavšič med govorom; ob njem so predstavniki drugih sodelujočih društev

NOVICE

Evropeistična akademija prireja razpravo o vlogi dežel v procesu evropskega združevanja

Na pobudo Evropeistične akademije ter pod pokroviteljstvom pokrajinske uprave bo danes, ob 17.30, v dvorani pokrajinskega muzeja na gradu srečanje na temo: Vloga dežel na poti političnega združevanja Evrope. Govorili bodo predsednica Pokrajine Monica Marcolini, Berthold Solowski, predstavniki združenja Europa Union Deutschland ter Ugo Poli, člano vodstva združenja Evropskih občin. Ob tej priložnosti bodo izročili stipendije zmagovalcem natečaja "Guido Comessatti".

Spominska slovesnost ob prazniku "Virgo Fidelis"

V vojašnici 13. bataljona karabinjerjev bo danes ob 10. uri verska in spominska slovesnost. Pocastili bodo zascitnico karabinjerskega zbora "Virgo Fidelis" ter se spomnili 54. obletnice bitke pri Culqualberu v Vzhodni Afriki, kjer se je 1. bataljon karabinjerjev žrtvoval v obrambi strateske tocke.

Jutri spet filma o alpinizmu

V predavalnici klasičnega liceja Dante Alighieri se jutri ob 20.30 nadaljuje niz filmskih večerov. Jutri bosta na sporedu dva filma: "L'uomo di legno" (Leseni mož) Andrea Gobettija in Fulvia Marianija. Film je posnela svicarska televizija, prejel pa je nagrado RAI na letošnjem festivalu v Trentu. Marianij je avtor tudi drugega filma na sporedu "2000 metri al 21° secolo." Prikazuje ekspedicijo na Lhotse leta 1989 in tragičen konec poljskega plezalca Kukuczke. Na večeru bo prisoten Mauro Corona, alpinist, pisatelj in kipar, ki živi v kraju Erto v dolini Vajont in ki ga opisuje film Leseni mož.

Nova telovadnica v Romjanu

V soboto, 25. t.m. ob 10.30, bo v Romjanu slovesnost ob odprtju nove vecnamenske telovadnice. Zgradila jo je Občina v ulici Zorutti, v blizini teniskih igrišč. Vhod je z ulice Capitello.

Tatovi v uradu v ul. Pitteri

Neznanci so ob koncu tedna vdrlji v urade podjetja GS Fognature v ulici Pitteri 4. V no- tranjost so prišlo tako, da so s silo odprli okno. Trud pa je bil slabo poplacen, saj so v uradi našli (in odnesli) le okrog 70 tisoč lir. Dogodek so lastniki prijavili včeraj.

GLEDALIŠČE / ITALIJANSKA SEZONA

Odlična predstava Turki v Furlaniji

Nocoj v slovenskem abonmaju gostuje Prešernovo gledališče

Poročali smo že, da sta bili v četrtek in petek na odru Kulturnega doma v Gorici predstavi redne abonmajske sezone italijanskega gledališča. Stalno gledališče iz Trsta je izvajalo poetično igro znanega italijanskega misleca Pier Paola Pasolinija "I Turcs tal Friul".

Predstava je dobesedno pretresla številne gledalce, ki so s končnim burnim in dolgotrajnim aplavzom izkazali priznanje za kvaliteten in ganljiv nastop. Torej lahko trdimo, da se letošnja italijanska gledališka sezona ni mogla pričeti na boljši način. Poetična igra "I Turcs tal Friul" je resnično zanimiva in lepa predstava, ki jo je občinstvo zelo to- plo sprejelo. Pasolini v

delu obnavlja spomin na turski vdor v Furlanijo leta 1499 ter pripoveduje o dramah in tegobah, ki so jih takrat doživljali ljudje.

Naslednja predstava v abonmaju italijanskega gledališča pa bo na sporedu v ponedeljek, 4. decembra. Tokrat bo na sporedu igra Eduarda De Filippa "La fortuna con la effe maiuscola" v prireditvi gledališča Cooperativa Teatro per l'Europa, v kateri bosta nastopila znana italijanska igralca Aldo in Carlo Giuffrè.

Danes 21. novembra pa v Kulturnem domu gostuje Prešernovo gledališče iz Kranja s predstavo "Dom Bernarde Albe". Predstava, ki sodi v abonmajski spored SSG, bo ob 20.30.

PODGORA / CENTER ZA PSIHIČNO REHABILITACIJO

Skupni dom bo mladim dal možnost socializacije in vključevanja v družbo

Predstavniki Zdravstvene ustanove in Občine so včeraj v Podgori v preurejeni hiši v Ul. Brig. Cuneo 5/E odprli nov center "Abitare insieme". Sprejel bo lahko šest psihično motenih mladincev, ki jim bodo sledile psihologinja in dve bolnicarki. Center je zamisljen kot vmesna stopnja zaprte terapevtske skupnosti in neodvisnim življenjem. Gostje naj bi se v njem zadrževali po potrebi od 2-3 mesecev pa do nekaj let, dokler ne bi bili pač sposobni polne vključitve v družbo.

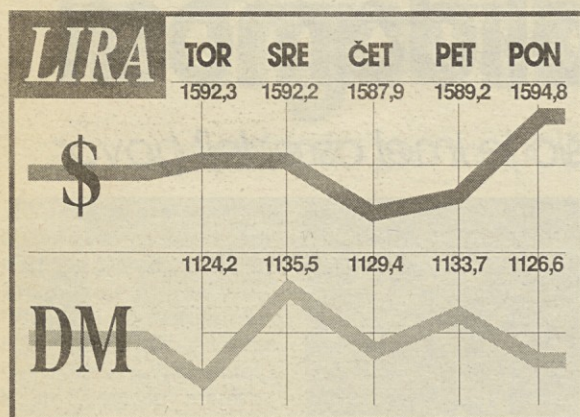
Na sliki (Fotost. Reportage): s srečanja ob odprtju novega centra

SLOVENSKO
STALNO
GLEDALIŠČEGostovanje Prešernovega gledališča - Kranj
F.G. LorcaDOM
BERNARDE ALBA

Rezija Bojan Jablanovec

Danes, 21. novembra (Red B) ob 20.30
v Kulturnem domu v Gorici (Ul. I. Brass 20).

gospodarstvo in finance

TRENDI / PREDVIDEVANJA

Inflacija že četrti mesec nespremenjena

RIM - Tudi novembra, torej že četrti mesec zapored naj bi inflacijska stopnja znašala 5,8 odstotka, glede na ohladitev cen pri proizvajalcih v septembru pa bi se lahko celo zgodilo, da bi se znižala na 5,7 odstotka. To je ocena največjih ekonomsko-raziskovalnih centrov pred oznatvijo gibanja inflacije v devetih mestih statističnega vzorca, do katerega bi moralo priti danes.

Po predvidevanju zavoda Prometeia bi morala mesečna rast življenjskih stroškov (torej v primerjavi z oktobrom) nihati med 0,3 in 0,4 odstotka, kar bi tendenco letno inflacijsko stopnjo ohranilo na ravni 5,8 odstotka, ali pa bi jo, kot rečeno, celo potisnilo za desetinko odstotka navzdol. Tak rezultat bi bil mogoč v prvi vrsti zaradi upočasnjevanja rasti cen pri proizvajalcih, drugi razlog pa je znižanje cene nafte v lirah, do katere je prislo v oktobru. Če k temu dodamo še razmeroma mlačno finalno povpraševanje po blagu široke porabe, potem je optimizem kar utemeljen.

Stirimesečno obdobje inflacijske stagnacije pa se po mnenju raziskovalcev Perometeie ne bo avtomatično izrazilo v znižanju inflacijske krivulje konec leta, ampak bo treba na deflacijski obrat počakati do pomladi. Podobna so tudi predvidevanja zavoda

CER, ki pa je o inflacijski stopnji konec leta nekoliko bolj optimističen, saj naj bi se znižala na najmanj 5,6 odstotka. Studijski center Nomisma pušča nekaj več negotovosti in novembrsko inflacijo vpenja v loke ene stopnja odstopa manj ali več od oktobrske. »Položaj je kot kaže pod nadzorom,« pravijo v Bologni, »vendar so cene pri proizvajalcih se vedno visoke, notranje povpraševanje pa kaže znake prebujanja. Za popusciranje cenovne rasti torej ni dovolj nadzirati javne racune in menjalne tečaje, ampak je treba izboljšati kompetitivnost distribucijske mreže.«

Kot rečeno, je zavod Istat včeraj objavil podatke o gibanju cen pri proizvajalcih v septembru, ko so te v primerjavi z avgustom porasle le za desetinko odstotka, tako da je zvišanje v letni primerjavi od 9 odstotkov v avgustu padlo na 8,7 odstotka. Zivahna pa je se naprej rast cen na debelo, ki so se septembra v primerjavi z avgustom zvišale za 1,1, v letni primerjavi pa za 11,6 odstotka.

Za predsednika Confindustrie Luigi Abeteja zviranje rasti cen pri proizvajalcih dokazuje doslednost podjetij do politike nadzorovanja inflacije, medtem ko je bila zivahna cenovna rast v preteklih mesecih posledica podražitve uvoženih surovin in sibkega tečaja lire.

KONKURENCA / KOMISAR VAN MIERT V ITALIJI

»Italija v rokah velikih družin«

Za decentralizacijo antitrusta v EU

RIM - Italijansko gospodarstvo je bilo predolgo podrejeno velikim grupam, holdin- gom in tudi političnim silnicam, take razmere pa za normalno tržno gospodarstvo niso zdrave, meni evropski komisar za konkurenco Karel Van Miert, ki se je udeležil včerajšnjega posveta italijanske oblasti za boj proti trustom, na kateri je garant podal obracun delovanja tega organa od ustanovitve leta 1991. Posebej je Van Miert opozoril na problem bank, ki ne se pri svoji monetarni politiki gladko požvižgajo na načela antitrusta.

Evropski komisar je Italiji sicer priznal, da je v zadnjih letih vložila precej prizadevanj v uveljavljanje pravil o konkurenci, vendar je treba v tej smeri vztrajati in preprečiti, da bi privatizirali javni monopol in ga tako prelevili v zasebno. V tem smislu Italija se zaostaja, meni Van Miert, ki je posebej opozoril na »velike italijanske družine« kot motilni element za prosto kompeticijo in menil, da je treba v primeru izkoriščanja monopolnih položajev poseči brez usmiljenja.

Za boljše izvajanje pravil proste konkurence je potreben prispevek vseh tržnih nadzornih

oblasti v državi, ki morajo učinkoviteje sodelovati z evropsko nadzorno oblastjo. Po komisarjevih besedah delujejo družbe v državah članicah Evropske unije zelo različno, skupno pa jim je iskanje načinov, da se izognejo bruselskim pravilom. To je seveda v nasprotju s transparentnim in linearnim skupnim trgom, zato se Van Miert ogreva za ustanovitev evropske mreže, ki naj bi okrepila sodelovanje med oblastmi posameznih držav in Brusljem. Decentralizacija antitrusta je torej ključ za odstranitev ovir pri vzpostavljanju skupnega prostega trga, saj postavlja pogoje za pootenjenje nacionalnih kriterijev in torej zapira pot spekulantom, ki zive prav na račun normativnih razlik med članicami Unije. Kot rečeno, se je evropski komisar za konkurenco posebej ustavil pri kreditnem sistemu, saj njegova komisija prav zdaj preverja morebitne kršitve konkurenčnih pravil v Nemčiji, Franciji in Italiji.

Z Van Miertovim predlogom za ustanovitev mreže, ki naj okrepi sodelovanje med institucijami za zaščito konkurence, se je strinjal tudi predsednik italijanskega antitrusta Giu-

liano Amato. »Ne gre sicer za nov predlog,« je dejal, »vendar je naravna posledica tržne integracije. Povsem logično je, da se z rastjo stopnje tržne integracije niza število situacij, v katerih kršenje konkurence zadevajo samo notranje trge. Tedaj se izkaze, da obstoj nacionalnih institucij te vrste ni ostanek preteklosti, ampak dobra osnova za izgradnjo mreže za nadzorovanje konkurence v okviru Evropske unije.

Poleg guvernerja Banke Italije Antonia Fazia in nekaterih drugih uglednih osebnosti iz italijanskih ekonomsko-financijskih krogov se je včerajšnjega posveta udeležil tudi generalni direktor Svetovne organizacije za trgovino (-WTO) Renato Ruggiero, ki je izjavil, da je dozorel čas za dialog med mednarodno trgovinsko politiko in politiko konkurence. V ta namen namerava WTO za ministersko konferenco v Singapuru, ki bo decembra prihodnje leto, pripraviti skupno platformo in postaviti temelje za nov svetovni red na področju konkurence. Ruggiero je ob tem opozoril, da bi bila pretirana pričakovanja neupravičena in da je pot do svetovnega reda se zelo dolga in posuta z neštetimi ovirami.

SCENARIJI / NOVO TISOČLETJE

Gospodarska rast bo odvisna od demografije

RIM - Industrijsko razvite države se bodo morale v naslednjih 25 letih lotiti spremenljivke, ki ne bo več recesija ali inflacija kot doslej, ampak preprosto »človek«: podaljšanje povprečne življenjske dobe in vidna rast deleža prebivalstva, ki je preseglo 60. leto starosti, bo namreč zelo verjetno postala diskriminanta gospodarske rasti, kar velja tudi - in se posebej - za Italijo. To je ena izmed velikih tem analize ekonomskega scenarija do leta 2020, ki jo je izdelal raziskovalni zavod Prometeia in na njeni osnovi sklical k razpravi skupino uglednih mednarodnih izvedencev.

Kar zadeva Italijo, je bilo na primer izpostavljeno predvidevanje, da bo imelo staranje prebivalstva velike posledice na javne proračune in na krčenje stopnje rasti zasebnega varčevanja. Potrebno bo popraviti tudi novo pokojninsko reformo in znižati razliko med plačo in pokojnino, za kar bo treba povišati skrbstvene prispevke in povečati upokojitveno starost. Kar zadeva svetovni scenarij prvih desetletij novega stoletja pa so razpravljali napovedali spremembo odnosov med velikimi ekonomskimi silami, na katero bodo vplivali prav demografski procesi. V prvi vrsti se bodo spremenili odnosi med ZDA in Japonsko, ki že postaja »najstarejša« država med partnerji kluba G7, največja potencialno rast pa naj bi v prihodnjem dvajsetletju doživeli Filipini, Urugvaj, Čile, Gana, Togo ni Kitajska. Stara Evropa tone v ozadije, monetarna unija v nekaj letih pa je za večino razpravljalcev utopijska, saj zanjo ni dovolj nekaj let, ampak potrebuje vsaj desetletje.

NOVICE

Berhneim prejme danes nagrado Prix France-Italie

TRST - Italijanska trgovinska zbornica za Francijo, ki je bila ustanovljena leta 1886, podeljuje zadnja leta bienalno nagrado vidnim protagonistom gospodarskega sodelovanja med obema državama. Prvo sta pred dvema letoma prejela predsednik Peugeot Citroena Jacques Calvet in pooblaščenec upravitelja družbe Fiat Auto Cesare Romiti za kooperacijski sporazum med avtomobilskima hišama, letosnji dobitnik nagrade Prix France-Italie pa je Antoine Bernheim, predsednik zavarovalne družbe Assicurazioni Generali. Bernheim je bil pred letošnjim imenovanjem na čelo največje italijanske zasebne zavarovalne grupe kar 23 let njen upravnik, zadnjih pet let pa tudi podpredsednik. Nagrado bosta dobitniku izročila danes v Parizu francoski minister za gospodarstvo in finance Jean Arthuis in italijanski finančni minister Augusto Fantozzi.

Fiatova Bravo in Brava avtomobila leta 1996

MILAN - Zadnja Fiatova modela Bravo in Brava sta si prislužila naslov »Avtomobil leta 1996«. Dodelila jima ga je 56-clanska mednarodna žirija specializiranih novinarjev iz 21 evropskih držav. Na drugo mesto se je uvrstil Peugeot 406, tretji je Audi A4, četrti Opel Vectra, peti pa Mercedes E Class.

»Lycra« odslej le za ekuje

RIM - Družba DuPont je kar za nekaj let prehitela skupni evropski bankovec in napovedala, da bodo njeni ceniki od prihodnjega leta izključno v ekujih. DuPont je ekskluzivni proizvajalec tkanine »Lycra«, ki se uporablja za izdelavo kopalk in nogavic in ki je od leta 1959 doživela izjemen uspeh.

SDGZ / ŠE O NEDELJSKEM OBČNEM ZBORU ZDRUŽENJA SLOVENSКИH PODJETNIKOV

Naše gospodarstvo je dokazalo zrel pristop do zahtevnih izzivov časa

Siega o bankah in Saftiju, Devetak pa o sindikalni in institucionalni dejavnosti

TRST - Včeraj smo sicer obsirno poročali z nedeljskega 19. občnega zbora Slovenskega delnega gospodarskega združenja, vendar smo glede na občutljiv trenutek, v katerem je skupščina potekala, izpostavili predvsem njegovo politično in družbeno sporočilo. Danes se zato vrnemo k bolj gospodarskim poudarkom v poročilu predsednika organizacije Borisa Siega in organizacijskega tajnika Davorina Devetaka.

Naše gospodarstvo se je aktivno vključilo v nove izzive, je dejal Siega in navedel vlaganja v objekte in kadre, pospešitev specializacije, iskanja novih trgov itd., kar kaže na zrel pristop k spremembam novega časa. Nato se je podrobneje pomudil pri problemu naših kreditnih zavodov in pri vprašanju njihove prihodnosti, ki vključuje vstop italijanskih partnerjev, dokapitalizacijo bančnih družb in perspektivo njihove kreditne politike, od katere je odvisna usoda

marsikaterih manjinskih gospodarstev in tudi negospodarske dejavnosti. Siega je prepričan, da bo treba za zbiranje prepotrebne kapitala iskati druge poti, saj sicer uspešne zadrzne banke ne zado- stujejo za izvajanje ustrezne finančne in kreditne politike v naši skupnosti. »Radi bi se torej čim bolj dejavno vključili v bodoče izbire na tem področju, kot smo dokazali, da smo javno pripravljeni, da se zanje zavzamemo,« je dejal predsednik SDGZ. »Ne moremo prezreti dejstva, da nam je Slovenija negativno odgovorila na vabilo za vstop v lastništvo TKB; pri tem nas moti predvsem postopek in odvzemanje vloge subjekta našemu gospodarstvu, kot tudi nerazumljivo stališče o alternativnih vlaganjih. Tudi med nami cutimo, da se je zmanjšala solidarnost, nekateri pa bi se celo radi okoristili z nesrečami drugih.« SDGZ bo po besedah svojega predsednika tako kot doslej tudi v prihodnje zavra-

cala napade na grupo SAFTI, katerih namen je predvsem njeno diskreditiranje. »Safti in njegova podjetja so važen član naše skupnosti in naše organizacije; odigrali so bistveno vlogo pri krepitevi naše gospodarske baze in pri ustvarjanju delovnih mest, zato je prav, da se skupaj vprašamo o njeni prihodnosti, o njeni vlogi in izbirah, ne smemo pa dovoljevati enostranskega rušenja obstoječih struktur,« je poudaril Siega.

O sindikalnem in institucionalnem delovanju Združenja v zadnjih dveh letih je poročal organizacijski tajnik Davorin Devetak, ki je posebej izpostavil prizadevanja organizacije za izobraževanje oziroma strokovno izpopolnjevanje članov, za sirjenje podjetniške kulture in splošne gospodarske zavesti v našem prostoru. Vendar se delokrog SDGZ ne omejuje le nanj, ampak seže v širše zaledje dežele Furlanije - Julijske krajine, matične države in italijanskega ter

evropskega prostora. Devetak je opisal, kako poteka, se ustavi pri delovanju, problemih in zadnjih občnih zbiorih sekcij in izpostavil način dela: »V Združenju nastaja sinteza več pogledov, izkušenj, metod in pristopov, ki jo daje vsa kodnevno soočanje naših uslužbencev in sodelavcev na eni ter predstavnikov najrazličnejših potreb in dejavnosti članstva, od bank do prostih poklicev na drugi strani. Potreba po sodelovanju, soocanju, sprejemanju drugačnih vidikov je pri Združenju tako rekoč fiziološka in v to smer skusa biti naravnana tudi nasa dejavnost.« Velik del svojega poročila je Devetak namenil zunanjam in institucionalnim odnosom organizacije tako v Italiji kot v Sloveniji, posebej pa je podčrtal izboljšanje stikov s Slovenskim gospodarskim združenjem Gorica in zaključil z upanjem, da bo zastavljeno delo kljub objektivnim težavam in oviram kar najbolj obrodilo.

SSG / GLASBENA PRAVLJICA PETER IN VOLK

Inovativna in zabavna predstava za vsakogar

Ker smo prepričani, da bo predstava Peter in volk se večkrat pri otrocih in njihovih spremljevalcih doživela tako topel sprejem, kot ga je na nedeljski matineji, se nam je zdelo primerno, da najprej podamo se neobjavljeno (nekoliko skrajsano) interpretacijo mojstrovine Prokofjeva, ki jo je našemu časopisu ljubeznivo odstopil dr. Paolo Petronio, muzikolog, ki je tudi sam skladatelj.

»Peter in volk (opus 67) je delo, ki ga je Sergej S. Prokofjev napisal za mladino oziroma otroke. Gre za idealno združitev pravljicne pripovedi in glasbene vzgoje. Vsako osebo iz pravljice namreč bogati vodilna glasbena tema, ki jo zastopa posebno glasbilo. Tako se poslušalcu vtisneta z osebo v spomin tako tema kot barva posameznega glasbila, s tem pa se z izredno lahko seznanja z zvoki v orkestru. Gre za učenje s pomočjo igre, to je, da se učiš, čeprav misliš, da se samo zabavaš. Prokofjev je z delom (nastalo je leta 1936; 1933 se je vrnil v Sovjetsko zvezo) sicer zadostil uradnim zahtevam »realizma« in ga presegel, hkrati pa je dosegel tudi pravi »realizem« umetnosti, s tem da je poslušalcu segel v srce. Glavnega junaka Petra predstavlja godalni kvartet z radostno, a samo navidezno naivno temo. Stari, godrnjavi, a dobri dedek, ki ne bi rad, da bi se Petru kaj hudega zgodilo, je na neki način tipičen predstavnik uradništva in mirnega življenja, ki je čisto nasprotje živahni Petrovi iznajdljivosti. Zato je njegovo težko, svečano in ironično temo skladatelj zaupal simpatičnemu godrnjaju v orkestru - zamolklemu zvoku fagota. Petrovo prijateljico ptico med glasbili zastopajo živahni in srebrni trilci flavte, sicer pa predstavlja ljudi, ki se spravljajo v stanja, za katera niso primerni ali pa zanje nimajo sposobnosti. Račka je zastopnica brezglavih ljudi, saj po neumnem dopusti, da jo volk požre; glasbeno pa je povezana z idiličnim in nekoliko otožnim zvokom oboe. Zametno macjo hojo pa ponazarja topel in zamolkel zvok klarineta; macja predstavlja ljudi, ki sodelujejo pri stvari tako rekoč z dobrim namenom, v resnici pa s ciljem, da bi imeli od tega osebno korist, če je le mogoče (v tem primeru - pojediti pticko). Tu so se lovci, ki v bistvu nič ne počnejo, a streljajo kot nori, skratka, »mnogo hrupa za nič«. Njihovo skupino najbolje predstavlja posmehljiva malakoračnica, več kot tipična za Proko-

fjeva, ki jo običajno pri njem izvaja ves orkester (tukaj pa je zmanjšan, skoraj komorni); njihovo streljanje pa močni in zaporedni udarci pavk. Ti lovci so neusmiljen portret ljudi, ki hočejo imeti povsod svoje prste vmes, češ da vedo, kako se stvari streže, v resnici pa ne naredijo ničesar, razen tega seveda, da se na koncu udeležijo slavnostnega sprevoda, tako da bi se skoraj lahko reklo, da so bili odločilni pri stvari. No, tu je se volk, ki simbolizira zlo (medtem ko Peter predstavlja dobro - in že je tu večno nasprotje kot v vseh pravljicah) in ki ga predstavljajo temni, skrivnostni ter dramatični zvoki trobil. Če pa to temo globlje premislimo, volk navsezadnje le ni tako hudoben, je prej žrtev usode, da se je rodil kot volk, torej »hudoben«. Z glasbo nam skladatelj da razumeti, da ne sovraži volka, nasprotno, zdi se mu skoraj simpatičen, s čimer se nam odkrije psihološka razsežnost dobrote, kar je neprickovano v navidezno tako preprostem in jasnem delu z dobrimi na eni strani ter hudobnimi na drugi. Prokofjev se je tukaj pridružil svojim slavnim predhodnikom, na primer Mozartu in njegovi carobni pisčali (nasprotje dan - noc, sonce - mesec), kjer je večno nasprotje med dobrim, ki ni popolnoma dobro, in zlom, ki ni popolnoma zlo, psihološko izredno poglobljeno izpeljano... Tudi konec je dvoumen: račka je se ziva v volčjem trebuhu. Vprašanje je, kako jo dobiti ven, ne da bi pri tem ubili volka, ki mu je namenjen zivalski vrt. To ostane nerešeno in ostane uganka v zgodbi, podobno kot v življenju, kjer velikokrat navsezadnje končna rešitev ni tako končna in dokončna, kot se zdi na prvi pogled. Prokofjev se je tudi tu izkazal kot globok psiholog in morda ironije v končnem sprevodu ne gre pripisati samo na rovaš puhlih lovcev, ampak je tudi že ironično videnje sveta in človeškega življenja ter osnovnega sprenevedanja, ki se zmeraj skriva v raznih političnih prepričanjih za fasado dobrega, ki da bo premagalo zlo. Peter in volk je glasbena pravljica za otroke, a tudi zgodba z globljim psihološkim pomenom, namenjena je preprostem poslušalcu, a tudi zahtevnejšega lahko navede h globlji premisleku. Tako dr. Paolo Petronio.

O predstavitvi Petra in volka v režiji Sergeja Verca lahko brez pomislekov rečemo, da je bila sila

inovativna in zabavna. Kot že marsikdaj doslej - vsaj deloma in če mu je to omogočala predloga - je prišla pri režiji te glasbene pravljice še posebej do izraza neka značilnost Verčeve režijske estetike, namreč njegova igrivost, lahkotnost rahlo ironičnega pogleda, ki izhaja iz uživanja v igri kot področju za sproščanje in kajpada za prikaz svojevrstne svobodnosti. »Uvedel« je enega samega igralca, ki mu je »protiigralce« v naglo se vrstecih prizorih ustvarjal scenograf in risar Peter Furlan s projiciranjem diapozitivov, a tudi igra Franka Korosca (foto KROMA) je tako vodil, da je bil ritem predstave ves čas usklajen z glasbo in kot tak kar precej pospešen. Franko Korosec je imel res nelahko vlogo, ker je igral vsa zivalska in človeška bitja. Bil je nekoliko siten, raztresen dirigent, ravno prav zanimiv pripovedovalec pravljice, bil je nato bahavo neustrašen, navihan Peter, in ne preveč zares hudoben sivi volk z gangstersko cigaro v ustih in groznimi noži v rokah. Posebno zabaven je bil v vlogi ne preveč bistreracke; prepričljiv je bil v izvedbi gibov rok, kar je bilo opazno v hkratni ponazoritvi macjih in pticjih premikov. Ni samo izredno hitro in dovolj lahkotno menjaval vlog in osebnih rekvizitov ter polnil prizorišča, ampak je ves čas med potekom predstave nevsiljivo in prijetno skrbel se za vključevanje mladih gledalcev (in se kakšnega odraslega) v igro.

Za funkcionalno in preprosto sceno je poskrbel Peter Furlan, ki je pripravil tudi odlične risbe, posebno primerne za otroke, takšna je bila na primer risba s kar po tremi volkovi naenkrat, da je s tem ponazoril hitrost zivali ali napetost dogajanja. Vtis pa smo tu in tam imeli, da bi tudi pri otroških igrah (če ne predvsem in zlasti) ne škodil lektor, tudi zato na primer, ker je Mile Klopčič tekst prevedel že pred mnogimi leti. V igrivi, zabavni predstavi se je mimogrede izgubil pedagoški element, kot je bil že namen Prokofjeva. Tudi v Verčevi postavitvi je zaznava svetla ironija z vsemi možnimi psihološkimi pomeni, cesar verjetno res ni bilo lahko doseči. In v svojih osnovnih prvinah usklajena ter mestoma z nekoliko amatersko neposrednostjo obarvana igrca (mojstrovina traja dobre pol ure) je otrokom ter njihovim spremljevalcem ugajala, kar sploh ni malo, nasprotno!

Ivanka Hergold

REVIJE / DVOJNA ŠTEVILKA PRETOKOV

Tokrat v ospredju zgodovinske teme

Prispevki Komaca, Pelikana in Verginelle

Po daljšem premoru je izšla dvojna številka Pretokov z naslovom Zgodovinski premiki. Esei in literarni prispevki se obračajo v nekatera vozlišča preteklosti in polpreteklosti. Zgodovina je v današnjih casih na dnevnem redu strokovnih, a tudi političnih razprav in polemik. Slednje segajo v strokovni prostor in ga skušajo podvreči splošnim potrebam in bitkam. Ko je politika v težavah, se utemeljuje v preteklosti in se po zaslugi medijske odmevnosti postavlja v zavesti ljudi pred stroko, to je zgodovinopisjem. Stevilka novih Pretokov pa ne sega samo med brazde zgodovine, ampak prinaša še nekaj prispevkov, ki obravnavajo problematiko naših krajev.

Uvodoma se Miran Komac v daljši razpravi »Levo in desno med goriskimi Slovenci« loteva nekaterih ključnih trenutkov, ki so v prvih povojnih letih označevali življenje goriskih Slovencev in njihovih organizacij. Razprava osvetljuje stališča, spore, križe in predloge, ki so zaznamovali življenje Slovencev v Italiji nasploh. Vrednost prispevka je tudi v tem, da prinaša zanimive arhivske podatke in spoznanja, ki nam omogočajo boljše razumevanje obdobja, ki je na svoj način komaj za nami in hkrati daleč. Razprava dokazuje, da potrebuje tudi spomin ljudi, ki so tiste case osebno doživljali, jasnejšo dokumentarno podlago, če želi osvetliti burne case z distanco, ki jo zgodovina kot stroka nujno potrebuje.

Egon Pelikan se v članku »Kultura Ideologija Politika« loteva spora med slovenskimi klerikalci in liberalci. Tema je izjemno aktualna, Pelikanova analiza pa jasno potrjuje stališče, da danes slovenska politika se ni presegla vseh dilem in razprtij, ki so označevale Mahničev nastop, spor med dvema taboroma, poraz liberalcev in posledice, ki jih je imela ostra konfrontacija.

Marta Verginella se v

e s e j u

»Preste-

v a n j e

okostnja-

kov v ro-

potarnici

zgodovi-

ne» spra-

suje o ka-

lupih, ki

vklepajo

razume-

vanje pre-

teklosti v

naših kra-

jih. Naci-

onalni in

drugačni

spori so

se vedno

ujeti v

kletke in

kliseje, ki

jih tako

Italijani

kot Slovenci

le s težavo

presega-

mo. Ko se

vsak opri-

jema svoje

stare in

nešteto-

krat izpo-

vedane

resnice,

v bistvu

le pri-

kriva pre-

teklost,

ozi njen

domet in

hkrati blo-

kirira se-

danost v

neprodu-

ktivne

sheme. Za-

prtoost do

preteklosti

ozi prostor

prihodnosti.

Gost Pretokov

je znani

istrski pi-

satelj Milan

Rakovac,

ki je ponu-

dilil re-

ziji odlomek

iz romana

»Lemtis«.

S pesmimi

se oglaš

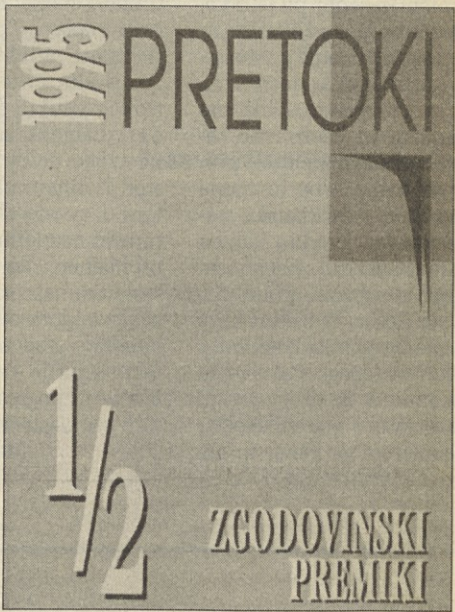
Boris Pan-

gerc, s

pripovedjo »Kolona« pa Matejka Grgić.

Peter Furlan objavlja razpravo o tipologiji kraske hise in jo opazuje v zgoniski občini. Zanimiva so Furlanova zaznavanja razlik med dejanskimi značilnostmi stare kraske arhitekture in folkloriziranim pojmovanju, ki je značilno pri današnjih rekonstrukcijah.

Marko Jarc odkriva v članku »Prevajalstvo Mateja Trnovca v goriski Soci« kulturnega posre-

dnika, ki je skušal Slovincem odpirati obzorja v evropsko literaturo. Tudi za delo tega neutrudnega prevajalca velja tezava, ki je bila značilna za Budala. Ob poznavanju tujih jezikov in književnosti je Trnovcu odmanjkalo bogastvo domače, slovenske besede. To se se danes vije kot svojevrstno prekletstvo med primorskimi, predvsem zamejskimi, ljudmi in tudi samimi pisci.

ZBOROVSKO PETJE / TEKMOVANJE

Zbor Jacobus Gallus v Arezzu

Med mešanimi zbori se je uvrstil na sedmo mesto

Zbor »Jacobus Gallus«, ki deluje v okviru trzaskе Glasbene matice in ga vodi Janko Ban, se je v soboto, 18. novembra udeležil 12. državnega polifonskega tekmovanja »Guido d'Arezzo«. Na njem je nastopilo šestnajst zborov iz desetih italijanskih dežel: dva moska, trije ženski in enajst mešanih; med slednjimi je ocenjevalna komisija uvrstila zbor »Gallus« na sedmo mesto. Iz naše dezele se je prija-

vil se Univerzitetni zbor iz Vidma, ki ga vodi Walter Themel, a se je nato odpovedal nastopu. Zbor »Jacobus Gallus« je na tekmovanju v Arezzu izvajal obvezni moteto Pomponia Nenna »O magnum mysterium«, »Richte mich, Gott« Felixa Mendelssohna Bartholdyja in »Ave, gratia plena« Pavleta Merkuja. Na sliki zbor Gallus na lanskem nastopu v Boljuncu (foto KROMA).

GLASBA / ZELENİ ABONMA

Schnittke, bela vrana med klasikoma

LJUBLJANA - Kar nekako smo se že navadili, da je program Zelenega abonmaja sestavljen pretežno iz skladb novejšega časa, tokrat pa so Simfoniki RTV Slovenija pod vodstvom Ronalda Zollmana in s solistom Borisom Petrusanskim igrali glasbo klasicističnega obdobja. Dela Beethovna, Mozarta vmes pa Schnittkejev klavirski koncert, da se ne bi popolnoma izneverili dolgoletnim nacelom.

Zaceli so z manj znano uverturo **Prometejeva bitja L. van Beethovna**. Povsem komorno klasicistični sestav orkestra je dajal pravo vzdusje 18. stoletja, ko se niso poznali večjih ansamblov. Strastnost Beethovne glasbe ima največji učinek ob nenadnih dinamičnih spremembah in izredni harmonski zgosčnosti, kljub siromašni simfonični zasedbi pa je orkester oboje dovolj dobro upošteval. Sledil je Mozartov klavirski koncert v A-duru, ena izmed oblikovno zapetih in vsebinsko revnih skladb. Vnaprej predvidljiva glasba in njena nenaravna dvorjanska gracilnost sta izredno nehvaležni koncertni značilnosti. Kljub izrednemu trudu pianista Borisa Petrusanskega je glasba pustila poslušalca dolgočasnega. Čakali smo na premor in drugi del, ki se je začel s Schnittkejevim koncertom za klavir in go-

dalni orkester - vsekakor idejno bogatejše in globlje delo. Zdi se tudi, da so vsi skupaj igrali bolj doživeto. Alfred Schnittke je glasbo zgradil na kontrastu grobih glasbenih clustrov in spevnih melodij, grozljivost odnosa pa je močno poudarila prepričljiva solistova interpretacija. Petrusansky in orkester sta se dobro dopolnjevala, oba pa je ob ritmično svobodnih zaključkih natančno povezovala dirigentova taktirka. Simfoniji »Jupiter«, zadnji iz trojice velikih (st. 39, 40, 41), dirigenti nemalo krat povečajo predpisani orkester, Zollman pa je s Simfoniki zvesto sledil partiturnim navodilom in ohranil majhen, skoraj komorni sestav dunajskega časa. Na žalost taka zasedba zahteva izredno natančnost, saj bo leče razkrije vsako nenatančnost, pogresali pa smo tudi več glasbene živosti.

Martin Zuzek

RAZGOVOR / BORIS A. NOVAK

Poezija na sledi čudenja

LJUBLJANA - Včeraj je društvo slovenskih pisateljev v kladnici Prešernovega gledališča podelilo Jenkovo nagrado za najboljšo pesniško zbirko v letu 1995. Prejel jo je pesnik, dramatik, prevajalec in esejist Boris A. Novak za zbirko **Mojster nespečnosti**, ki je izšla pri Mladinski knjigi.

Kaj vam pomeni nagrada in zakaj menite, da so izbrali ravno vas zbirko pesmi?

Nagrade sem izredno vesel. Predvsem zaradi tega, ker gre za priznanje, ki ga podeljujejo kolegi iz Društva slovenskih pisateljev. Torej gre za nagrado, ki se dogaja zunaj različnih tudi političnih interesov in je zaradi tega, karseda čista. Ob tem bi rad poudaril, da je v zadnjem času, se posebej letos, na Slovenskem izšlo kar nekaj odličnih in močnih pesniških zbirk. Tako sem prepričan, da nisem edini, ki si za služi Jenkovo nagrado, sem pa seveda nagrade zelo vesel.

Kako in kdaj so nastajale pesmi iz omenjene zbirke?

Nastajale so v zadnjih letih in so bolj ali manj povezane z bolečo izkušnjo tragičnih vojn na tleh nekdanje Jugoslavije ter z nekaterimi dogodki iz mojega osebnega življenja, ki so me bistveno zaznamovali, denimo očetova smrt. Prav zato gre za pesmi, ki so bolj osebne, kot je bila poezija, ki sem jo pisal pred tem. Kot vse kaze, bralci zbirko lepo sprejemajo, kar potrjuje paradoksalno zakonitost poezije in literature

nasploš, da je tisto, kar je najbolj osebno obenem tudi najboljše in univerzalno. Kaže, da so bralci del svoje osebne življenjske izkušnje prepoznali tudi v mojih pesmih, in to je občutek, ki je za vsakega avtorja pomembna potrditev pravilnosti umetniške poti.

Obisk Bosne je imel nedvomno močan vpliv na vašo poezijo. Kaj menite o nemoci pa tudi brezbriznosti ljudi do vojne, ki se dogaja tako blizu nas?

Sam sem intenzivno povezan s problemi te vojne že od samega začetka. V imenu mednarodnega Pena smo organizirali človekoljubno pomoč za približno dvesto pisateljev pa tudi za druge umetnike in člane njihovih družin. Čeprav v Sloveniji živimo na varnem robu tega vulkana, sem imel vseskozi občutek, da sem del vojne. Ne v tem smislu, da bi bil udeležen v neposrednih konfliktih, čeprav se mi zdi, da je ena izmed nalog intelektualcev razločevati med agresorjem in žrtvijo in se postaviti na stran žrtve, temveč sem zaradi intenzivnega stika s tragedijami čutil, da se je moje lastno življenje spreminilo v pokrajino, ki je razruse-

na z vojnimi strahotami. Ob vseh grozotah sem imel priložnost doživeti tudi lepe in velike trenutke človeške solidarnosti, pomoči in žrtvovanja za drugega. Vse te stvari so me globoko zaznamovale in tudi spremenile, spremenile pa so tudi mojo poezijo, ki je neprimerno temnejša, kot je bila pred tem. Moja poezija je bila v prvih pesniških zbirkah himnična, izrekala je čudež bivanja slehernega bitja in stvari ter sveta v celoti. Sedanja poezija se zmeraj vztraja na tej sledi čudenja, obenem pa izreka tudi rano sveta. Ze v zgodnji poeziji sem se soočil z minljivostjo kot človeško usodo. Prav na ozadju minljivosti smrtnosti sem ugledal čudež enkratnega, neponovljivega življenja. Zdaj je ta smrtnost dobila še neprimerno temnejše tone, predvsem tone vojne.

Priznavate obstoj nekega najvisjega, absolutnega?

Težko odgovorim. Moja poezija je najbrž na nek način panteistična, če tvegam oznako iz religioznega sveta. V zasebnem življenju sem ateist, čeprav je tudi ta oznaka, daleč od tistega, kar cutim, in je na nek način tudi preveč agresivna. To, kar je onstran, je zame v senci. Ena izmed ključnih pesmi v tej zbirki je pesem z naslovom Pismo, kjer nagovarjam Jezusa Kristusa prav iz svoje drže, to je pozicije nekoga,

V literaturi je tisto, kar je najbolj osebno, najboljše (Foto: B. P.)

ki ne verjame v konfesionalnem smislu besede. Vendar mi je prav izkušnja vojn na nek način do skrajnosti zaostri vprašanje Jezusa Kristusa kot vrhovno moralno vprašanje. Na boleč način sem spoznal, da ne gleda na to, koliko naredim za druge, je to zanje zmeraj premalo. Spoznal sem, da nisem bog, da drugih ne morem obvarovati, da sem samo človek. Prav na tej ravni se mi je Jezusova žrtev razkrila kot temeljni moralni imperativ in tudi temeljno vprašanje naše kulture in civilizacije. Vesel sem, da so tudi nekateri verni ljudje sprejeli to pesem kot relevanten način upesnitve bitja, ki ga imajo za svojega boga.

Kaksen odmev ima po vašem mnenju sodobna poezija pri bralcih?

Poezija je v današnjem času

porinjena na rob. Pri nas je položaj kljub podobnim tendencam boljši kot v večini dežel, kljub temu cutimo podobne probleme kot druge. Poezija je marginalizirana, vendar pa v tem ne vidim njene slabosti niti njenega konca. Paradoksalno je, da v družbi, kjer je poezija porinjena na rob, ceda-lje več ljudi čuti potrebo po pisanju poezije. To razumem kot znamenje njihovega globokega nezadovoljstva z družbo, ki živi brez kulturnih vrednot, zgolj utemeljena na kriteriju preživetja in dobička. Tega marginalnega položaja poezije ne razumem kot poraz, ampak obratno kot veliko možnost za nastanek resnične poezije. Prepričan sem, da v tem trenutku resnično naše družbe in zgodovinskega trenutka naše civilizacije, vključno z vojno, izreka predvsem poezija. A. Zorko

AGENDA

Berlin: Cy Twombly, retrospektiva (likovna, Neue Nationalgalerie, do 19. decembra). **Budimpešta:** Pier Paolo Pasolini (dokumentarna razstava, Ludwig Museum, do 10. decembra); Sodobna južnokorejska umetnost (likovna, Narodna galerija, do 8. decembra). **Dunaj:** G. Puccini: La bohème (opera, Volksoper, 22. november); Evropa po potopu. Umetnost 1945-1965 (likovna, Künstlerhaus, do 10. decembra); Self Constuction (likovna, 20er Haus, od 24. novembra do 25. februarja leta 1996). **Firenze:** Toulouse-Lautrec, (likovna, Palazzo Vecchio in Palazzo Medici-Ricardi, do 18. februarja leta 1996). **Frankfurt:** Hrepenenje po sreči, Klimt, Kokoschka, Schiele (likovna, Schirn Kunsthalle, do 3. decembra). **Istanbul:** 4. istanbulski bienale (likovna, več lokacij, do 10. decembra). **London:** G. Puccini: Turandot (opera, Coliseum, 22. novembra); Restavrirani kartoni Agostina Caraccija (likovna, National Gallery, do 14. januarja leta 1996); Turnerjeva nagrada, razstava starih nominirancev ter Dinastije, slikarstvo v času Tudorjev in Jakoba I. (likovna, Tate Gallery, do 3. decembra oziroma 7. januarja leta 1996); David Hockney, retrospektiva risb (likovna, Royal Academy of Arts, do 28. januarja leta 1996). **Madrid:** Saloma, sodobni mit (likovna, MNCARS, do januarja leta 1996); Katalonske risbe iz 30. let (likovna, Real Academia de Bellas Artes de San Fernando, do 17. decembra); Ples v metru (ples, postaje metroja, od 22. do 26. novembra).

PARIZ

Praznina kot pomen

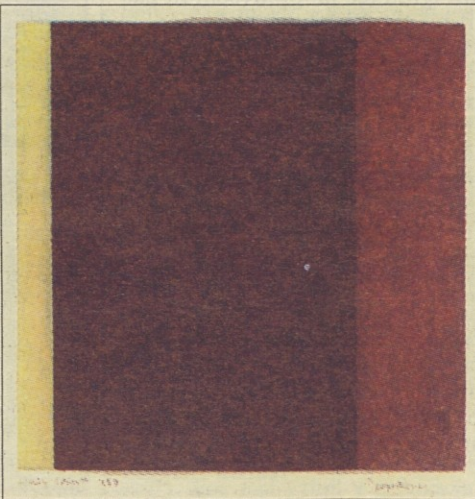
Réserves. Les suspens du dessin. Musée du Louvre (hall Napoléon), 24 - 36 Quai du Louvre, Paris. Od 22. novembra do 19. februarja 1996, odprto od srede do ponedeljka med 10. in 22. uro, informacije po telefonu 0033/1/40 20 51 51. V Louvru so pripravili razstavo 78 risb in grafičnih listov avtorjev od Dürerja do Dubuffeta, katerih skupna poteza se kaže v dejstvu, da so na njih avtorji znotraj organizacije dela zavestno pustili nekaj praznega prostora. Praznini, ki je nepogresljiv element definicije celotnih kompozicij teh del in njihovega dojemanja, Francozi pravijo »réserve« (rezerva) ali »épargne« (varčevanje), od tod tudi naslov razstave, ki jo bodo sirsii javnosti odprli jutri. Dela zanjo izhajajo tako iz fondov Louvra kot iz drugih muzejev, med katerimi so londonski British Museum, Fritzwilliam Museum iz Cambridgea, Bibliothèque nationale de France, Musée Picasso, Musée national d'art moderne in drugi. Projekt je organiziral grafični oddelek Louvra, komisar-ki razstave pa sta Francoise Viatte in Lizzie Bobulli. Med eksponati bodo dela Dürerja, Michelangela, Rafaela, Daniela da Volterra, Rubensa (na sliki: Mladenec objema dekle, detajl), Poussina, Davida, Graneta, Cézanna, Mirója, Picassa, Dubuffeta in drugih avtorjev. Na ogled bo tudi Giacomettijeva plastika Nevidni objekt, ki izpostavlja prav problematiko prostorske navzočnosti praznine, in ki bo razstavljena kot svojevrsna metafora koncepta celotne razstave.

DUNAJ

9. umetnostna dražba

9. Kunstauktion. Wiener Kunst Auktionen GMBH, Kärtner Ring 5 - 7, Wien, 28., 29. in 30. novembra, informacije po telefonu 0043 1 512 54 40.

Mlada dunajska avkcijska hiša Wiener Kunst Auktionen bo prihodnji torek, sredo in četrtek izpeljala svojo deveto dražbo, na kateri bodo kupcem ponudili predmete iz obdobja fin de siècle in art décoja (torek, 28. novembra, ob 17. uri, okoli 450 lotov), slikarske izdelke iz 19. in 20. stoletja (sreda, 29. novembra, ob 17. uri), umetnine, ki datirajo v povojni čas (istega dne ob 19. uri, torkova dražba bo skupno obsegala okoli 900 lotov) in antikvitete ter nakit (četrtek, 30. novembra, ob 17. uri, okoli 300 lotov). Predmeti, ki jih bodo dražili, so od danes na ogled na sedežu ustanove. Ogled bo možen do petka med 10. in 19. uro, v soboto med 10. in 17. uro, nedeljo med 10. in 15. uro ter v ponedeljek med 10. in 15. uro. Izbor umetnin je usmerjen predvsem na dela avstrijskih nacionalnih avtorjev; za orientacijo le nekaj estimacij del tistih avtorjev, ki so pomembni tudi pri nas ali pa so pri nas razstavljeni v zadnjih sezonah. G. M. Vischer: stiri grafične vedute (Topographia Archiducatus Austriae Inh.), 1672-1680 (25-35 tisoč ATS), fotografija Bernda in Hille Becher, 1964 (30-35 tisoč ATS), izdelki Kiki Kogelnik (30-45 tisoč ATS), lesorez Wernerja Berga Destruction, 1956 (25-35 tisoč ATS), izdelki Arnulfa Rainerja (32-360 tisoč ATS), Hermanns Nitscha (50-180 tisoč ATS). Med deli klasikov bodo dražili tudi izdelke Schieleja, Schmidt - Ruttloffa, Kokoschke ... (na sliki: Arnulf Rainer: Proporcii, 1953, olje, 320-360 tisoč ATS).

BONN

Osebnost Marlene Dietrich

Marlene Dietrich. Kunst- und Ausstellungshalle der Bundesrepublik Deutschland, Friedrich-Ebert-Allee 4, Bonn. Do 21. januarja 1996, odprto od torka do nedelje med 10. in 19. uro, informacije po telefonu 0049/228/9171 200.

V dolgi šestdesetletni karieri je Marlene Dietrich (na sliki portret iz zbirke berlinske Stiftung Deutsche Kinemathek) postala ikona tako mednarodnega filma kot zgodovine show businessa. V javnem in zasebnem življenju je z izredno disciplino, profesionalnostjo in neskončno energijo vzdrževala nadzor nad imidžem svoje legendarnosti. Razstava, s katero so se je spomnili v Kunst- und Ausstellungshalle, z mnogimi doslej neznanimi eksponati dokumentira njeno življenje - skupek glamourja, političnih dejavnosti, zasebnosti in javnih nastopov - in ponuja nov vpogled v osebnost leta 1901 rojene Berlinčanke Marie Magdalene von Lorsch, katere življenjska pot se je pred tremi leti zaključila v Parizu. Seveda razstavo spremlja tudi program filmskih projekcij, ki dokumentirajo njen filmski vzpon od Plavega angela (režiser Josef von Sternberg, 1930), s katerim je zaslodela, do Nürnberskega procesa (režiser Stanley Kramer, 1961). Kustos razstave je Werner Sudendorf.

Milano: Andy Warhol (likovna, Fondazione Marzotta, do 11. februarja leta 1996); Antiquaria (sejem antikvitete, Fiera Milano, do 26. novembra). **München:** Zlato stoletje, holandske risbe iz Fritzwilliam Museuma (likovna, Lenbachhaus, do 14. januarja leta 1996). **New York:** Goya v Metropolitani ter Rembrandt/ne Rembrandt (likovna, Metropolitan Museum of Art, do 31. decembra oziroma 7. januarja leta 1996). **Pariz:** Charles-Louis Clérissieu, risbe iz Ermitaza, Dragulji starega vzhoda ter Srednjeveški email iz Limogesa (likovna, arheologija, Louvre, prvi dve razstavi do 18. decembra, email do 22. januarja leta 1996); Cézanne (likovna, Grand Palais, do 1. januarja leta 1996); Moski-zenska, seksualnost v umetnosti (likovna, Centre Pompidou, do 12. februarja leta 1996). **Praga:** G. Verdi: La Traviata (opera, Praska državna opera, 22. novembra). **Rim:** Zgodnji Mondrian (likovna, Galleria Nazionale d'Arte Moderna e contemporanea, do 21. januarja leta 1996). **Rimini:** Trecento v Riminiju (likovna, Museo della città, do 6. januarja leta 1996). **Salzburg:** Drago J. Prelog ter Jean Egger (likovna, Rupertinum, do 3. oziroma 10. decembra). **Sankt Petersburg:** Dvakrat resene, umetnine, ki jih je Rdeca armada zaplenila v Nemčiji (likovna, Ermitaz, do marca leta 1996). **Zagreb:** Hermann Glöckner, dela 1909-1985 (likovna, Galerija suvremene umjetnosti, do 10. decembra).

Pripravil Vojko Urbancić

NACISTI / ZARADI ZLOČINA V ARDEATINSKIH JAMAH

Danes bo Priebke prispel v Italijo

Nekdanji esesovski stotnik »zaupa« Italijanskemu sodstvu in je prepričan, da se bo vrnil domov

BUENOS AIERES - Včeraj ob 8.45 je nekdanji esesovski stotnik Erich Ernst Bruno Priebke zapustil svoj dom v Ulici 24. septembra v andskem San Carlosu de Bariloche. Dvajset minut pozneje je sef krajevne policije Priebkeja izročil funkcionarjem italijanskega Interpola na vkrcevalnih stopniških letala falcon 900, ki ga je v Argentino poslala italijanska vlada. Pred tem se je Priebke na svojem domu spovedal ter se poslovil od svojcev in prijateljev.

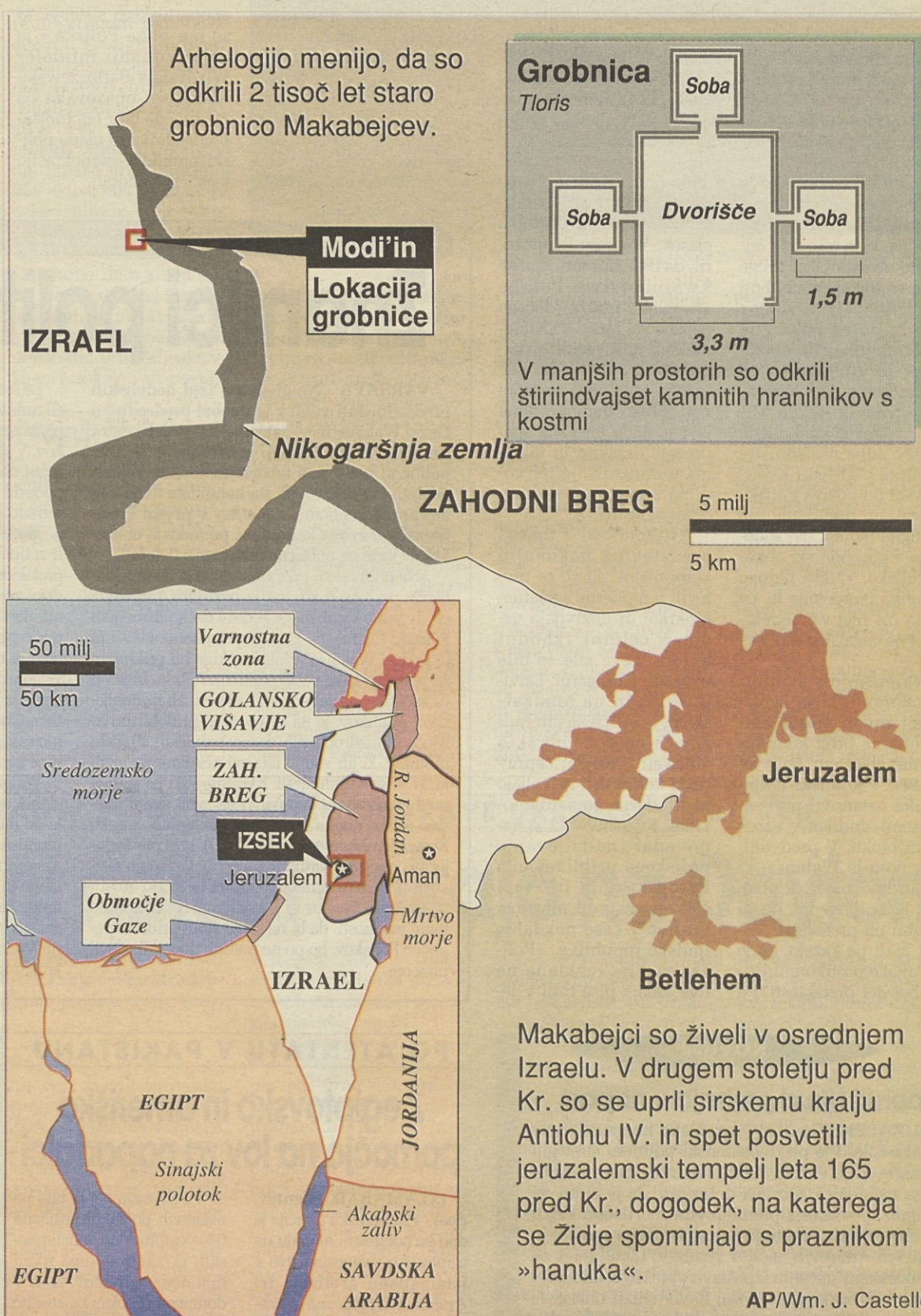
Po sedemindesetih letih nemotnega bivanja v Argentini se torej nekdanji gestapovski stotnik vrača v Italijo, da bi plačal račune za svojo odgovornost pri pokolu v rimskih Ardeatinskih jamah. Po vseh predvidevanjih naj bi falcon 900 s Priebkejem na krovu pristal v Rimu že danes ob starih zjutraj.

Pravici bo torej zadoščeno, saj mu bodo lahko končno sodili za njegove zločine. Marsikdo pa upravičeno dvomi, da bo zadoščeno tudi resnici. Ko se je včeraj Priebke poslavljaj od svoje nove domovine, je trdil, da zaupa v italijansko sodstvo in da se bo čez leto dni vrnil v Bariloche. Brzko ne ima v svojih rokah marsikateri adut, ki ga bo na procesu s pridom uporabil. Navsezadnje ni bil skrivac kot toliko drugih nacističnih vojnih zločincev. V Argentini je zivel pod svojim pravim imenom, s konzularnim nemškim potnim listom je občasno potoval v tujino in obiskal celo Italijo, ne da bi vzbudil sum. Poleg tega pa je Priebke že tako star, da se bo morda res vrnil domov, a ne v kovčku kot njegov nadrejeni Kappler, temveč v krsti.

BLIŽNJI VZHOD / POMEBA ARHEOLOŠKA NAJDBA

V Cisjordaniji odkrili sarkofage Makabejcev

Zdaj bi lahko našli tudi biblijsko mesto Modi'in

ZDA / BRATOVO MNENJE

Kim Basinger: egoistka, ki ljudi samo izkorišča

LONDON - Kim Basinger je se bolj obsedena s spolnostjo kot Madonna, trdi njen brat Mick v intervjuju za angleški dnevnik Sun, v katerem močno kritizira svojo slavno sestro. O njej pravi, da je najbolj egoistična, prevzeta in pompozna ženska, kar jih pozna. »Ljudi izkorišča, dokler jih potrebuje, nato pa jih odvrže - kot je storila z menoj,« je kisló izjavil Mick sestrí ocitno ni odpustil, da ga je odslóvila. Brat je namrec skrbel za njene posle; ko sta se sprla, ga je Kim odpustila, on pa se ji zdaj maščuje tako, da jo opravlja.

Vloge, ki jih Kim igra v filmih, so le blede senca njenega resničnega spolnega apetita, trdi

brat. Po njegovem mnenju je igralka nezmožna živeti sama; ko je se delal zanj, jo je moral celo reševati iz neprijetnih situacij, v katere se je spravljal - na primer ko je imela razmerje s pevcem Princeom, s katerim je zivela v Minneapolisu, dokler je brat ni dobesedno odvedel domov. Kim je nato leta 1991 spoznala igralca Aleca Baldwin, s katerim se je dve leti pozneje poročila in pred kratkim rodila hčerko. Njeno rojstvo je brata zelo presenetilo, čes da je Kim skrajno obsedena s svojo lepoto in nepripravljenost deliti svoj čas s kom drugim. »Ne verjamem, da jo bo hčerka spremenila,« je kisló pristavil brat.

ŠPANIJA - OBLETNICA

Dve desetletji po Francovi smrti njegove ideologije še niso izbrisali

MADRID - Ena od najopaznejših posledic smrti španskega diktatorja generala Franca je bil izbruh ustvarjalnosti, ki jo je režim 40 let zatiral. Kljub novi prostosti, ki je nastopila v umetnosti, gospodarstvu, politiki in vsakdanjem življenju, so se 20 let po diktatorjevi smrti številne stvari ostale nespremenjene.

Sociologi soglasajo, da se je v skladu z velikim družbenim napredkom spremenil tudi položaj španskih žensk, ki danes hodijo v službo, se ukvarjajo s politiko in imajo nasploh večjo oblast nad lastnim življenjem. Skrb zbujajoče pa je to, da so ženske v Španiji še danes manj plačane kot moški, se teže prebijajo na višja mesta v službi in so pogosto deležne kritik, če se ne prilagajajo tradicionalni vlogi žene in matere. Zakon jih sicer ne zapostavlja več, v resnici pa v španski družbi še vedno vladajo moški, (upravičeno) trdijo feministke. Španska ustava iz leta 1978 je bila

izhodišče za boljši položaj ženske v španski družbi, je takrat izjavilo ministrstvo za socialna vprašanja, ki je letos v uradnem poročilu priznalo, da je treba povsem enake možnosti med moškimi in ženskami sele uresničiti.

Navdušenje nad popolno svobodo je doseglo vrhunec v 80. letih, zdaj pa je upadlo. Socialisti, ki so vladali v prejšnjem desetletju, se morajo danes spopadati s skandali in obtožbami zaradi korupcije in ilegalnih usmritev baskovskih separatistov. Umetnost, arhitektura in moda, ki so po Francu zacvetele, so danes v krizi, saj nimajo več nicesar, proti čemur bi se lahko upirale. Mladi ljudje, ki so se v 70. letih počutili proste vpliva cerkve in so se predajali mamilom oziroma zunajzakonskim razmerjem, se zdaj soočajo z aidsom, ki v Španiji dosega eno najvišjih stopenj v Evropi.

Družba je polna protislovij in napetosti,

zrtve katere so predvsem ženske. Vlada je v raziskavi leta 1992 ugotovila, da je v Španiji zaposlenih 35 odstotkov žensk (v primerjavi s 65 odstotki zaposlenih moških). Ženske morajo kljub službi delati tudi doma. Domaca opravila jim jemljejo približno pet ur dnevno (moški pa samo dve). Ženske poleg tega zaslužijo povprečno 20 odstotkov manj kot moški na istih položajih, pa tudi položaji, ki jih dosegajo v gospodarstvu in politiki, so precej nižji. Mnogi menijo, da so to ostanki Francove ideologije. Diktator je bil namrec velik prijatelj Vatikana in je, poleg tega, da je prepovedal kontracepcijska sredstva in splav, vztrajal pri tem, da ženska ostane doma ter skrbi za cimvečo družino in moza. Ta ideologija je tako vkoreninjena v špansko miselnost, da je doslej ni bilo mogoče povsem izkoreniniti.

TEL AVIV - Izraelskim arheologom se je pred dokončnim prehodom Cisjordanije pod palestinsko upravo posrečil nov podvig, saj so nedaleč od palestinske vasi Midia (20 kilometrov jugovzhodno od Tel Aviva) odkrili 23 sarkofagov s posmrtnimi ostanki potomcev zidovske duhovniške rodbine Makabejcev. Na enem od sarkofagov je namrec vklesan napis Hasmana, kar je prvotno ime za Makabejce, na drugih pa različna zidovska osebna imena.

Sarkofage so odkrili po naključju v nekih jamah med gradnjo hitre ceste, ne v sklopu velikopoteznega iskanja arheoloških najdbisc. V vsakem sarkofagu so posmrtni ostanki več ljudi, tako da je izraelski arheolog Simon Riklin prepričan, da so našli grobnice zidovske aristokratske družine Hasmanejcev. Riklin meni, da bodo zdaj lažje odkrili ostanke svetopisemskega mesta Modi'in in njegove nekro-

pole. Prav v Modi'inu je veliki duhovnik Matatija Hasmanejec začel veliki upor, ki je Židom omogočil, da so dosegli neodvisnost in jo ohranili vse do leta 63 pred Kristusovim rojstvom. Ena od vej Hasmanejcev je dobila rodbinsko ime po Makabu (»kladivo« v hebrejščini) Hasmanejcu. Njegov potomec Simon Makabejec je Žide osvobodil izpod sirske oblasti.

Za Žide je to eno od najzanimivejših zgodovinskih obdobij, ker je takrat prislo do kulturne in verske prenov. Arheologi pa so se zasnli pred zagonetko, ker so se v Palestini pojavili sarkofagi sele v prvem stoletju pred Kristusom, ko so Hasmanejci že izumrli, tako da so kljub staremu rodbinskemu imenu Hasmana v grobnicah skoraj gotovo pokopani Makabejci. Kot vedno v podobnih primerih poskušajo ortodoksni Žide prepričati izkopavanje, da dela »ne bi motila večnega spanja umrlih«.

AP/Wm. J. Castello

NEURADNI REZULTATI POLJSKIH PREDSEDNIŠKIH VOLITEV

Odslej bo na čelu države Aleksander Kwaśniewski

Poražena desnica govori o obnovi »rdeče diktature«

VARSAVA (Reuter) - Lech Walensa, ki je s sindikatom Solidarnost spravil komunizem na kolena, je po neuradnih izidih nedeljskih predsedniških volitev izgubil dvoboj z nekdanjim komunistom Aleksandrom Kwaśniewskim. Poraz bo težek udarec Walensi in desnim silam, ceprav socialdemokrat Kwaśniewski najverjetneje ne bo iztiril Poljske z njene poti v tržno gospodarstvo.

Za številne Poljake je napovedana zmaga Kwaśniewskega konec nekega obdobja, ki je bilo zelo čustveno obarvano, za druge pa je to nekaj precej bolj grozljivega. »Izidi volitev niso le poraz nekdanje protikomunistične opozicije,« je v časopisnem uvodniku zapisal Walensov zaveznik Adam Miłhnik, »temveč simbolna vrnitev duha naslednikov diktature.« 41-letni Kwaśniewski pa poziva Poljake k spravi in prepričuje vse politične tabore, naj sodelujejo v gospodarski obnovi Poljske. »Nasa naloga bo lahko izpolnjena le, če bomo pri njej vsi sodelovali,« je dejal Kwaśniewski.

Walensa je s svojimi značilnimi brki in ognjevitimi govori postal simbol odpora proti komunističnim oblastem, ko je leta 1980 v gdanski ladjedelnici ustanovil prvi samostojni sindikat v vzhodnem bloku. V predvolilnem boju je Walensa, ki so mu brki medtem posiveli, jasno povedal, da ni pozabil na preteklost. Volilni izidi pa kažejo, da je za Poljake protikomunistični boj del preteklosti. Po

neuradnih izidih je Kwaśniewski v 40 od 49 provinc dobil 52, 3 odstotka glasov. Walensa je opozoril, da bo v primeru zmage Kwaśniewskega Poljsko »prepleta mreža rdečega pajka«, saj imajo socialdemokrati tudi večino v parlamentu. »Če ne bo več institucionalnega nadzora nad Zvezo demokratične levice, bodo leve sile spet prezele državno in lokalno administracijo ter vodila mesta v podjetjih v državni lasti.«

Kwaśniewski je tipičen predstavnik nekdanjih komunistov, ki so se prelevili v moderne socialdemokrate in doživljajo vzpon v celotni vzhodni Evropi. Leve sile so bile uspešne v Bolgariji, Latviji, Litvi in na Madžarskem, obeta pa se jim tudi zmaga na decembrskih volitvah v Rusiji, ceprav ruski komunisti ne veljajo za moderne socialdemokrate. Kwaśniewski je napovedal nadaljevanje poljskega približevanja Evropski uniji in zvezi Nato ter zavrnil možnost vrnitve v case nekdanje ljudske republike. »Poljska ni bila razklana na dva dela,« piše tudi v le-

vem časniku Tribuna. »Poljska je le izbrala med dvema politikoma.«

Nekaj ministrov je napovedalo svoj odstop v primeru zmage Kwaśniewskega. »Spoštujem izide demokratičnih volitev, a ne morem sprejeti

enopartijskega sistema, ki se mu blizu Poljska,« je dejal zunanji minister Władysław Bartoszewski. Neodvisni opazovalci pa menijo, da bo z enotnostjo predsednika in vlade poljski prehod v demokracijo kvečjemu olajšan.

Nekdanji komunist Kwaśniewski (na sliki AP) je porazil nekdanjega sindikalista Walenso

ANALIZA

Znanilci političnega odrasčanja

VARSAVA - Ne glede na izid nedeljskih predsedniških volitev je dvoboj predsednika Lecha Walense in socialdemokrata Aleksandra Kwaśniewskega združil razdrobljene poljske politične sile v dva tabora. Rekordna volilna udeležba in dejstvo, da sta kandidata dveh najmočnejših političnih usmeritev v prvem krogu porazila obrobne kandidate, po mnenju opazovalcev kaže na politično odrasčanje Poljske.

»Na političnem prizorišču prihaja do konsolidacije političnih sil, kar je pozitivna posledica predvolilne kampanje,« je dejal desno usmerjeni Ryszard Czarnecki, ki je po začetnem oklevanju le podprl Walenso. Walensa, ki je bil prikrajšan za podporo kake večje politične stranke in je bil na začetku leta zelo nizko na lestvicah priljubljenosti politikov, je na svojo stran pridobil privrženice iz razdrobljenih desnosredinskih sil, celo iz strank, ki jih vodijo njegovi nekdanji zavezniki, ki so se z njim razšli. Kwaśniewski pa je imel med predvolilno kampanjo na svoji strani izredno dobro organizirano in financirano stranko Zvezo demokratične levice (SLD), ki je prevladujoča koalicijska partnerica. Ceprav levico po raziskavah javnega mnenja podpira le 20 do 30 odstotkov prebivalcev in je imel torej Kwaśniewski manj možnosti, da bi na svojo stran pridobil polovico Poljakov, bo po neuradnih podatkih slavil prav on.

Le šest let po padcu komunizma, ki ga je zrušil tudi Walensov sindikat Solidarnost, je nekdanji komunist pridobil zaupanje polovice Poljakov. V skladu s smernicami, ki so opazne v celotnem nekdanjem sovjetskem bloku, je volilec ponudil pragmatično, milejšo možnost prehoda v tržno gospodarstvo. »Kwaśniewski je zmagal ne glede na končni izid volitev, saj so mu izkazali zaupanje mladi ljudje, ki niso obremenjeni s preteklostjo, temveč zagledani v prihodnost,« je dejal njegov predstavnik za tisk Zbigniew Siemiatkowski. Raziskave javnega mnenja so namreč pokazale, da je večina mladih od 29 let izbrala njegov »program za prihodnost«. Tudi Walensov voditelj predvolilne kampanje Jerzy Gwizdz je nerad priznal dosežek voditelja socialdemokratskega tabora. »Ti podatki so za Kwaśniewskega zagotovo uspeh, toda njegova predvolilna kampanja to ne more biti.«

Walensi se je posrečila vrnitev iz političnih globin, saj je na svojo stran pridobil precej tistih, ki so mu obrnili hrbet zaradi njegove brezkompromisnosti in jedkega političnega sloga. V javnih nastopih je prepričal desnosredinske volilce, da lahko le on ustavi pohod levice. Guvernerka centralne banke Hanna Gronkiewicz-Waltz, ki je poskusila svojemu nekdanjemu političnemu mentorju Walensi prevzeti desnosredinske volilce, je v javnomnenjskih raziskavah pred nekaj meseci

premagovala Walenso, a je v prvem krogu volitev dobila manj kot tri odstotke glasov. Veteran protikomunističnega boja Jacek Kuron je dobil v prvem krogu manj kot deset odstotkov glasov, drugi desni kandidati pa so doživeli neslavne poraze.

Analitiki že razpravljajo o posledicah politične konsolidacije za poljsko prihodnost. SLD, ki je na parlamentarnih volitvah leta 1993 dobila le okoli 20 odstotkov glasov, je na oblast prisla v koalicijski s Kmečko stranko, ker so bile desnosredinske sile tako razdrobljene, da precej strank ni preseglo praga za vstop v parlament. Za mnoge so izidi volitev znamenje podpore vladi levice, toda sociologinja Halina Franczak je opozorila: »Uspeha Kwaśniewskega ni mogoče razlagati kot podporo SLD. Ljudje niso glasovali za SLD, temveč za pragmatičnega voditelja, zato tudi ne bodo vsi volili za SLD na parlamentarnih volitvah.« Walensa je obljubljal, da bo po morebitni zmagi združil desnosredinske sile in jih popeljal v zmago na parlamentarnih volitvah v letu 1997. Po njegovem verjetnem porazu je prihodnost teh sil pod vprašajem. Novi predsednik se bo moral spopasti z izidi boja, ki so leta 1989 popeljali Poljsko na novo pot demokratizacije in prehoda v tržno gospodarstvo. »Zmagovalec bo moral zediniti ljudi in premostiti razkol v državi,« je dejal urednik casnika Rzeczpospolita Dariusz Fikus. **Anthony Barker / Reuter**

NOVICE

Izraelski Likud prehaja v napad

JERUZALEM (Reuter) - Izraelska konservativna stranka Likud je po dvotedenski politični strategiji obrambe, ki je sledila Rabinovi smrti, spet prevzela vlogo napadalca. Obstaja domneva, da je židovski skrajnez, povezan s premierovim morilcem, služil kot obveščevalec znotraj varnostne službe Sin Bet in ni razkril Amirovih načrtov za umor. Likud pa je na strankarskem srečanju izpostavil vprašanje, ali ni domnevni obveščevalec Avisaj Raviv služil oblasti le kot figura v umazani kampanji, ki bi osramotila zakonito protivladno delovanje. Voditelj Likuda Netanjahu se je pri obrazložitvi svojega vprašanja osredotočil predvsem na shod stranke Likud pred mesecem dni, kjer so desničarski Zidje na transparentih prikazovali Rabina kot nacisti. Ti ljudje, meni voditelj desnice, bi bili lahko tajni agenti Sin Beta, ki so poskušali izzvati odpor izraelske javnosti do vseh nasprotnikov Rabinove mirovne politike.

Ukrepi proti Iraku ostajajo

KUVAJT (Reuter) - V skladu s poročilom komisije ZN, ki nadzoruje razorožitev Iraka, Varnostni svet na zasedanju 8. novembra ni omilil režima ukrepov proti Bagdadu, ker iraške oblasti ne sodelujejo z inspektorji, kot je predvideno v resolucijah. V skladu z resolucijo 688 bi moral Irak uničiti vse orožje za množično uničevanje in balistične sisteme z dosegom, večjim kot 150 kilometrov. Po navedbah vodje inspektorjev Ralfa Ekeusa naj bi Irak zavajal inspektorje in skrival informacije o orožju za množično uničevanje. Komisija je del informacij dobila od visokih irakskih castnikov, ki so pobegnili v Jordanijo.

Skrajneži so ovirali alžirske volitve

ALŽIR (Reuter) - Alžirske oblasti imajo trdne dokaze, da so muslimanski skrajneži skušali z napadi na elektrarne in razdelilne postaje ovirati potek predsedniških volitev v nekaterih predelih Alžirije. Zaradi napadov naj bi bila nekatera naselja 12 ur in več brez električne energije, kar pa po podatkih državne volilne komisije ni odvrnilo ljudi od udeležbe na volitvah, ki so prinesle prepričljivo zmago Liaminu Zerualu in zadale hud udarec skrajnežem.

PO ATENTATU V PAKISTANU

Z egiptovsko in ameriško pomočjo na lov za napadalci

ISLAMABAD (Reuter, dpa) - Pakistanska policija je dan po bombnem napadu na egiptovsko veleposlanstvo v Islamabadu aretirala tri Arabce, dva Egipčana in enega Jordanca. Oblasti so zadržale tudi trinajst egiptovskih islamskih duhovnikov, ki so se vračali z verskega srečanja v Lahoreju.

Po zadnjih podatkih je v nedeljski eksploziji v pakistanskem glavnem mestu življenje izgubilo 15 ljudi, več kot 60 pa jih je bilo ranjenih. V Islamabadu je že prišla skupina šestih egiptovskih strokovnjakov, ki preiskujejo ruševine veleposlanstva. Jutri naj bi močno poškodovano zgradbo tudi dokončno porušili. Egiptovskim in pakistanskim preiskovalcem se bodo v prihodnjih dneh pridružili tudi ameriški strokovnjaki za razstreliva, ki naj bi pomagali odkriti, kdo je načrtoval napad. Po navedbah policije preiskava dobro napreduje; na kraju napada so odkrili ostanke sasijs in motorja napadalcevega avtomobila, po čemer bodo lahko preiskovalci odkrili, cigav je bil. Pakistanski notranji minister je na tiskovni konferenci izrazil trdno prepričanje, da bo policija našla teroriste. Poseben medministrski odbor naj bi vladi že ta teden predstavil poročilo o napadu.

V Pakistanu naj bi bilo po nekaterih podatkih približno tisoč egiptovskih muslimanskih skrajnežev, med njimi tudi deset aktivistov, ki so v domovini obsojeni na smrtno kazen. Skrajneži so v Pakistanu prišli v 80. letih, ko so iz te države odhajali na bojišča v Afganistan. Večina je po letu 1993, potem ko so številne arabske države Islamabad obtožile, da nudi zatočišče teroristom, pobegnili v afganistansko mesto Pesavar. Egipt v Pakistanu sta lani podpisala sporazum o izrocanju storilcev kaznivih dejanj, takrat pa je Kairo Islamabadu tudi predal seznam domnevnih teroristov in zahteval njihovo izrocitev. Pakistanske oblasti so letos Egiptu že izročile deset egiptovskih državljanov, proti katerim je v domovini vložena obtožnica. Opazovalci domnevajo, da so skrajneži z nedeljskim napadom zeleli tudi opozoriti oblasti v Islamabadu, da jim ne bo priznana neseno, ce se bodo izrocitve nadaljevale. Egiptovski zunanji minister Amr Musa je po udaril, da njegova država ne zahteva izrocitve islamskih skrajnežev samo od Pakistana; ostro je kritiziral predvsem Dansko, Nemčijo, Svico in Veliko Britanijo, ker naj bi nudile politično zatočišče številnim Egipčanom, domnevnim teroristom.

POLOŽAJ V ČEČENIJI VSE BOLJ ZAOSTREN

Bomba za marionetnega voditelja

Uporniki so spet skušali ubiti ruskega nameščenca Zavgajeva

GROZNI (Reuter) - Cecenski uporniki so poskusali včeraj z bombo razstreliti avtomobil, v katerem se je nahajal uradni voditelj čecenske regije, ruski nameščenec Doku Zavgajev. V eksploziji in poznejšem streljanju z avtomatskim orožjem je bilo ranjenih šest ljudi, Zavgajev pa jo je odnesel z lažjimi poškodbami.

Usluzbenci varnostne službe so sporočili, da je bomba eksplodirala v neto neposredni bližini starih avtomobilov, ki so Zavgajeva spremljali na poti v službo. Verjetno so jo napadalci daljinsko upravljali. Po eksploziji so napadalci na avtomobile začeli streljati z bližnje stavbe, varnostniki v avtomobilski povorki pa so na streljanje odgovorili.

Voditelja čecenske regije, ki je službo začel opravljati 1. novembra letos, so uporniki napadli že tretjič v dveh mesecih. Včerajšnji bombni napad je znova pokazal, da se na južnem območju Rusije pred ruskiimi parlamentarnimi volitvami, ki naj bi potekale 17. decembra, napetost stopnjuje. »Moje življenje so poskusili ogroziti ljudje, ki želijo nadaljevati vojno. Zaradi takšnih napadov pa ne nameravam skreniti z edino prave poti; volitve v Čečeniji bodo izpeljane,« je Zavgajev povedal novinarjem, ko so zdravniki že ugotovili, da ima poškodovano le oko in roko. Sergej

zaradi volitev lahko prislo do državljanske vojne. Za včerajšnji napad pa niso prevzeli odgovornosti. »V napadu nismo sodelovali, verjetno bo zaradi njega oblast Zavgajeva v republiki še okrepljena,« je dejal uradnik, ki služi Dudaevu. Agencija Interfax je sporočila, da so bili v nedeljo ubiti stiri ruski vojaki, 15 pa jih je bilo ranjenih, saj so čecenski uporniki v enem dnevu pripravili več kot šestdeset napadov na ruske položaje. Napadi in vznemirjenje zaradi bližajočih se ruskih volitev napovedujejo, da je politična rešitev konflikta med Moskvjo in uporniki še daleč.

Černomirdin noče prodajati praznih obljub

MOSKVA - Ruski ministrski predsednik in voditelj stranke Rusija je moj dom Viktor Černomirdin je v nedeljo prek televizije obtožil svoje politične nasprotnike, da v zvezi z gospodarskimi vprašanji volilec prodajajo prazne obljube. »Vsi samo obljublajo, nihče pa ne pove, s kakšnimi sredstvi in zrtvami bi bilo napovedano mogoče uresničiti,« je voditelj stranke Rusija je moj dom dejal množičnemu občinstvu pred televizijskimi sprejemniki. »Sam v nasprotju z njimi ne morem obljubiti, da do velikih težav na gospodarskem področju ne bo prišlo,« je se priznal. V preteklih tednih je Černomirdin napovedal uresničevanje številnih ukrepov, ki bi olajšali finančne težave ruskemu prebivalstvu.

MIROVNA POGAJANJA O NEKDANJI JUGOSLAVIJI

Zavlačevanje v zadnjem trenutku

DAYTON, ZAGREB (Reuter, G. G.) - Daytonski pogajanja so se zavlekla čez rok, ki so ga določili Američani, ker so sprte strani spremenile pogajalsko mizo v bojno polje kljub pritiskom, naj sklenejo mirovni sporazum. Pogajalci postavljajo nove zahteve, čeprav so posredniki prepričani, da so posamezna področja pogajanj že za njimi.

»Skenemo sporazum o nekom vprašanju, nato pa se spremo zaradi drugega,« je dejal neki pogajalec. »Potem pa se nekdo spomni, da mu resitev prvega vprašanja ni pogodu.« Ameriški posredniki so obupani, saj do zadnjega trenutka ne bo jasno, ali

bodo premirje le sklenili. Medtem ko na Hrvaškem čakajo na izide daytonskih pogajanj, se ljudje sprašujejo, ali so pogovori Hrvatov prinesli le Tudmanov nagovor, Srbom in Crnogorcem pa Prevlako. Javnost namreč ni sprejela Tudmanove izjave, da

»mora Hrvatska v zameno za ozemlje, ki ga je osvojila v zaledju Dubrovnika, dati Prevlako«. Vse opozicijske stranke, razen Istrskega demokratskega zbora, so svoje nasprotovanje izrazile v skupni izjavi za javnost. Opozicija je ogorčena tudi zaradi novic, da se je Tudman s srbskim predsednikom Miloševićem dogovoril o zamenjavi ozemlja v zahodni Bosni za posavski koridor.

Ce bodo sile Nata v Bosni skrbele za uresničevanje mirovnega sporazuma,

se bo vrhovni poveljnik general George Joulwan skusal izogniti težavam zaradi tekmovalnih nacionalnih političnih stališč, ki jih je imelo poveljstvo Unproforja. »Brez Washingtona, Pariza ali Londona. Ena ekipa, ena naloga,« je dejal Joulwan. To je trdna odločitev, ki jo bo le stežka uresnil. Veterani Unproforja trdijo, da je bilo pogosto nemogoče usklajevati delovanje posameznih enot, ker so iz nekaterih prestolnic prihajali ukazi, ki so preskakovali povelj-

Warren Christopher in Franjo Tuđman na pogajanjih v Daytonu (Telefoto: AP)

nisko hierarhijo. Ker si posamezne države v strahu pred obsodbami domače javnosti prizadevajo zmanjšati možnost smrtnih žrtv med svojimi vojniki, je poveljstvo ZN v Bosni imelo velike težave pri nadzoru posameznih enot. Nizozemski zunanji minister je julija 1995 posredoval pri ZN, naj prekliče ukaz za Natovo obstreljevanje srbskih položajev pri Srebrenici, ker so Srbi zajeli nizozemske vojnike in jim grozili s smrtjo. Nizozemski minister je zato postavil življenja 400 nizozemskih vojakov pred življenja nekaj deset tisoč Muslimanov, kar je z nacionalnega stališča razumljivo.

vo. ZN so ugodili nizozemski zahtevi in Srbi so v Srebrenici pobili najmanj šest tisoč Muslimanov.

Enote za vzdrževanje miru bodo pretežno iz ZDA, Velike Britanije, Francije in predvidoma iz Rusije. Nesoglasja med temi velesilami so v preteklosti onemogočala učinkovito politiko mednarodne skupnosti do vojne v Bosni, precej različnih stališč je prevladovalo in bo določalo tudi uresničevanje mirovnega sporazuma po koncu vojne. Evropa je pretoprica, da je mir odvisen od razorožitve sprtih strani, medtem ko Američani z razumevanjem sprejemajo muslimanske zahteve po

oborožitvi, da bi se tako lahko branili pred sovražniki. Britanci in Francozi, ki imajo bogate izkušnje v Bosni, se bojijo, da bodo Američani »pridrveli« v Bosno sovražno nastrojeni proti Srbom in povzročili incidente, ki bodo imeli krivave posledice. Američani pa se sprašujejo, ali si bodo evropske enote upale uporabiti silo in se s tem izogniti zastraševanju, kar se je pogosto dogajalo enotam Unproforja. »Ne gre le za trdnjši pristop, ne gre le za slog,« je dejal neki predstavnik ZN. »Precej nižjih častnikov se bo znašlo v položaju, ko se bodo morali odločiti, ali naj uporabijo silo ali naj se pogajajo.«

ANALIZA

Američanom se mudi bolj kot sprtim stranem v Bosni

V nedeljo so Američani balkanskim pogajalcem postavili skrajni rok, do katerega mora biti dosežen mirovni sporazum, ker menijo, da je po skoraj tritedenskih, večkrat custveno obarvanih pogajanjih v letalskem oporišču Wright-Patterson napočil trenutek za podpis sporazuma ali pa za priznanje, da stališč preprosto ni mogoče uskladiti in da so bila pogajanja neuspešna.

Ameriški državni sekretar Warren Christopher, čigar zaslugi so pogajanja med zapriseženima bližnjemzgodnima sovražnikoma, Izraelom in Sirijo, se dobro zaveda tudi stoletnega sovraštva med Muslimani, Srbi in Hrvati. Američani so največji izraelski zavezniki in dinamika mirovnega procesa med Izraelom in Sirijo se zlasti po umoru premiera Rabina precej razlikuje od ameriških mirovnih prizadevanj na Balkanu. Ameriški uradni krogi ocenjujejo, da predvsem Muslimani ne bodo sprejeli neugodne rešitve, če ne bodo k temu prisiljeni. Ameriški in evropski pogajalci niso pripravljani na nadaljevanje tako intenzivnih pogajanj, kot so jim bili priča zadnjih devetnajst dni. Ameriška stran se zavzema za končanje pogajanj, ker naj bi njihove rezultate analizirali na bližnjem zasedanju Nata in med obiskom ameriškega predsednika Clintona v Veliki Britaniji. Severnoatlantska zveza bo v primeru, če bo sporazum dosežen, na bosansko ozemlje poslala šestdeset tisoč vojakov, med njimi dvajset tisoč ameriških, ki bodo nadzorovali uresničevanje sporazuma. V nedeljo zvečer so opazovalci spoznali, da so sprte strani ameriško opozorilo vzele resno, saj so se osredotočile na reševanje spornih vprašanj. Čeprav naj bi bile vse strani enakovredno obravnavane, pa so bili najbolj vznemirjeni Muslimani, katerih interese naj bi ščitile tudi ZDA. Muslimanski pogajalci niso bili enotni glede vprašanja, koliko naj popustijo, saj lahko po ocenah strokovnjakov tudi največ izgubijo. Nekateri analitiki ne glede na izid pogajanj opozarjajo na pritisk, da mora biti sporazum dosežen do določenega datuma. Richard Haass, svetovalec nekdanjega ameriškega predsednika Busha za zunanjo politiko, meni, da se »postavljanje datumov nikdar ni obneslo, kajti pogajalci pod pritiskom lahko res sprejmejo sporazum, vprašanje pa je, ali bo tudi uresničen«.

Haass, zaposlen kot višji analitik v odboru za zunanje politične odnose, poudarja, da je pomemben le sporazum, ki ga bodo sprte strani lahko uresničile. Po njegovem mnenju so ZDA morda preveč pritiskale na sprte strani, naj se sporazumejo: mnogi namreč opozarjajo na njihovo medsebojno nezaupanje, zato se postavlja vprašanje, ali so resnično pripravljene končati skoraj štiri leta trajajočo vojno. Prav zato kongres ni naklonjen Clintonovi obljubi, da bodo ZDA v Bosno poslale svoje vojske.

»Ce so se sprte strani odločile, da si bodo prizadevale doseči sporazum, zakaj jih je treba priganjati?« opozarja Haass.

Kljub temu velja spomniti, da je podobno taktiko uporabljal tudi nekdanji državni sekretar James Baker, ki je leta 1991 »neuradno« sodeloval na mirovni konferenci o Bliznjem vzhodu, vendar je Izrael in njegove arabske sovražnike spodbujal, naj določijo le datum začetka pogajanj.

Predstavniki ameriškega zunanjega ministrstva Nicholas Burns je poudaril, da si ameriški politiki že od avgusta dejavno prizadevajo rešiti bosanski spor, saj so Balkan večkrat obiskale ameriške delegacije in torej konflikta niso začeli reševati šele v Daytonu. »Ne bomo jih prisilili, naj sprejmejo odločitev, ki je ne bodo uresničevali,« je poudaril Burns. »Ne zavzemamo se za sprejetje sporazuma, ki je sam sebi namen.«

Carol Giacomo / Reuter

Dogovor o izmenjavi vojnih ujetnikov

ZAGREB (Reuter) - Hrvatska in Jugoslavija sta na daytonskih pogovorih dosegli dogovor o vojnih ujetnikih in pogresanih osebah, ki sta ga podpisala hrvaški in srbski zunanji ministri, Mate Granić in Milan Milutinović. Državi sta se z dogovorom obvezali, da bosta takoj izpustili vse ujetnike. »Posebna komisija bo ugotavljala usodo pogresanih oseb,« piše v dogovoru. Dogovor je bil sprejet v okviru ureditve meddržavnih odnosov med Zagrebom in Beogradom, ki jo je napovedal tudi hrvaški predsednik Tudman. Po neuradnih podatkih pogrešajo več kot deset tisoč Hrvatov, za katerimi se je izgubila sled po poskusu odcepitev Krajine in Slavonije.

BEOGRAD V PRIČAKOVANJU ODPRAVE UKREPOV PROTI ZRJ

Združeni narodi čakajo na Dayton

NEW YORK, BEOGRAD (Reuter) - Varnostni svet Združenih narodov je preložil odločanje o odpravi ukrepov proti ZRJ ter odpravi prepovedi prodaje orožja Bosni in Hercegovini.

Veleposlanica Združenih držav v ZN Madeline Albright je na kratkem sestanku kolege prepričala, da so mirovna pogajanja v Daytonu trenutno na zelo občutljivi stopnji, zato naj bi o resoluciji razpravljali šele na zasedanju v noči s ponedeljka na torek po srednjeevropskem času. Ker mora med predstavitvijo in sprejemom resolucije mini-

ti najmanj 24 ur, bi Varnostni svet resolucijo lahko sprejel šele danes zvečer. ZDA vztrajajo, da svetovna organizacija ne bi smela »prehitevati« pogajanj. Trgovinske ukrepe proti ZRJ naj bi odpravili za nedolgočas, znova pa bi jih uvedli v primeru resnih kršitev sporazuma. Odprava prepovedi prodaje orožja BiH bi poskusno veljala se-

st mesecev. Sele po izteku tega roka bi lahko države sveta bosanski vladi prodajale tudi težko orožje.

V Beogradu z nestrpnostjo pričakujejo odpravo ukrepov proti ZRJ. Srbska javnost je prepričana, da je predsednik Milošević v Dayton odšel predvsem z namenom, da Zahod prepriča o svojem pomeni za mir na Balkanu in se vrne z resolucijo o odpravi osvojenih gospodarskih ukrepov. Bruto domači proizvod srbskega gospodarstva je v zadnjih starih letih padel za

polovico, večina industrije pa dobesedno stoji. Po besedah podpredsednika srbske vlade Dragana Tomića neposredna in posredna gospodarska izguba zaradi ukrepov mednarodne skupnosti znaša od sto do 150 milijard dolarjev. Državni primanjkljaj je vlada poskušala »ublažiti« s tiskanjem denarja, kar je pred dvema letoma povzročilo rekordno hiperinflacijo. Po Avramovićevih ukrepih je inflacija padla na deset odstotkov mesečno, vendar pa lahko pride do katastrofe na mo-

netarnem področju, ce vlada ne bo začela izvajati trznih reform. Devalvacija dinarja je neizbežna, saj uradni tečaj krepko zaostaja za razmerjem 3:1 z nemško marko, ki velja na črnem trgu. Tak ukrep bo od ZRJ povrnitvi v svoje okrilje najbrz zahteval tudi Mednarodni denarni sklad. Srbijo pa bodo tudi po morebitni odpravi ukrepov čakali se težki časi, saj se ne more nadejati mednarodne finančne pomoči, ker je vojna ni prizadela tako kot sosednji Hrvaško in BiH.

EVROPSKI MINISTRI O OBNOVI NA BALKANU

Milijarde pomoči v štirih letih

EU bo prispevala petino sredstev za razvoj razdejanih območij

BRUSELJ - Zunanji ministri EU so včeraj znova preučili načrt o finančni pomoči, po katerem naj bi skupina držav v okviru svetovnih prizadevanj za mir v nekdanji Jugoslaviji Bosni in Hrvaški nakazala nekaj milijard dolarjev. Evropski partnerji so po koncu najhujšega spopada v Evropi v 50 letih pripravljeni, da po uspešno končanih pogovorih v Daytonu pomagajo pri obnovi in razvoju razdejanih območij na tleh nekdanje Jugoslavije.

Zunanji minister Velike Britanije Malcolm Rifkind je izjavil, da bosta po uspešnih mirovnih pogovorih v Daytonu sledila podpis mirovnega sporazuma v Parizu in konferenca o pomoči v Londonu, na kateri naj bi oblikovali dokončen program pomoči državam na območju nekdanje Jugoslavije. Rifkind je v izjavi tudi navedel, da naj bi na konferenci v Londonu dokončali sporazum, ki naj bi omogočil izvedbo svobodnih volitev pod nad-

zorom KVSE, in sporazum o mandatu mirovnih sil. Izjavil je se, da »je nadvse pomembno, da se mirovni proces ne ustavi«. Optimistično je ocenil razvoj pogajanj v Daytonu in izrazil upanje, da bodo vsa sporna vprašanja rešena.

Zunanji ministri EU so se na zasedanju seznanili tudi s potekom pogajanj med komisijo EU in Svetovno banko o tri-ali stirlitetnem finančnem paketu, tekmem od pet do šest milijard dolarjev. Eno od

spornih vprašanj sodelovanja Svetovne banke pri obnovi držav nekdanje Jugoslavije je neplačan delež dolgov nekdanje Jugoslavije. Banka naj bi zahtevala, da je treba pred sklenitvijo novih posojilnih pogodb razjasniti pretekle terjatve, za katere zlasti Bosna in Hercegovina nima kritja, države darovalke pa nočejo plačevati starih računov. EU, ki naj bi prispevala 1, 3 milijarde dolarjev, pričakuje, da bodo nekatere bogate muslimanske države in mednarodne organizacije prispevale ostanek potrebnih sredstev. Diplomati EU so navedli, da naj bi bilo prvo srečanje držav darovalk predvidoma 14. in 15. decembra v Londonu.

Jonathan Clayton / Reuter

NOVICE

Hrvaško ustavno sodišče potrdilo volilne izide

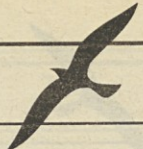
ZAGREB - Hrvaško ustavno sodišče je v včerajšnji sodbi odločilo, da so volitve v poslanski dom potekale v skladu z ustavo. S to odločitvijo so izidi, ki jih je objavila državna volilna komisija, postali veljavni in dokončni. Ustavno sodišče ni ugodilo zahtevam opozicije, naj izniči volilni izid Hrvatske stranke prava in razveljavi druge volilne izide zaradi domnevnih poneverb. (G. G.)

Zapleti na srbsko-madžarski meji

BEOGRAD - Beograjski center za protivojno delovanje je pozval vladi ZRJ in Srbije, naj ustavi sikaniranje potnikov, ki potujejo v Hrvaško ali iz nje. Neuniformirani policisti naj bi s potniki redno opravljali informativne pogovore in povzročali velike zastoje na mejnih prehodih z Madžarsko. Potniki so podvrženi strogemu pregledu, obmejni organi pa jim zaplenijo vse časopise, ki izhajajo na Hrvaškem. Po mnenju centra je takšna praksa nedopustna. (M. M.)

Makedoniji pojemajo moči

SKOPJE - Novi statistični podatki kažejo, da je letos makedonska industrijska proizvodnja padla za 13, 8 odstotka, stopnja nezaposlenosti pa je narasla. Brez službe je zdaj 222.804 ljudi, kar je za 2, 2 odstotka več kot julija letos. Povprečna plača znaša okrog 320 nemških mark, kar je dovolj le za 40 odstotkov potreb stirlclanskih družin. Življenjski standard je padel za pet odstotkov, narodni prihodek na prebivalca pa znaša 685 dolarjev, kar je tri odstotke manj kot lani. V Skopju pričakujejo nova posojila z Zahoda, ki bodo omogočila ohranitev socialnega miru in pospešitev proizvodnje. (B. S.)

KONEC PRORAČUNSKE KRIZE V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIKE

Kongres in Bela hiša sta sklenila kompromis

Clinton je načelno privolil v republikanski predlog

WASHINGTON (Reuter) - Včeraj se je na delo vrnilo 700 tisoč ameriških vladnih delavcev, potem ko sta kongres in Bela hiša po šestih dneh spora o izravnavi proračuna minuli konec tedna nasla kompromisno rešitev in omogočila normalno delovanje vlade.

Predsednik Bill Clinton je v nedeljo po izredni seji senata sprejel sporni republikanski predlog o izravnavi proračuna v prihodnjih sedmih letih - sam je do

istega cilja zeel priti čez deset let - republikanci na kapitolnem griču pa so obljubili, da v prizadevanjih za zmanjšanje javnega dolga ne bodo radikalno

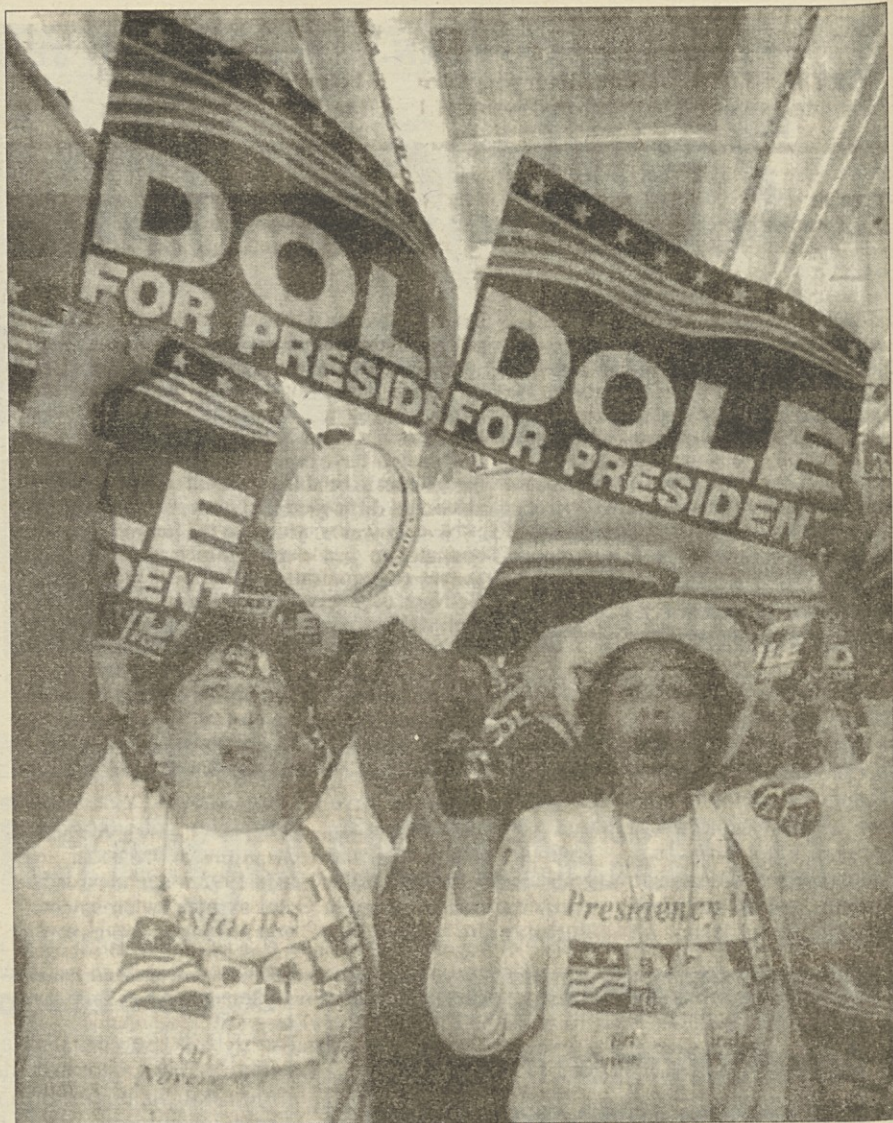
okrnili sredstev, ki so namenjena zdravstvenemu zavarovanju, izobraževanju in drugim socialnim programom.

Omenjeni kompromis je tako končal najdaljšo proračunsko krizo v ZDA, ki je delno ohromila vlado, izjemno otežila delo na ameriških veleposlaništvih po vsem svetu ter zaprla vrata

vseh državnih muzejev in narodnih parkov, med katerimi je šest dni (prav tako prvič) sameval tudi znameniti Grand Canyon v Arizoni. Republikanci in demokrati, ki so včeraj navdusečno pozdravili sklenjeni kompromis, so si z zagotovitvijo finančnih sredstev vladi do 15. decembra »izborili« mesec dni za začrtanje dolgoročnega načrta o višini zveznih davkov in javne porabe. Kongres z republikansko večino načrtuje, da bo javno porabo zmanjšal za bilijon dolarjev, davke pa naj bi zmanjšali za 245 milijard, s čimer bi uresnicili svoj cilj - izravnavo proračuna do leta 2002.

Clinton, ki je sicer izrazil zadržke glede uresnitve omenjenega cilja v tako kratkem času, je včeraj izjavil, da je pripravljen »poskusiti«, a le v primeru, da sredstva za prej omenjene programe ostanejo nedotaknjena. »Jutri se bodo vladni uslužbenci vrnili na delo, pogajanja o tem, kako uravnati proračun v skladu z željami in vrednotami ameriškega naroda, pa se bodo pravzaprav se začela,« je po podpisu predloga, ki ga je senat sprejel minulo nedeljo, izjavil Clinton, nato pa podpisal predlog senata o enodnevem financiranju vlade, za tem pa se predlog o financiranju vlade, ki bo tej omogočal delovanje v prihodnjem fiskalnem letu, čeprav bo kongres o sredstvih za posamezne državne sektorje odločal nekoliko pozneje.

Pogajanja o tem utegnejo biti zelo težavna, saj je Clinton ze izrazil nezadovoljstvo s tem, da je kongres vojski namenil sredstva v višini sedem milijard dolarjev.

Predvolilna dirka se je začela: tako za republikanca Boba Dola...

...kot za dosedanjega predsednika, demokrata Billa Clintona

ANALIZA

»Paradni konj« šepa

ORLANDO - Voditelj republikanske večine v senatu Bob Dole je na shodu republikanskih aktivistov na Floridi minuli konec tedna dobil ohlapno podporo iz strankarskih vrst, kar je nekatere republikance navdalo z bojznijo, da Dole ne bo sposoben premagati demokratskega tekmeča Billa Clintona.

Ko se bo čez nekaj let pisala zgodovina predsedniške bitke za leto 1996, shod 3300 republikanskih aktivistov, ki predstavljajo nereprezentancni vzorec »šibkega« odstotka vseh republikanskih privrženecv v ZDA, v Orlandu najverjetneje ne bo omenjen kot posebno pomemben dogodek, saj se slabo leto pred odločilnim volilnim dnem lahko se marsikaj spremeni. Kljub navidezni nepomembnosti pa je Bob Dole srečanje republikancev na Floridi vzel zelo »resno«, saj je zapustil razgreti washingtonski oder, kjer so se politični veljaki pogajali o proračunu za prihodnje leto, in za darila republikanskim delegatom v »sončni državi« odšel kar dva milijona dolarjev. Morda je prav to dejstvo pripomoglo k temu, da je Dole dobil podporo 33 odstotkov strankarskih aktivistov, 26 so jih namenili teksaskemu senatorju Philu Grammu, nekadnji guverner Tennesseeja Lamar Alexander pa je dobil podporo 23 odstotkov udeležencev srečanja na Floridi.

Shod v Orlandu je torej pokazal, da so se republikanci po več tednih ugibanj o tem, ali bosta na strani republikancev

kandidirala tudi upokojeni general Colin Powell in predsednik predstavniskega doma Newt Gingrich, sprijaznili s tem, da bodo svojega predsedniškega kandidata izbirali prav med omenjenimi tremi osebnostmi. Iz bitke za republikansko predsedniško kandidaturo sta torej izpadla konservativec Pat Buchanan, ki je dobil le devet odstotkov glasov, saj je s svojim sporocilom prepiral le privrženca radikalnega desnega republikanskega krila, in senator iz Pennsylvanije Arlen Specter, ki se v Orlandu sploh ni pojavil, od predsedniške kampanje pa se je poslovil tudi senator Indiane Richard Lugar, ki je na moč dolgočasil družino na Floridi in zbral le pet glasov.

Z republikanskega seznama so izpadli se nekateri drugi kandidati, ki poleg dolgih jezikov in polnih zepov volilcem nimajo kaj prida ponuditi. Osrednji republikanski »joker« Dole torej se vedno ostaja edini tekmeč Billu Clintonu, ki po zadnjih javnomnenjskih raziskavah pred senatorjem iz Kansasa vodi za deset odstotkov. Volilcem se je sedanjí predsednik v minulih mesecih kar nekako priljubil in sodeč po trditvah političnih analitikov je Dole edini izmed prej omenjene trojice, ki ima dovolj denarja in brežhibno organizacijsko skupino, da se lahko postavi ob bok Clintonovi izjemni nadarjenosti za »prodajanje« osebnosti in retoričnih sposobnosti na političnem trgu.

Alan Elsner / Reuter

BELFAST PO PETNAJSTIH MESECIH PREMIRJA

Osupljiva sprememba napoveduje cvetočo prihodnost

MARTIN COWLEY / REUTER

BELFAST (Reuter) - Hotel Evropa v Belfastu, ki je bil v preteklosti znan predvsem po številnih bombnih napadih, bo zdaj gostil ameriškega predsednika. Bill Clinton bo 30. novembra priletel na zgodovinski obisk, da bi povečal upe za dosego sporazuma o prihodnosti Severne Irske, ki je po petindvajsetih letih političnih in verskih spopadov v težavnem obdobju prehoda k miru.

Do prenehanja gverilskih napadov pred petnajstimi meseci se je stanje v Severni Irski nenehno slabšalo. Enote Irske republikanske armade (IRA) so napadale britanske oklepne enote, da bi končale obdobje britanske vladavine, in bombardirale cilje, ki so bili kakorkoli povezani z Londonom. Nasilje in strah sta se nenehno povečevala. Oborožene protestantske enote so pobijale civilno katoliško prebivalstvo, da bi ustrahovale skupnost, od katere je Ira dobivala podporo. Ljudje so živeli v strahu pred nepričakovanimi napadi. Tarče bliskovitih napadov so bile predvsem trgovine,

uradi in restavracije. Varovana območja so bila tarče nočne streljanja in bombardiranja. Oboroženi policisti so se v spremstvu vojskih stražarjev in vozil sprehajali po ulicah. Ampak ze petnajst mesecev puške molčijo. Skrajneži so se umaknili in razglasili premirje v upanju, da bodo lahko sodelovali v pogovorih za okroglo mizo. Prvič po petindvajsetih letih britanskim vojakom ni treba nadzorovati območij nacionalističnih spopadov, kjer jih je katoliško prebivalstvo preziralo kot osvojezo okupatorsko vojsko. Policisti na svojih obhodih zdaj več ne nosijo težkega orožja in neprebojnih jopičev.

Ameriška varnostna služba meni, da ni nevarnosti za predsednika Clintona, če prenoči v mestnem središču. Dolgo obdobje nasilja je sicer končano, toda nihče ne more z gotovostjo trditi, da za vedno. Temačno obdobje ubojev in zalovanja je dalo deželi v tujini zlovesč sloves. Avtomobilske eksplozije, vojske nadzorne točke in varnostne preiskave so odvracale lju-

di od mestnega nakupovalnega središča. Hoteli v deželi so poslovali z izgubami. Edini obiskovalci med tednom so bili tisti, ki jim ni uspelo rezervirati sedeza na letalu. Pred dvema letoma je avtomobil bomba razdejal trinajstnadstropni hotel, poskoval opero v bližini in porušil prostore probritalske Ulstrske unionistične stranke. Ze trideset v petindvajsetih letih je hotel Evropa ostal brez oken, hotelsko dvorišče pa nastlano z avtomobilskimi razbitinami. Šest mesecev pozneje so novi lastniki, skupina hotelov Hastings, zanj plačali tri milijone funtov in v prenovalo vložili se dodatne štiri milijone funtov. Analitiki ocenjujejo, da je hotel danes vreden približno 16 milijonov funtov. Med tednom ga obiskujejo predvsem angleški in ameriški turisti ter gostje iz drugih evropskih držav, medtem ko je ob vikendih veliko gostov iz Irske, ki prihajajo po nakupih in na družabne izlete, v nasprotju s preteklostjo, ko je bil promet med državama ohromljen. Belfast letos doživlja svoje drugo mir-

no obdobje pred božicem in trgovci pravijo, da posli cvetijo.

»Spremema je naravnost osupljiva,« je povedal John Stringer, direktor severnoirske gospodarske zbornice, ki ima sedež v Belfastu. »Eden od najbolj dobrodejnih učinkov za navadne državljane je povrnitev zaupanja in možnosti svobodnega gibanja v kate-remkoli predelu države.« Odprava omejitve gibanja v mestnem središču in varnostnih pregledov na vseh trgovinah je imela velik učinek v Belfastu in drugih mestih. »Gospodarska aktivnost se je izjemno povečala,« je se dejal Stringer. V severnem Belfastu, kjer se je zgodila ena petina vseh spopadov in je bilo ubitih 3200 ljudi, se ljudje oklepajo upanja, da bo premirje trajno. Pocasno napredovanje pogajanj podziga nezadovoljstvo med katoliškim prebivalstvom, ki bi radi končali obdobje britanske vladavine, med protestante pa vnaša nemir britanska zavrnitev zahteve po osvoboditvi zaprtih upornikov. Kraljevska ulstrska policija (RUC), ki jo privržen-

ci Sinna Feina obtožujejo nasilnega sodelovanja z vojsko med dolgoletno gverilsko vojno, ima se vedno slab sloves. Rucovi častniki sicer zatrjujejo, da zdaj delujejo v prijaznejšem ozračju in da so dosegli sodelovanje s katoliki, saj se jim ni treba nenehno bati gverilskih napadov in zased. Nacelnik Ruca Roy Dunn je pojasnil »Zelo si prizadevamo, da bi izboljšali kakovost storitev, ki jih nudimo skupnosti. Število klicev na pomoč, ki jih je sprejela policija, se je v preteklem letu povečalo za 60 odstotkov.«

Pocasno vračanje v normalne razmere torej osvetljuje pot za Clintonov prihod. Med Irsko in ZDA, kjer se več kot 40 odstotkov prebivalstva šteje za irske Američane in so vsi vpleteni v severnoirsko dramo, so vezi zelo trdne in silijo Clintona, da prispeva k zmanjšanju razdora med sprtnimi stranmi. Po drugi strani pa si ga obe sprti stranki prizadevata pridobiti na svojo stran, saj v njem vidita človeka, ki lahko odločilno vpliva na končni izid najdaljše gverilske vojne v Evropi.

NOVICE

Sodobni pošti tudi v Postojni

POSTOJNA - Posta Slovenije pospešeno nadaljuje z obnavljanjem in gradnjo novih poštnehih zgradb po Sloveniji. Tako so v soboto odprli kar dve v celoti prenovljeni pošti, in sicer v Prestranku, kjer so v letosnjem letu odprli že 32. prenovljeno pošto v Sloveniji, ter pošto v Postojni. Obnovitvena dela v Prestranku so trajala le dober mesec, v Postojni pa pol meseca dlje. Obe naložbi sta vredni nekaj več kot 125 milijonov tolarjev. V sodobno in funkcionalno urejenih poštnehih prostorih v Postojni (na 383 kvadratnih metrih površine) je odslej sedem poštnehih okenc, deset telefonskih govorilnic ter 300 poštnehih predalov. V Prestranku pa sta na 88 kvadratnih metrih urejeni dve delovni mesti za sprejem in izročitev posilk ter opravljanje drugih storitev, na voljo pa so tudi tri telefonske govorilnice. Direktor Poste Slovenije mag. Alfonz Podgorelec je ob odprtju prenovljenih pošt dejal, da naj bi celoten znesek za naložbe v letosnjem letu znašal več kot tri milijarde tolarjev. Približno 65 odstotkov je namenjenih obnovi in gradnji novih poštnehih ter drugih objektov, preostali del pa za tehnično-tehnološko posodobitev poslovanja pošt in poštnehih centrov. Dodal je se, da naj bi čez približno leto dni v obeh poštnehih centrih v Ljubljani in Mariboru vključili najsodobnejši računalniško podprti napravi za avtomatsko usmerjanje pisemskih posilk, kar bo pomenilo nadaljnji korak pri razvoju tehnologije delovnih postopkov, večjo hitrost in boljše kakovost dela, zmanjševanju stroškov, ne nazadnje pa tudi boljše delovne razmere za delavce. (M.G.)

Koncert Mihaila Petuhova

SEZANA - V Kulturnem centru Srečka Kosovela v Sezani prirejajo klavirski koncert Mihaila Petuhova. Koncert za glasbeni abonma in izven bo v sredo, 22. novembra, ob 20. uri. Priznani pianist, rojen leta 1954 v Varni, ki je zaradi političnih razmer ostal na Zahodu nepoznan vse do leta 1988, ko ga je italijansko casopisje odkrilo kot enega najbolj naderjenih koncertantov, je tudi zmagovalca tekmovanja kraljice Elizabete. Izvajal bo dela Bacha, Mozarta, Beethovna, Rahmaninova in Liszta. (O. K.)

Delavnica regresije

DUTOVLJE - Sezanski klub 2001 prireja dvodnevno delavnico regresije, ki bo pod vodstvom Rada Bana potekala na osnovni soli v Dutovljah 25. in 26. novembra. Gre za nehipnotično podoživljanje prejšnjih življenj, delavnica pa je namenjena predvsem osveščanju našega bitja in poslanstva v življenju. Predvidene so tri skupne regresije na temo podoživljanja rojstva in smrti, pomembnih prejšnjih življenj in vrnitve k izvoru. Cena delavnice oziroma povračila energije znaša 6000 tolarjev. (O. K.)

Določili prostore za kulturo

KOČEVJE - Republiški predpis iz decembra lani je obvezal občine, da so na svojem območju dolžne določiti prostore in stavbe, ki so bodo v uporabi za kulturne namene. Zakonsko obvezo je občinski svet kočevske občine izpolnil, saj je sprejel ustrezen sklep. Z njim je določil, da so javne infrastrukture na področju kulture naslednji prostori in nepremknine: Knjižnice Kočevje, Seskov dom Kočevje, ki so ga zgradili člani sokolske organizacije, v katerem je leta 1943 potekalo zasedanje zbora odposlancev slovenskega ljudstva, Likovni salon, prostori kinematografa v Kočevju in Predgradu. Za kulturne namene niso opredelili stavbe kinematografa v Salki vasi, ki je bila zgrajena leta 1954, in prostorov Doma rudarjev, ki so ga odprli ob rudarskem prazniku 3. julija leta 1959, ker so ti prostori zdaj namenjeni za druge dejavnosti. (V. D.)

Zapuščena stavba

OSILNICA - V Osilnici, ki je ob uveljavitvi lokalne samouprave stela manj kot 400 prebivalcev, se srečujejo z vrsto težav. Občinski svet jih s pomočjo župana in prebivalcev uspešno rešuje. Neresljivo vprašanje pa za vodstvo te občine predstavlja nedograjena stavba kajakaskega centra v Starih Malnih. Pobudo za gradnjo, za katero so številni posamezniki že takrat zatrjevali, da ne bo nikoli uresničena, je dalo nekaj vnetih posameznikov iz nekdanje osilniške krajevnne skupnosti. Ti pobudniki niso dovolj natančno preučili ekonomske upravičenosti centra. Se manj nerazumljivo je, da so imeli pobudniki tudi podporo drugih organov. V nedograjeno stavbo kajakaskega centra so bili vloženi lepi denarci slovenskih davkoplačevalcev, sredstva pa se bržkone ne bodo nikoli povrnila, saj je zelo vprašljivo, ali bo stavba centra sploh kdaj zgrajena. (V. D.)

AJDOVŠČINA / VODOVODI

Koliko denarja je ravno prav?

Sredstva za dokončanje cevovoda Predmeja

Vojna za upravljanje vodovodov med ajdovsko občino in prejšnjim upravljalcem Goriskimi vodovodi se je s pomladanskim dogovorom že nekoliko unesla. Obe strani sta se dogovorili, da bo ajdovska občina poravnala nekatere finančne obveznosti in s podpisom dokumentov omogočila lastninjenje podjetja.

Podjetje se je zavezalo predati vse objekte razen cevovoda, zajetja Hubelj, dela opreme in zaloge materialov. Goriski vodovodi so obljubili, da bodo koncali zaceto naložbo v vodovod na Goro, in sicer črpalisce in vodohram. Občina je zagotovila srestva, po dogovoru pa naj bi bila dela zaključena do konca junija. Občina je obveznosti izpolnila v celoti in v dogovorjenih rokih, je dejal ajdovski župan Kazimir Bavec na novinarski konferenci, kar pa naj ne bi veljalo za Goriske vodovode. Občina je po preteku dogovorjenega roka večkrat po-

sredovala. Goriski vodovodi pa so od občine zahtevali dodatne naprave in finančna sredstva v višini 15 milijonov tolarjev. Potrebne naj bi bile dodatne spremembe in naprave za računalniško vodenje, kar je zbudilo dvome v strokovnost projektiranja in izgradnje sistema, je dejal ajdovski župan. Občina tudi se ni dobila na vpogled zahtevanih podatkov o financiranju objektov. Zato je gradbeni odbor vodovoda Gora zahteval, naj nevtralna ustanova tehnično in finančno preveri potek gradnje, od Goriskih vodovodov zahtevajo spoštovanje dogovorov,

obvesti pa naj se jih tudi o morebitnih posledicah ročno napolnjenega sistema v zimskem času. Gradbeni odbor je sklenil prerazporediti 28 milijonov tolarjev od črpalisce Skuk v izgradnjo cevovoda Predmeja.

Ajdovska občina ocita Goriskim vodovodom pomanjkljive evidence in arhive, ki kažejo različne podatke o višini in virih investicije. Ocita jim tudi, da niso predali vse opreme, orodja in objektov, v nekatere je moralo ajdovsko Komunalno stanovanjsko podjetje vdreti, predali so le manjši del dokumentacije ... Podjetje tudi ni povedalo svojih stališč do predhodno pripravljenega predloga dogovora o skupnem upravljanju cevovoda Hubelj in zajetja, ki ga je pripravila občina.

Artur Lipovž

KOPER / OBALNA UNIVERZA

Sanje se bodo nekoč uresničile

Za potrebe visokega šolstva bodo odkupili portoroški hotel Korotan

Predsedniki občinskih svetov in župani obalnih občin ter minister za šolstvo in šport Slavko Gaber so včeraj podpisali Pismo o namerah za zagotavljanje pogojev razvoja visokega šolstva v občinah Izola, Koper in Piran.

V pismu so se podpisniki zavezali, da bodo v naslednjih letih namenili za razvoj visokega šolstva na obali 560 do 600 milijonov tolarjev. S tem denarjem bodo odkupili hotelski kompleks Korotan v Portorožu in ga deloma usposobili za nov namen. Ze konec prihodnjega leta bodo tu dobili bivalne prostore studentje tukajšnjih visokih sol, ki so doma iz drugih delov države, verjetno pa bodo do tedaj že dobili tudi nekaj novih predavalnic.

»Priča smo naslednjemu koraku pri vzpostavljanju obalnega visokosolskega središča,« je ob tem pove-

dal minister Gaber. Marca 1993 je bilo podpisano pismo o namerah za ustanovitev visokosolskega središča na obali. Od tedaj se je visokosolska dejavnost tukaj zelo razmahnila in potrebni so novi koraki. Visokosolsko središče v Kopru je vsaj formalno že ustanovljeno, saj so odlok o njegovi ustanovitvi že sprejele in objavile vse tri občine. Gre za javni zavod, ki bo skrbel za povezovanje visokosolskih dejavnosti v regiji, za nadaljnji razvoj visokega šolstva ter za vključevanje tega v nacionalno strategijo razvoja visokega šolstva. Za vršilko dol-

znosti direktorja novega zavoda so ustanovitelji imenovali mag. Nado Trunk Sirca iz Kopra. Zavod bo prevzel organizacijske, svetovalne in razvojne naloge s področja visokega šolstva. Povezoval bo obstoječe in razvijal nove visokosolske dejavnosti v sodelovanju s tukajšnjimi občinami, gospodarstvom, obema univerzama in drugimi visokosolskimi zavodi. Nova ustanova ni postavljena nad obstoječe visokosolske zavode in tudi ne bo sama izvajala visokosolskih programov.

»Morda pa bodo kdaj kasneje vendarle uresničene tudi sanje tistih, ki že sedaj govorijo o tretji univerzi, Visokosolsko središče Koper pa to še ni,« je poudaril solski minister. Boris Vuk

POSTOJNA / OBLETNICA SREDNJE ŠOLE

Petdeset generacij maturantov obujalo spomine

Proslavljanja petdesetletnice šole se je udeležilo blizu 2500 nekdanjih maturantov

Obletnico so proslavili tudi s slavnostno sejo učiteljskega zbora (Foto: Z. P. /FPA)

skih (tudi usmerjenih) programov, pa so na parkiršču pred hotelom postavili velik sotor. Najdlje, do zgodnjih jutra-

njih ur, so obujali spomine na gimnazijska leta v hotelu Jama, najmlajše pa je iz sicer ogrevanega satora nekoliko »prezgo-

daj« pregnal mraz. Popoldan je bila na srednji soli se slavnostna seja učiteljskega zbora.

(M. G.)

BREŽICE / AVTOCESTA

Nič več samo krpanja lukenj

Avtocesto sever-jug bodo začeli graditi čez dobro leto

Pred skoraj stirimi leti sprejeta odločitev o izgradnji slovenskega avtocestnega kriza je pozneje zaradi divjanja vojne na Balkanu in prepočasnega zagotavljanja finančnih virov kmalu spre-

menila nacrtovano podoba. Tako je pršla v postev le avtocestna povezava vzhod-zahod med Primorjem in madzarsko mejo, izgradnja avtoceste med mejnima prehodoma Karavanke in Obrežje pa je iz programa izpadla, oziroma so jo prestavili v naslednje tisočletje. Zadnji znaki popuščanja med sprtimi stranmi na ozemlju nekdanje Jugoslavije pa kažejo, da opozorila dela poslancev DZ o nevarnosti nastajanja velikih prometnih zamaškov na nekdanji najbolj obremenjeni magistrali med Ljubljano in Obrežjem in zahteve po uvrstitvi dela te prometnice med prednostne naloge poso-

dobitve slovenskega cestnega omrežja le niso takšna utopija, kot se je nekaterim sprva zdelo. Tako je Gorenjcem, Dolenjcem in Posavcem uspelo pripeljati v parlamentarno proceduro predlog zakona o zagotovitvi namenskih sredstev za izgradnjo avtocestnega omrežja Republike Slovenije po letu 1999, po katerem bi imela smer sever-jug prioriteto s 16 odstotki, od drobnoprodajne cene goriv pa bi bila za njeno izgradnjo zagotovljena tudi vsa potrebna finančna sredstva. Zaradi nevarnosti velikega povečanja prometa v smeri proti Zagrebu in obratno, jim je uspelo uvrstiti dva najbolj kritična odseka te ceste v obdobje pred letom 2000. Gre za odseka Visnja Gora-Bič in Brežice-mejni prehod Obrežje, ki bi ju po sprejetju vseh potrebnih aktov lahko začeli graditi že konec leta 1997. Ernest Sečen

Res konec težav za TMI?

POSTOJNA - Proizvodnja v Tovarni mesnih izdelkov Postojna naj bi vnovič stekla v začetku decembra. Do takrat naj bi trinajst zaposlenih v podjetju dobilo tudi plače za avgust, september in oktober, na regres pa bodo morali še malo počakati. Taksna so zagotovila direktorja TMI Antona Sentaka, ki jih je bilo slišati na pogovoru z zaposlenimi. Sentak je delavcem, ki bi to želeli, ponudil tudi možnost prekinitve delovnega razmerja kot trajno presežnim delavcem, tako da bi na zavodu za zaposlovanje dobili pravice iz brezposelnosti. Zaposleni so bili z obljubami direktorja zadovoljni, čeprav številni težko verjamejo, da se bodo uresničile. Kot smo že pisali, je sredi lanskega leta Anton Sentak od podjetja Mercator-Nanos Postojna kupil TMI, v kateri je proizvodnja zaradi ureditvenih del stekla sele januarja letos. V tem času so delavci redno prejeli osebne dohodke v skladu s kolektivno pogodbo. Kmalu zatem so se začele težave s prodajo izdelkov, pred poldrugim mesecem pa se je proizvodnja popolnoma ustavila. Sentak je pojasnil, da o stečaju nikakor ne razmišlja. Verjame, da mu bo uspelo do napovedanega roka poiskati primerno finančno pomoč, s katero bo lahko delavcem izplačal osebne dohodke in pognal proizvodnjo v tovarni, v obnovo katere je moral za pridobitev uporabnega dovoljenja vložiti 16 milijonov tolarjev. (M. G.)

RAI 1

6.30	Dnevnik, 6.45 Jutranja oddaja Unomattina, vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik, 7.35 Gospodarstvo
9.35	Film: Vortice (dram., It. '53, i. S. Pampanini)
11.20	Aktualna odd.: Verdemattina, vmes (11.30) dnevnik 1 iz Neaplja
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem
13.30	Dnevnik
14.00	Kviz: Pronto? Sala giochi
14.40	Variete: Prove e provini a Scommettiamo che?
15.10	Pronto? Sala giochi, 2.
15.45	Mladinski variete Solletico, vmes risanke
17.30	Nan.: Zorro
17.50	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.10	Aktualno: Italia Sera - Zanimivosti iz vsakdana
18.50	Variete: Luna Park
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Variete: Numero uno
23.15	Dnevnik
23.20	Aktualne teme iz telefonskih klincev - Lasciate un messaggio dopo il BIP
0.25	Dnevnik, zapisnik, horoskop, nočni pogovori in vremenska napoved
0.30	Videosapere: Maestrissimo, 0.40 Green
1.00	Aktualno: Sottovoce

RAI 2

7.00	Varjete za najmlajše
8.45	Nad.: Paradise Beach
9.40	Aktualne teme: Fuori dai denti (vodi F. Oppini)
11.10	Rubrika o potovanjih
11.30	TG2 33, 11.45 dnevnik
12.00	Aktualni variete: I fatti vostri (vodi G. Magalli)
13.00	Dnevnik, zdravje in vremenska napoved
14.10	Aktualno: I fatti vostri
14.40	Nad.: Quando si ama, 15.10 Santa Barbara
16.00	Dnevnik
16.05	L' Italia in diretta - Italija v živo, vmes dnevnik
18.00	Rubrika o potovanjih Sere-no variabile
18.15	Kratke vesti in vreme
18.25	Sportne vesti
18.45	Nan.: Hunter
19.35	Sport in kratke vesti
19.50	Variete: Go-Cart
20.30	Večerni dnevnik
20.50	Film: Batman - Il ritorno (fant., ZDA '92, i. M. Keaton, D. De Vito)
23.00	Aktualna od.: Mixer
23.55	Dnevnik in vreme
0.35	Iz Parlamenta
0.45	Variete: Ponoci, na trgu Italija (vodi G. Magalli)
1.00	Film: Le pistole (72)

RAI 3

6.00	Jutranji dnevnik, vreme
8.30	Drobci
9.05	Film: Guardia ladro e cameriera (kom., It. '56)
10.30	Oddaje Videosapere: Zdravje, Potovanje po Italiji, Zgodovina, itd.
12.00	Dnevnik iz Milana
12.15	Rubrika: Telesogni
13.00	Kljub vsemu, moja Italija, 13.35 Cassman sreča Danteja
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	Nan.: Blue jeans
15.20	Sport: beli cirkus
15.20	Aktualno: Alle cinque della sera - Ob 17. uri
17.55	Dok.: Geo - Kilauea
18.25	Nan.: Viaggiatori delle tenebre, vreme
19.00	Dnevnik, izdelne vesti
20.00	Producer Club, Blob
20.30	Chi l' ha visto
22.30	Dnevnik, izdelne vesti
22.55	Aktualna tema: Linea 3, 23.50 Pred premiero
0.30	Dnevnik, pregled tiska, nočna kultura, vreme

RETE 4

7.25	Nad.: Piccolo amore, 8.00 Il disprezzo, 9.00 Cuore ferito, 9.50 Testa o croce, 10.00 Felicità, 10.45 Il prezzo di una vita, vmes (11.30) dnevnik
11.40	Nan.: Colombo
13.30	Dnevnik
14.00	Rubrika o lepoti
14.15	Nad.: Sentieri
15.20	Film: L' amante sconosciuto (dram., ZDA '54, i. G. Rogers, Van Heflin)
17.10	Aktualno: Perdonami
18.00	Aktualne teme: Giorno per giorno, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Film: Il giustiziere della notte 5 (krim., Kan. '94, i. C. Bronson, M. Parks)
22.35	Film: Harry ti presento Sally (kom., ZDA '89, i. B. Cristal, M. Ryan), vmes (23.30) dnevnik
0.30	Pregled tiska

CANALE 5

6.00	Na prvi strani, vreme
8.45	Maurizio Costanzo Show
11.30	Aktualno: Forum - Televizijso sodisce
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.15	Nan.: Robinsonovi
14.45	Variete: Casa Castagna
16.00	Otroski variete
18.00	Dnevnik TG 5 - Flash
18.05	Kviza: OK, il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Striscia la notizia
20.40	Film: Sud (dram., It. '93, r. G. Salvatores, i. S. Orlando, C. Bisio, F. Neri)
22.40	Vecerni dnevnik
23.10	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (0.00) nočni dnevnik
1.30	Sgarbi quotidiani
1.45	Striscia la notizia

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
11.30	Nan.: Le strade di San Francisco
12.25	Odprti studio
12.45	Aktualno: Fatti e misfatti
12.50	Sport studio
13.00	Otroski variete
15.00	Variete: Generazione X
16.00	Nan.: Classe di ferro, 17.45 Primi baci
18.30	Odprti studio, vreme
18.45	Sport studio
19.00	Nan.: Baywatch, 20.00 Il principe di Bel Air
20.30	Nan.: Beverly Hills
22.30	Film: Die Hard - Trappola di cristallo (pust., ZDA '88, i. B. Willis, A. Rickman, B. Bedelia)
23.30	Aktualno: Fatti e misfatti
0.40	Italija 1 sport
1.50	Nan.: Cop Rock
3.00	Film: Il bandito dagli occhi azzurri (krim., It. '80, i. Franco Nero)

TELE 4

13.30	19.30, 22.00, 24.00 Dogodki in odmevi
20.30	Nan.: Man from Atlantis, 21.20 Ramble Tumble

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: La bella e la bestia
20.35	Film: Picnic ad Hanging Rock (dram., Avstral. '75)
23.15	Sport: Mondocalcio
23.45	Variete: Tappeto volante

RAI 3 slovenski program

20.25 Risanka: Popaj
20.30 TV dnevnik

BORIS S.

popravila TV - VCR
antene - SAT

OPCINE

Telefon: (040) 214867 - 214871

SLOVENIJA 1

10.05	Kuza laja mijav, 2. del lutkovne igrice
10.25	Varna vožnja s kolesom
10.45	Beg brez konca, film
12.40	TV avtomagazin
13.00	Porocila
13.05	Sedma steza
14.05	Sobotna noč, ponovitev
16.20	Mostovi
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Samo za punce, 6. del kanadske nanizanke
17.40	O. J.: Zaspanec, slovski film
18.00	Sorodne duše, 11. del angleske nanizanke
18.30	Umetnost in civilizacija, Umetniki za svet
18.45	Kolo sreče, tv igrice
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Ucitelj, 8. del francoske nadaljevanke
20.55	Osmi dan
22.00	TV dnevnik 3, vreme, sport
22.20	Zarise
22.40	Poslovna borza
22.50	Sova
	Ko se srca vnamejo, 7. del ameriske nanizanke
23.20	Hobotnica, 16. del italijanske nanizanke

SLOVENIJA 2

12.50	Videostrani
13.00	Euronews
13.50	Tedenski izbor: Malo angleščine, prosim
14.05	Nikoli niso stopili na mesec, belgijska dok. oddaja
15.00	Studio City
16.10	Simpsonovi, 7. del ameriske nanizanke
16.35	Sova, ponovitev
	Fina gospa, 3. del serije
17.10	Hobotnica, 15. del italijanske nadaljevanke
18.00	Regionalni program
18.45	Iz življenja za življenje
19.15	Videospon
20.05	Gore in ljudje
20.55	Roka rocka
21.55	Svet poroca
22.25	Christophoros, slovenski film
00.05	TV jutri, videostrani

KANAL A

09.55	Novice
10.45	A-Shop
12.00	Novice
16.45	Rodeo, ponovitev
17.30	Luc svetlobe, 560. del
18.15	Generacija transformacij II, 31. del
18.45	A - shop
19.00	Pika na A
19.35	Otroski program
20.00	Hermanova glava, 12. del ameriske nanizanke
20.30	Zgodovina ameriskega podjetništva, 10. del
21.25	Državnik novega kova, 10. del angleske satiricne nanizanke
21.55	Marucini kristali
23.00	Novice

Koper

16.00	Euronews
16.30	Goli Evrope
17.00	»Il piacere Degli occhi« - tedenska oddaja o filmu
17.30	TV sola
18.00	Slovenski program
	Studio 2
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	TV sola
20.00	Euronews
20.30	Slovenski magazin
21.00	Dialogi - vodi Maurizio Bekar
22.00	Vsedanes - TV dnevnik
22.15	Večno morje, am. film

Avstrija 1

06.25	Otroški program
10.45	Rain Man, ponovitev ameriskega filma
13.00	Otroski program
13.00	Družina Nikolaus
13.40	Mila Superstar
14.30	Knjiga o džungli
15.40	Vesoljska ladja Enterprise: Ujeti v preteklosti
16.30	Baywatch: Jesse se vrne domov
17.10	Strašno prijazna družina: Vprašanje za deset tisoč dolarjev
17.35	Zlata dekleta: Propadli zmenek
18.05	Dr. Quinn: Zenitni kandidat
19.30	Cas v sliki
19.53	Vreme
20.00	Sport
20.15	Dolina deset tisočih kraterjev, Vulkanska katastrofa na Aljski
21.10	Urgenca, 2. del serije: Dobrodošla doma
22.00	Nogomet
22.45	Angel iz pekla, ameriski triler, 1991
	Režija: Kat Shea Ruben
00.10	Cas v sliki
00.20	Pirati moči, 2., zadnji del francoskega filma, 1989
	Režija: Phillippe de Broca
	Igrajo: Sara Gilbert, Cheryl Ladd, Tom Skerritt in drugi.
02.00	Strašno prijazna družina, ponovitev
02.25	Schiejok, ponovitev
03.25	Dobrodošli v Avstriji
05.15	Dr. Quinn, ponovitev

Avstrija 2

06.00	Videostrani
07.00	Vreme
09.00	Cas v sliki
09.05	Schiejok
10.05	Cordula, ponovitev avstrijskega filma
11.45	Stražarja protiletalske obrambe, ameriska komedija, 1943
13.00	Cas v sliki
13.10	Tema, ponovitev
14.00	Slika Avstrije, ponovitev
14.25	Oče potrebuje ženo: Patrizia
15.10	Umor je napisala: Skrivnostni odpor
16.00	Vsak dan s Schiejokom
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodošli v Avstriji
19.00	Zvezna dežela danes
19.30	Cas v sliki/kultura
19.53	Vreme
20.00	Pogledi od strani
20.15	Akti X - skrivnostni primeri FBI, Tri
21.10	Porocilo
22.00	Cas v sliki
22.30	Na prizorišču, reportaža tedna
23.00	Klepset s Phettbergom ob pozni večerni uri
23.50	Cigarettes and Coffee, kratki film

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Biovreme; 8.05 Radio plus; 8.40 Novakovi; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Ekološki kotiček; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slov. zemlja v pesmi in besedi; 20.40 Minute s Simfoniki RTVS; 21.05 Igra; 22.30 Podoknica; 23.05 Literarni nočno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.50 Kolekar kulturnih prireditelj; 9.35 Pop-evki tedna; 11.00 Glasbene novosti; 11.35 Obvestila; 12.00 Opoldne; 14.00 Drobntince; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Lingvistični kotiček; 17.50 Sport; 18.15 Fiesta latina; 19.30 Štos - Še v torek obujamo spomine; 21.00 Gymnasium; 21.48 Medigra; 22.20 Stolejfe improvizirane glasbe.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasba; 10.05 Kulturni globus; 11.05 Clovek in zdravje; 11.35 Danes smo izbrali; 13.05 Enajsta sola; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Big Band RTVS; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Ljudsko izročilo; 16.40 Esej; 17.00 Naj narodi pojo; 18.00 Koncerti na tujem; 19.30 Arije in monologi; 20.00 Literarni večer; 20.45 S koncertov; 22.05 Pretok idej; 22.25 Glasba našega časa; 23.55 Lirčni utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Otvaritev, jutranjik; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 Noč in dan; 7.45 Evergreen; 8.15 Vsak dan je dober dan; 9.00 Servisne informacije; 9.40 Hit dneva; 9.45 Iz odvetnikov pisarne; 10.45 Teden-ski horoskop; 11.15 Aktualnosti: Hladno, toplo, vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Kontaktna odd.: Daj, povej...; 15.00 Power play; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.00 Aktualna tema; 17.15 Borzno poročilo; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Iz kulturnega sveta; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Iz diskoteke.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditelj; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Edig Galletti; 10.35 Souvenir

d'Italy; 11.00 Kultura; 11.30 Aktualnosti; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 Zoo station; 16.00 Modri val; 18.00 Italijanska glasba.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napovedi; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 11.50 Borza znanja; 12.00 BBC novice; 12.15 Novinarjev gost; 13.55 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 16.25 Uganka; 19.25 Vreme; 21.30 Avstralska glasba; 22.00 Camel Rhythm; 0.00 D.J. Alf.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema; 10.40 Informacije, zapovedi; 11.10 Kviz; 11.20 Vedeževanje v živo; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 13.20 Tudi jeseni je lepo; 15.30 Dogodki in odmevi; 19.30 Večni pr.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniaturre; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zelele ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.00 Študij in glasba; 19.30 Športna sobota; 21.00 Kulturno-umetniški program.

Radio Študent

9.00 Joycekova lestvica; 11.00 Kondicija dvojskega sistema; 14.00 Recenzije (knjižne novosti) & Napovedi; 15.00 OF, Jocular; 17.00 Kaj pa univerza; 19.00 Tolpa bukov; 20.00 Underground International; Hard'n'Heavy; Reprise.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Kolekar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Zastrta krila; 8.30 Slov. lahka glasba; 9.15 Odprta knjiga: Ajsa Najša (r. M. peterlin, 5.); 10.30 Intermezzi; 11.45 Okrogla miza; 12.40 Zborovska glasba Z. Kodalyja; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Aktualnosti; 16.

MENJALNIŠKI TEČAJI

20. november 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	87,20	88,00	12,27	12,52	7,63	8,05
A banka Koper	86,90	87,90	12,24	12,50	7,55	7,93
A banka Nova Gorica	87,20	88,00	12,27	12,51	7,65	7,92
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	87,50	88,10	12,30	12,60	7,70	8,15
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	87,30	88,00	12,30	12,50	7,60	7,95
Banka Vipa NG, t: 065/ 28-511	87,36	88,00	12,28	12,40	7,70	7,75
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	87,50	88,00	12,40	12,50	7,65	7,90
Creditanstalt d. d.	87,20	88,00	12,30	12,50	7,50	8,00
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	-	-	-	-	-	-
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	87,60	87,90	12,35	12,45	7,65	7,85
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	87,40	87,60	12,35	12,45	7,65	7,85
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	87,60	87,90	12,35	12,45	7,65	7,85
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	87,60	87,90	12,35	12,45	7,65	7,85
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	87,60	87,90	12,35	12,45	7,65	7,85
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	87,60	87,90	12,35	12,45	7,65	7,85
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	87,40	87,80	12,35	12,45	7,65	7,85
Nova kreditna banka Maribor d.d.	86,70	87,85	12,30	12,55	7,50	7,95
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	87,55	88,10	12,35	12,50	7,55	7,85
M.B. Gustinčič - Lucija, t: 066/ 70-603						
Poštna banka Slovenije	85,90	87,70	11,45	12,45	7,25	7,90
Publikum Ljubljana, t: 312-570	87,70	88,00	12,43	12,46	7,74	7,83
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	87,70	87,98	12,35	12,40	7,69	7,77
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	87,70	87,90	12,38	12,42	7,65	7,85
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	87,60	87,85	12,40	12,42	7,70	7,95
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	86,60	87,90	12,25	12,55	7,40	7,90
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	87,40	87,70	12,34	12,39	7,72	7,73
Publikum NM, t: 068/ 322-490	87,60	87,75	12,30	12,44	7,70	7,93
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	87,65	87,80	12,35	12,50	7,65	7,90
Publikum Portorož, t: 066/747-240	87,71	87,98	12,35	12,40	7,68	7,78
Publikum Ljubljana Miklošičeva Tel: 061/ 318-788	-	-	-	-	-	-
SKB d.d., ***	86,20	87,90	12,19	12,56	7,55	8,10
SHP Kranj, t: 064/331-741	87,40	87,90	12,35	12,45	7,70	7,90
SZKB d.d. Ljubljana, t: 1263320*	86,95	87,42	12,23	12,43	7,60	7,87
UBK Ljubljana, t: 061/444-358	86,90	87,60	12,30	12,43	7,50	7,99
Upimo Ljubljana, t: 061/214-388, 12-64-292	-	-	-	-	-	-

Tečajji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni: *** Včerajšnji tečajji *
Bralce opozarjamo da so tečajji okvirni! Menjalnice lahko sproti spreminjajo tečaje po dnevni ponudbi in povpraševanju!

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA		
Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica: tel. +39/40/636311 Agencija Rojani: tel. +39/40/411611 Agencija Domjo: tel. +39/40/831131		
20. NOVEMBER 1995 v LIRAH		
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1565,00	1628,00
nemška marka	1104,00	1149,00
francoski frank	320,00	334,00
holandski gulden	985,00	1026,00
belgijski frank	53,70	56,90
funt sterling	2417,00	2515,00
irski sterling	2496,00	2598,00
danska krona	285,00	296,00
grška dragma	6,60	7,00
kanadski dolar	1159,00	1206,00
japonski jen	15,30	15,90
švicarski frank	1366,00	1422,00
avstrijski šiling	156,80	163,20
norveška krona	250,00	261,00
švedska krona	237,00	247,00
portugalski escudo	10,50	10,90
španska pezeta	12,80	13,50
avstralski dolar	1163,00	1211,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	12,80	13,50
hrvaška kuna	280,00	310,00

KMEČKA BANKA - GORICA		
20. NOVEMBER 1995 v LIRAH		
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1571,00	1621,00
nemška marka	1115,00	1150,00
francoski frank	322,00	333,00
holandski gulden	989,00	1019,00
belgijski frank	53,90	55,70
funt sterling	2427,00	2517,00
irski sterling	2506,00	2601,00
danska krona	286,00	296,00
grška dragma	6,60	7,20
kanadski dolar	1163,00	1203,00
švicarski frank	1377,00	1412,00
avstrijski šiling	157,30	162,30
slovenski tolar	12,80	13,50

TEČAJ TOLARJA V AVSTRIJI

20. NOVEMBER 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,00	8,50
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,00	8,50
Avstrija	Posojilnica Borovlje	7,80	8,50
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,20	8,70
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,10	8,60

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

17. NOVEMBER 1995 v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	1.3976	1.4016	1.4056
funt sterling	2.1775	2.1845	2.1915
irski funt	2.247	2.254	2.261
kanadski dolar	1.0295	1.0335	1.0375
nizozemski gulden	89.188	89.298	89.408
švicarski frank	123.51	123.61	123.71
belgijski frank	4.8521	4.8621	4.8721
francoski frank	28.879	28.939	28.999
danska krona	25.728	25.788	25.848
norveška krona	22.57	22.63	22.69
švedska krona	21.267	21.327	21.387
italijanska lira	0.8786	0.8826	0.8866
avstrijski šiling	14.19	14.21	14.23
španska peseta	1.1574	1.1614	1.1654
portugalski escudo	0.9488	0.9518	0.9548
japonski jen	1.3756	1.3771	1.3786
finska marka	33.43	33.51	33.59

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 21. 11. 95

Nakupni Prodajni

1. REDNI tečaj za DEM 87.12 87.55
2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMSKEGA nakupa deviz za tolarje.

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 222 z dne 20. 11. 1995 - Tečaji veljajo od 21. 11. 1995 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	90,1898	90,4612	90,7326
Avstrija	040	šiling	100	1217,7576	1221,4219	1225,0862
Belgija	056	frank	100	416,7579	418,0119	419,2659
Kanada	124	dolar	1	89,7056	89,9755	90,2454
Danska	208	krona	100	2211,7440	2218,3992	2225,0544
Finska	246	marka	100	2873,9731	2882,6210	2891,6289
Francija	250	frank	100	2488,3942	2495,8818	2503,3694
Nemčija	280	marka	100	8570,3261	8596,1144	8621,9027
Grčija	300	grd	100	—	51,8776	52,0332
Irska	372	funt	1	—	194,3753	194,9584
Italija	380	lira	100	7,6062	7,6291	7,6520
Rep. Hrvatska	191	hrv. kuna	100	2303,4979	2310,4292	2317,3605
Japonska	392	jen	100	118,8018	119,1593	119,5168
Nizozemska	528	gulden	100	7652,4441	7675,4705	7698,4969
Norveška	578	krona	100	1945,0355	1950,8882	1956,7409
Portugalska	620	escudo	100	81,7609	82,0069	82,2529
Švedska	752	krona	100	1848,8765	1854,4398	1860,0031
Švica	756	frank	100	10610,0636	10641,9896	10673,9156
Velika Britanija	826	funt sterling	1	187,3216	187,8853	188,4490
ZDA	840	dolar	1	121,2701	121,6350	121,9999
Evropska unija	955	ECU	1	157,1155	157,5883	158,0611
Španija	995	peseta	100	99,6815	99,9814	100,2813

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 21. 11. 1995

dospelost blag. zapis	Število dni do dospelosti	tečaj za vpis v %			tekoča nominalna vrednost (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
20.3.96	120	99.9036%	99.9163%	99.9099%	1.700.000 170.000	849,180 84,918	849,289 84,929	1.698,469 169,847

Tečajnica borznega trga										
LJUBLJANSKA BORZA LJUBLJANA STOCK EXCHANGE										
št.: 219 Datum: 20. 11. 1995										
Vrednost. papir	qbr. m.div.	ex.kupon st.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro.v. 1000 ST
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LECK	800	(11.9.95)	12.700	2,01	20.11.	12.700	13.300	12.700	229	
PRB	665	(13.6.95)	18.492	28	20.11.	18.350	18.700	18.250	5.769	
SAL	500	(2)(11.9.95)	16.148*	824-	20.11.	15.960	17.950	15.840	71.373	
SKBR	1000	(24.2.95)	37.195	57	20.11.	37.200	37.490	37.690	36.800	51.589
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
BCE1	10,0	2(1.10.95)	106,0		20.11.	105,6		106,0	106,0	18
RS01	8,0	5(30.6.95)	103,0	10	20.11.	103,0	103,2	103,3	103,0	3.189
RS02	9,5	10(1.10.95)	114,4	03-	20.11.	114,4	114,7	114,5	113,8	20.778
RS08	5,0	4(31.5.95)	94,0A	01-	20.11.	94,0		94,0	94,0	7
RS11	7,0	5(15.7.95)	102,9		15.11.	98,0				
RS12	8,0	5(30.6.95)	102,0	32	20.11.	101,6	102,5	102,0	102,0	11
RS12D	9,5	10(1.10.95)	113,4	23	20.11.	113,0		113,5	113,4	394
SKB1	10,0	6(1.11.95)	104,7	57	20.11.	104,7	105,9	104,7	104,7	65
SKB2	10,5	4(15.9.95)	111,0	54	20.11.	110,2	111,0	111,0	111,0	194
SKR1	5,0	3(30.6.95)	84,2	257	20.11.	83,5	84,5	84,3	84,2	741
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR	300	(2)(28.7.95)	15.290	5,45	20.11.	14.300	15.300	15.290	15.290	459
DAD	10.000	(1.6.94)	172.623	1,27	20.11.	172.800	174.300	175.800	168.300	65.597
FMD	1715	(24.5.95)	26.904	4,12	20.11.	27.600	28.300	28.500	26.500	7.785
GPCR		(1)	24.850	12	20.11.		25.000	24.850	24.850	249
FMDR		(1)	17.305		16.11.	17.400	18.000			
MKZ	218	(30.3.92)	16.416	1,76	20.11.	16.500	16.790	16.500	16.390	1.871
NKR	200	(26.6.95)	5.022	21-	20.11.	5.010	5.060	5.060	4.900	6.488
TCR		(5)	1.083	2,38	20.11.	1.062	1.098	1.100	1.062	19.780
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBTP	2750	(22.6.95)	41.140	54	20.11.	39.900	41.990	42.000	40.100	2.057
PFNP			59.563	1,84-	20.11.	61.300	62.000	62.400	56.100	30.377
URKP	720	(25.5.95)	15.400A	1,41	20.11.	15.100	16.000	15.400	15.400	10.153
VTPP		(1)	43.016	3,12-	20.11.	43.000	44.350	43.500	42.010	12.020
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
QZC	11,0	4(1.11.95)	104,0		20.11.			104,0	104,0	16
VIP2	10,0	2(1.10.95)	106,9		17.11.	106,0	107,5			
PCE	12,0	7(1.6.95)	101,5		16.10.	98,0	101,0			
PGO	10,0	2(1.6.95)	101,6		17.11.	102,0				
SZB1	40,0	2(15.9.95)	107,0		2.11.	103,0				
SZB2	10,0	1(1.10.95)	109,2A	1,30	20.11.	107,0	111,0	109,2	109,2	95.044

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

SNG LJUBLJANA, Erjavčeva 1
Veliki oder
Ivan Cankar: **HLAPCI**.
Danes, 21. novembra, ob 19.30. Abonma DIJASKI 4 VECERNI in IZVEN (KONTO). RAZPRODANO!
Jutri, 22. novembra, ob 19.30. Abonma DIJASKI 5 VECERNI in IZVEN (KONTO). RAZPRODANO!
Sobota, 25. novembra, ob 19.30: Tom Stoppard: **ARKADIJA**. IZVEN (KONTO).
Mala drama
D. Mamet: **OLEANNA**.
Jutri, 22. novembra, ob 20. uri. IZVEN (KONTO).
Levi oder
Cetrtek, 23., in petek, 24. novembra, ob 22. uri: E. Ionesco: **INSTRUKCIJA**. IZVEN (KONTO).
LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA, Krekov trg 2
Veliki oder
Sobota, 25. novembra, ob 17. uri: S. Makarovič: **SAPRAMISKA**. IZVEN.
MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO Čopova 14
J. Bricaire: **DOHODNINA**.
Danes, 21. novembra, ob 19.30.
Predpremiere, abonma RED U in IZVEN.
Jutri, 22. novembra, ob 19.30.
Predpremiere, abonma RED O in IZVEN.
Cetrtek, 23. novembra, ob 19.30. PREMIERA.
PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE NOVA GORICA
Eugene Ionesco: **PLESASTA PEVKA**.
Danes, 21. novembra, ob 12. in 19.30. Gostovanje v Novem mestu.
Cetrtek, 23. novembra, ob 20. uri. Gostovanje v Domu španskih borcev Ljubljana.
SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE, Štandrov trg 5
WLADIMIRJEV MAGICNI KABARET.
Danes, 21. novembra, ob 15. in 17. uri.
Jutri, 22. novembra, ob 11. in 15. uri.
SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA,

Župančičeva 1
PRVA IZVEDBA V SLOVENIJI
Gian Carlo Menotti: **KONZUL**.
Ponovitve: 23. novembra - red četrtek, 25. novembra - red sobota, 5. decembra - red torek, 13. decembra - red sredo (vse ob 19.30).
Sreda, 22. novembra, ob 19.30: G. Verdi: **NABUCCO**.
KUD FRANCE PREŠEREN Karunova 14, Ljubljana
Sobota, 25. novembra, ob 17. uri:
KONFEK SIJE v izvedbi Lutkovnega gledališča Glasbene mladine Jesenice. Predstava je primerna za otroke od 3. leta naprej.
LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR, Ročovski trg 2
Nedelja, 26. novembra, ob 11. uri: Jan Malik: **ZOGICA MAROGICA**. Za otroke od 3. leta naprej.

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE, Vilharjeva 11, Ljubljana

PSIHA. Režija Vito Taufer.
Jutri, 22. novembra, ob 17.30, za IZVEN.
Cetrtek, 23. novembra, ob 19.30, za IZVEN.
ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE Krekov trg 2, Ljubljana
Jutri, 22. novembra, ob 19.30: Feda Sehovič: **KURBE**, za abonma red E in IZVEN.
SNG MARIBOR DRAMA Slovenska 27
Danes, 21. novembra, ob 17. uri v Stari dvorani: F. Kafka: **AMERIKA**, za abonente in IZVEN.
PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ Glavni trg 6
Ray Cooney: **TO IMAMO V DRUŽINI**.
Cetrtek, 23. novembra, ob 19.30, za abonma RDECI, IZVEN in KONTO. RAZPRODANO!

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
Kulturni dom
SSG uprizori danes, 21. t.m., ob 9.30 - S.S. Prokofjev »Peter in volk«. Režija Sergej Verc (za sole).
Gledališče Verdi - Dvorana Tripčevih
Jesenska simfončna sezona 1995
V petek, 24. t.m., ob 20.30 (red A) - Koncert pod vodstvom Gianandrea Cavazzenija. Solisti Denis Mazzola Cavazzeni in Milena Rudierka, Wonjun Lee. Na programu Mozartove skladbe.
Pri blagajni dvorane Tripčevih lahko do 2.12. podpišete novi abonma.
Gledališče Rossetti
Jutri, 22. t. m., ob 20.30 bo Stalno gledališče FJK uprizorilo Svevovo »L'avventura di Maria«. Režija Nanni Carella. Nastopata Gabriele Ferzetti in Patrizia Zappa Mulas. Predstava v abonmaju: odrezek 1.

KOROŠKA

CELOVEC: Mestno gledališče: Danes, 21. t.m., ob 20.00 - Zadnjič »Ivan Cankar - predstava plesnega teatra Ikarus.
Sejmišče-Hala 5 - V torek, 28. t.m., ob 19.00 - Okrogla miza na temo »Meje in njihovo premagovanje-izziv za prihodnost«.
BELJAK: Studijski oder: jutri, 22. t.m., ob 20.00 »Acts« - plesni teater.
TINJE
Dom prosvete: Danes, 21. t.m., ob 19.30 - Ok-

Od 5. decembra dalje bo Teatro Stabile iz Veneta uprizorilo delo Furia Bordona »Le ultime lune«, režija Giulio Bosetti. Nastopa Marcello Mastroianni. V abonmaju odrezek st. 4-umen. Za abonente popust.
Gledališče Cristallo - La Contrada
V soboto, 25. t. m., ob 20.30 »Corpse! Commedia con cadaveri«. Režija Augusto Zucchi.
Gledališče pri Sv. Ivanu (Ul. S. Cilino 101)
V soboto, 25. t.m., ob 20.30 in v nedeljo, 26. t.m., ob 17.30 - C. Goldoni »Il vero amico«.

GORICA
Kulturni dom (Ul. I. Brass 20)
Danes, 21. t.m., (red B) ob 20.30 - gostovanje Prešernovega gledališča iz Kranja z delom F. Garcie Lorca »Dom Bernarde Alba«. Režija Bojan Jablanovec.

roglja miza na temo »Manjšinski mandat«. Dom prosvete Dodalitas: V torek, 28. t.m., ob 19.30 - Okrogla miza na temo »JE Krsko«. V torek, 14.12.95, ob 19.30 . okrogla miza na temo »Avstrija-Slovenija: sosedstvo z velikim gospodarskim potencialom«.
VELIKOVEC
Mestna hiša -Neue Burg: V nedeljo, 26. t.m., ob 14.30 - Osrednji koncert »Od Korotana do Jadrana« antifasistične in narodne pesmi.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

1895. leto
1995. leto
1995. leto

Danes, 21. novembra, ob 18. uri:
Videti mozgane: fraktacijski film.
Predavanje Thierryja Lefebvra s projekcijami filmov.
KINOTEKA.

INSTITUTUM STUDIORUM HUMANITATIS
INSTITUT ZA HUMANISTIČNE STUDIJE LJUBLJANA

Predavanja prof. dr. Jefa Verschuere: **LANGUAGE AND COMMUNICATION: A PRAGMATIC PERSPECTIVE.**
Vsak dan do vključno petka, 24. novembra, ob 17. do 19. ure v predavalnici ISH, Beethovnova 2.

K U D
FRANCE PREŠEREN

KUD FRANCE PREŠEREN,
Karunova 14,
Ljubljana.
Jutri, 22. novembra, ob 20. uri:

VESELA ZNANOST
V okviru tematskega sklopa Izobraževanje za demokracijo predavanje Mojce Dobnikar in Vlaste Jalusič z naslovom **Kako smo hodile v feministično gimnazijo.**
Petek, 24. novembra, ob 20. uri: Multimedijalni projekt **KACE**, avtorice Lidije Bernik. Premiera.
Ponovitve bodo v soboto, 25. novembra, ob 20.30. in v nedeljo, 26. novembra, ob 19. in 21. uri.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST - KD Skamperle (Vrdelska cesta 7)
V petek, 24. t. m., ob 20.30 večer ob 50. obletnici osvoboditve z naslovom »Obudimo spomin«. Predavala bo prof. prof. Marta Ivašič na temo »Od ukinitve do obnove solstva na Primorskem«.

VIDEM - na Oddelku za vzhodnoevropske jezike in književnosti na videmski univerzi (Viale Ungheria 18) bo jutri, 22. t. m., ob 11. uri predavala prof. Vesna Pozgaj-Hadži z ljubljanske Filozofske fakultete na temo »Hrvaščina za tujce. Kontrastni problemi«.

Danes, 21. novembra, ob 21. uri v Klubu K4: Kaj se da videti u tvojim očima? Nastop skupine DEMOLITION GROUP.

GLASBA SLOVENIJA

CAFE TEATER
Kavarna Grand hotela Union, Miklošičeva 1, Ljubljana

Petek, 24. novembra, ob 22. uri: VECER EVERGREENOV z vokalnim tercetom MKM.

CANKARJEV DOM Prešernova 10

Jutri, 22. novembra, ob 19.30: SLEZIJSKI GODALNI KVARTET. Na programu: W. A. Mozart, Z. Krauze, F. Schubert, K. Penderecki.

Torek, 28., in sredo, 29. novembra, ob 19.30: Prišli so muzikanti. VLADO KRESLIN z gosti. Istrski muzikanti, Beltinska banda, Mali bogovi. RAZPRODANO!

KUD FRANCE PREŠEREN, Karunova 14, Ljubljana

Danes, 21. novembra, ob 20.30: Koncert skupine ACID JAZZ TRIO Motherfuckers of Invention. Skupino sestavljajo Glaucio Venier na klavirju, Bruno Marini na bariton saksofonu ter Zlatko Kavcic na bobnih.

Sobota, 25. novembra, ob 23. uri: OTTO LEHNER, harmonika.

KULTURNI DOM NOVA GORICA

Danes, 21. novembra, ob 19. uri v frančiškanskem samostanu na Kostanjevici: GLASBA Z VRTOV SV. FRANCIŠKA. GODALNI KVARTET SLOVENSKE FILHARMONIJE. Program: B. Ipa-vec, J. Brahms, A. Dvorzak.

ILIRSKA BISTRICA, Klub MKNZ, Bazoviška 26

Sobota, 25. novembra: RIJEKKAS-MOST WANTED tour 95. Nastopajo: M. C. BUFFALO, MADERFANKERZ, UNLOGIC SKILL, UGLY LEADERS. Posebni gosti SKY TOWER.

SLOVENSKA FILHARMONIJA Kongresni trg 10, Ljubljana

Danes, 21. novembra, ob 19. uri: DOMEN JERASA, pozavna; PRIMOŽ KERSTAJN, klavir.

NARODNA GALERIJA Cankarjeva 20, Ljubljana

Danes, 21. novembra, ob 19.30: ANJA BUKOVEC, violina; NATASA MAJER,

klavir (foto). Program: A. Dvorzak, E. Chausson, L. van Beethoven, M. Ravel.

GRAD FUŽINE Studenec 2a, Ljubljana

Danes, 21. novembra, ob 20. uri: VECER Z RAMOVŠ CONSORTOM.

Izvajalci: Laura Antonaz, sopran; Monica Correnti, sopran; Sandro Marigonda, bas; Klemen Ramovš, kljunasta flavta; Irena Pahor, viola da gamba; Shalev Ad-El, cembalo.

RAZSTAVE SLOVENIJA

CANKARJEV DOM Prešernova 10

V galeriji CD poteka 2. SLOVENSKI BIENALE ILUSTRACIJE.

MODERNA GALERIJA, Tomsčeva 14

V galeriji je na ogled retrospektivna razstava enega najizvirnejših slovenskih likovnih ustvarjalcev tega stoletja, Franceta Kralja. Razstava bo na ogled do 3. decembra.

V spodnjih prostorih Moderne galerije razstavlja Antony Caro, Kaskade.

GALERIJA MEDUZA KOPER, Čevljarska34

V galeriji je do 15. decembra na ogled razstava grafik Bogdana Borčiča.

GALERIJA KRKA Dunajska 65, Ljubljana

V galeriji je do 16. decembra na ogled razstava slik akademske slikarke Vide Fakin.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

V galeriji je do 8. decembra na ogled razstava Franceta Slane Sopki in akti.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE Celovška 23, Ljubljana

V muzeju je do 14. januarja na ogled mednarodna razstava VSE O SRCU.

JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 7, Ljubljana

V galeriji je do 6. decembra na ogled razstava Oddelka za oblikovanje ALU v Ljubljani.

GALERIJA ŠOU, KAPELICA, Kersnikova 4, Ljubljana

V galeriji je do 16. decembra na ogled razstava Damijana Kracine z naslovom TV.

VISCONTI FINE ART KOLIZEJ, Gosposvetska 13

V galeriji je na ogled razstava GRAFICNA MAPA TORONTA skupine IRWIN.

KUD FRANCE PREŠEREN, Karunova 14, Ljubljana

V galeriji je do 28. novembra na ogled razstava Silvana Omerzuja ANGELI.

MALA GALERIJA, Slovenska 35

Na ogled je razstava iz cikla Velika imena svetovne umetnosti avtorja Jeana Marca Bustamanteja. Razstava bo odprta do 26. novembra.

GALERIJA EQURNA Gregorčičeva 3, Ljubljana

Danes, 21. novembra, ob 19. uri: Otvoritev razstave slik Zarka Vrezeca.

GALERIJA ILIRIJA Tržaska cesta 40, Ljubljana

Danes, 21. novembra, ob 18. uri: Otvoritev razstave Franceta Mihelica z naslovom RIBA FARONIKA (foto).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Galerija Cartesius: na ogled je razstava Lojzeta Spacala.
Studio PHI (Ul. S. Michele 8/19)

Do 26. t. m. je na ogled razstava slikarja Giacomina Ciriama »Cudoviti Kras«.

Galerija Art Light Hall: do 3.12. razstavlja tržaska slikarka Serena Bellini.

Galerija Rettori Tribbio 2: na ogled je razstava Irene Ravalica.

Miramarski park- Konjušnica: do 7.1.1996 je vsak dan od 9.00 do 19.00 na ogled razstava izkopanin anticne Eble.

Postna palaca (Trg Vittorio Veneto): do 7.12 bo na ogled razstava »Trst, mesto v kinu: 1896-1929«.

Salon pohistva Korsic (Sv. Ivan): do 24. t. m. razstavlja fotograf Ennio Demarin.

KRIŽ - V fojerju Sirkovega doma je do 26. t. m. na ogled razstava o ribištvu. Urnik: 18-21, ob nedeljah 10-13.

GORICA

Kulturni dom: do 30. t.m. je na ogled razstava podvodnega fotografa Smiljana Zavrtanika iz Nove Gorice.

V Pokrajinskem muzeju na gradu in v Coroninije-

vem dvorcu je do 31.12. odprta razstava »Ottocento di frontiera«.

Katoliška knjigarna: Do 5.12. je na ogled razstava slikarja Borisa Zuljana.

STANJEL - Galerija Lojzeta Spacala je odprta od delavnikov 14-19 (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10-12, 14-19.

SEŽANA - V Kosovelovi knjižnici je na ogled razstava Franka Vecchieta.

PASSARIANO

V Vili Manin bo do 10.12 odprta razstava o Pieru Paolu Pasoliniju.

KOROŠKA

CELOVEC

Galerija Freund: razstavlja Inge Vevre.

Galerija Ars temporis: razstavlja Jarošlavo Kralika in Elizabeta Gross.

BELJAK

Galerija Freihausgasse: razstavlja Bruno Girocolli.

TINJE

Galerija Tinje: stalna razstava lesorezov Wernerja Berga in razstava Milana Springerja iz Maribora.

GLASBA FJK

TRST

Koncertna sezona Glasbene Matice 1995/96

12. decembra bo v Kulturnem domu nastopil Godalni kvartet Glasbene matice.

Evangelistična luteranska cerkev-Largo Panfili

V četrtek, 23. t.m., ob 20.30 - Koncert skupine Silesian String Quartet. Na programu Gorecki, Szmajski, Penderecki, Krauze.

Gledališče Rossetti

Trzasko koncertno društvo V ponedeljek, 4. decembra, ob 20.30 - Koncert celista M. Malsky in pianista D. Hovora. Na programu Schubert, Schumann, Rachmaninov, Sostakovič.

Gledališče Miela

V torek, 5. decembra, ob 20.30 prireja Združenje Glasbene mladine Italije koncert pianiste Antonelle De Vinco, ki bo izvajala Scarlattijeve, Galupijeve, L. van beethovnovne in Prokofieve skladbe.

V sredo, 6.12., ob 20.30 - koncert komornega orkestra Accademii pod vodstvom Micheleja Stolfa s solisti Marcom Schiavo(klavir) in Silvio Di Marinom(flavta).

Cerkev B.Vergine del Soccorso (Trg Hortis)

Prihodnji koncert bo v četrtek, 23. t.m., ob 20.30 v Cerkvi B.Vergine del Soccorso (Trg Hortis). Nastopa organist Mauro Macri in vokalna skupina Cappelle Civice. Dirigent Marco Sofianopulo. Koncert organizirajo Mestni gledališki muzej C. Schmidl, Knjižnica A. Hortis in Oficirski krožek. Vstop prost.

V četrtek, 30. t.m., ob 20.30 pa bo v anglikanski cerkvi (Ul.S.Michele) - Koncert sopranistke Federice Volpi ob spremljavi pianistke Elisabette Buffolini.

Discobar Macaki

Danes, 21. t. m., ob 22. uri drugi večer Promomusic, na katerem bodo nastopili solisti, kantavtorji in ansambli.

Naslednje srečanje bo v torek, 28. t. m., zaključni večer pa 5. decembra.

TRŽIČ

Občinsko gledališče V četrtek, 7.12., ob 20.30 koncert pianistke Irine Plotnikove. Na programu Skrjabin in Prokofijev.

KOŠARKA / NBA

Mestni derbi v Los Angelesu so dobili Lakersi

Grizliji iz Vancouvra so se dobro upirali New York Knicksom

NEW YORK - V nedeljo zvečer so bila v ameriski poklicni kosarski ligi NBA odigrana le tri srečanja. Lakersi so v Los Angelesu dobili dvoboj mestnih tekmecev proti Clippersom s 109:88.

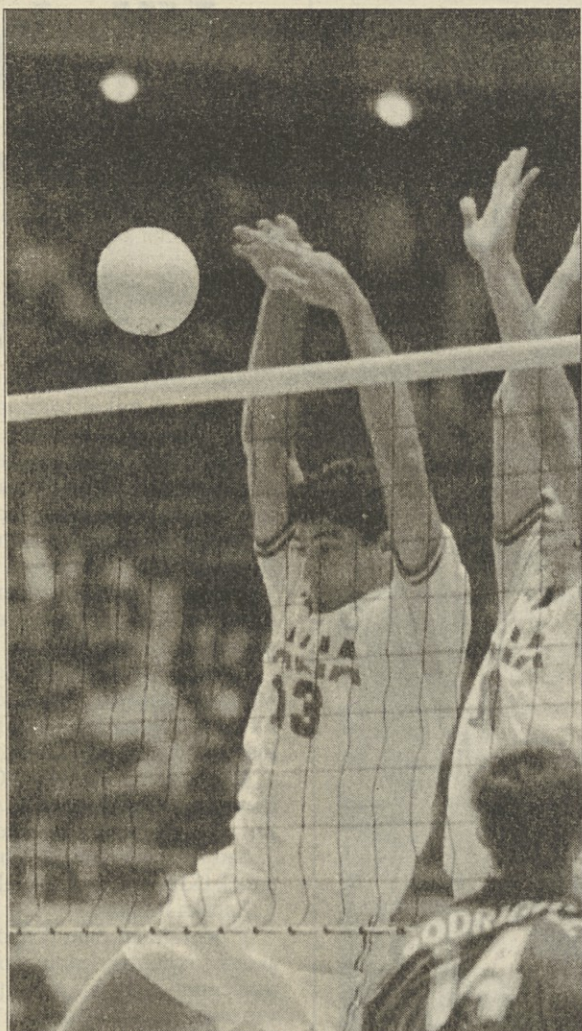
Clippersi so s tem porazom končali niz petih zaporednih zmag, Lakersi pa so na domačem igrišču zmagali se četrtric zapored. Domaci so v drugi četrtini vodili že s 30 točkami razlike, nato pa so Clippersi 7 minut in 39 sekund pred koncem znižali na 6 točk. Tedaj se je razigral Credric Cebalos, ki je v zadnjih petih minutah dosegel 13 od 25 točk, kolikor jih je dal na tekmi, kar je zado stovalo za visoko zmago Lakersov. Tudi na srečanju med Atlanto Hawks in Sacramento Kings, v katerem so zmagali Hawksi s 108:94, je odločalo zadnjih pet minut, na tej tekmi pa je Mookie Blaylock zadel 11 točk, od teh dve trojki, skupaj pa je dal 20 kosev, imel 7 podaj in 5 ukradenih zog. Najboljši je bil Steve Smith (32), center Andrew Lang pa je iz 11 skokov zadel 18 kosev.

New York Knicks so doma po razburjivi končnici ugnali Vancouver Grizzlies z 98:93, igralci iz Kanade pa so povsem ustavili centra Patricka Ewinga. Ta je kljub temu pol minute pred koncem zadel koš in povedel Knickse v vodstvo s 95:93. V naslednjem napadu je nekdanji igralec New Yorka Greg Anthony, ki je v dodatnem prestopnem roku za novi mostvi letosnje se-

zone NBA prisel v Vancouver, poskusil s prodrom pod kos domacih. Po zgrešenem metu je dobil skok za odbito zogo, vendar so mu sodniki dosodili prekršek, s čimer pa se ni strinjal. Zaradi glasnega ugovaranja je dobil se tehnično napako, ki jo je kaznoval Charles Oakley, ki je postavil končni rezultat. Za domače sta bila najboljša Derek Harper (25) in Anthony Mason (20, met 10:12), Greg Anthony pa je bil z metom 8:12 najboljši strelec Kanadcanov (18).

Izidi nedeljskih tekem: New York Knicks - Vancouver Grizzlies 98:93, Atlanta Hawks - Sacramento Kings 108:94, Los Angeles Lakers - Los Angeles Clippers 109:88.

ODBOJKA / SVETOVNI POKAL ZA MOŠKE

Italijanski blok (na sliki AP z leve Andrea Giani in Vigor Bovolenta) je bil na tekmi proti Argentini zelo učinkovit

Brazilci so pustili Kubance na ničli

Gladka zmaga »azzurrov« proti Argentini Danes prost dan, jutri Nizozemska - Brazilija

TOKIO - V osrednjem srečanju tretjega kola na svetovnem odbojkar-skem pokalu za moške na Japonskem je Brazilija presenetljivo gladko premagala Kubance. Zmaga Brazilcev ni bila vprašljiva niti trenutek, o veliki premoči najboljših južnoameriških odbojkarjev pa prica podatek, da v drugem nizu niso nasprotniku prepustili niti točke.

Zmagovito serijo nadaljuje tudi Italija, ki pa se doslej z najboljšimi se ni pomerila. Tokrat je bila žrtev Velascovih izbrancev Argentina. »Azzurri« so nasprotniku v treh nizih prepustili vsega 13 točk, ob tem pa so tudi zaigrali zelo dobro. Predvsem so izvrstno servirali in igrali v obrambi, posledica tega pa je bil tudi bogat repertoar napadalnih kombinacij. Na drugi strani mreže pa sta bila samo Pereira in Milinkovic tista, ki sta predstavljala določeno nevarnost za italijansko vrsto.

Z igro proti Argentini je bil Velasco vidno zadovoljen: »Servis, blok in obramba so predstavljali naše orožje, kar je tudi najvažnejše pred teškimi srečanji, ki nas čakajo v naslednjih dneh.«

Italijanski selektor je imel tokrat na razpolago le devet igralcev, saj se je Samuele Papi lažje poskušoval na srečanju s Kanado, Pasquale Gravina je dobil vročino, Michele Pasinato pa si je na jutranjem treningu pred tekmo poskušoval komolec.

Na svetovnem pokalu

bo danes prost dan, tekmovalje pa se bo jutri nadaljevalo v Hirošimi in Kagošimi. Najbolj zanimivo bo nedvomno srečanje med Brazilijo in Nizozemsko. Ostali pari pa so: Kanada - Argentina, Kitajska - Italija, Egipt - Japonska, Tunizija - Kuba in ZDA - Južna Koreja.

Italija - Argentina 3:0 (15:4, 15:6, 15:3)

ITALIJA: Tofoli 2+1, Bernardi 5+8, Gardini 6+12, Giani 8+8, Bracci 5+5, Bovolenta 3+12, Pippi 0+0, Bellini 0+0, Papi, Zorzi, Gravina, Pasinato.

ARGENTINA: Weber 0+4, Borrero 0+4, Romano 0+6, Milinkovic 4+ 9, Rodriguez 0+1, Pereira 2+9, Quaini 1+1, Lares 0+1, Jabif 0+0, Maly

0+1, Firpo.

Sodnika: Cho (Južna Koreja) in Perez Vento (Kuba).

Trajanje setov: 20, 23 in 18 minut; 6000 gledalcev; servis (točke/napake): Italija 5/10, Argentina 2/11; bloki: Italija 15, Argentina 3.

OSTALI IZIDI 3. KROGA: Kanada - Egipt 3:2 (12:15, 16:14, 15:12, 10:15, 15:10), Japonska - Kitajska 3:0 (15:4, 15:10, 15:3), ZDA - Nizozemska 0:3 (10:15, 7:15, 6:15), J. Koreja - Tunizija 3:0 (15:9, 15:10, 15:9), Kuba - Brazilija 0:3 (9:15, 0:15, 9:15).

VRSTNI RED: Italija, Brazilija in Japonska 6, Nizozemska in Kuba 5, Kanada, Argentina, J. Koreja, Kitajska in ZDA 4, Egipt in Tunizija 3.

NOVICE

Becker na lestvici ATP prehitel Changa

MONTE CARLO - Nemec Boris Becker je po zmagi v finalu zaključnega teniskega turnirja ATP v Frankfurtu, neuradnega svetovnega prvenstva, na računalniški lestvici prehitel Changa in je zdaj četrti. Vodi American Pete Sampras pred rojakom Andrejem Agassijem in Avstrijcem Thomasom Mustrom. Lestvica ATP: 1. Pete Sampras (ZDA) 4842 točk, 2. Andre Agassi (ZDA) 4765, 3. Thomas Muster (Avt) 4474, 4. Boris Becker (Nem) 3325, 5. Michael Chang (ZDA) 3211, 6. Jevgenij Kafelnikov (Rus) 2560, 7. Thomas Enqvist (Sve) 2505, 8. Jim Courier (ZDA) 2471, 9. Wayne Ferreira (JAR) 2144, 10. Goran Ivanisevič (Hrv) 1861.

Sampras tudi najbogatejši

MONTE CARLO - Prvi teniski igralec sveta American Pete Sampras je letos zaslužil največ denarja, ki so ga organizatorji namenili za nagradne sklade turnirjev ATP.

Lestvica zaslužkov: 1. Pete Sampras (ZDA) 4.652.566 dolarjev, 2. Boris Becker (Nem) 3.281.108, 3. Andre Agassi (ZDA) 2.975.738, 4. Michael Chang (ZDA) 2.555.870, 5. Thomas Muster (Avt) 2.537.979, 6. Goran Ivanisevič (Hrv) 2.152.862, 7. Sergi Bruguera (Spa) 1.958.044, 8. Jevgenij Kafelnikov (Rus) 1.410.311, 9. Wayne Ferreira (JAR) 1.276.216, 10. Thomas Enqvist (Sve) 1.229.646.

Vodilni mošvi atlantske skupine NHL zmagali

NEW YORK - Vodilni mošvi atlantske skupine severnoameriške poklicne hokejske lige NHL sta v nedeljo zvečer tesno zmagali. Philadelphia je ugnala Vancouver s 3:2, Florida pa Anaheim s 4:3. V Philadelphiji je v 32. sekundi podaljska zadel obrambni igralec Chris Threin, kar je bil njegov prvi gol v sezoni, domaćim pa je zagotovil dragoceno zmago v boju za vrh skupine.

Izidi nedeljskih tekem: Philadelphia - Vancouver 3:2, Buffalo - Ottawa 6:0, Florida - Anaheim 4:3, San Jose - Chicago 3:2; vrstni red: vzhod - atlantska skupina: Florida 31, Philadelphia 28, N.Y. Rangers 24, New Jersey 22, Washington 19, Tampa Bay 14, N.Y. Islanders 8; severovzhodna skupina: Pittsburgh 25, Montreal 22, Buffalo 19, Hartford 15, Boston 15, Ottawa 12; zahod - centralna skupina: Detroit 24, Toronto 23, Chicago 21, Winnipeg 20, St. Louis 18, Dallas 17; pacifiška skupina: Colorado 28, Los Angeles 25, Anaheim 20, Vancouver 16, Edmonton 14, Calgary 10, San Jose 8.

Japonci slavijo Miuro kot boga

TOKIO - Napadalec japonskega nogometnega prvača Verdyja Kawasakija, 28-letni Kazuosi Miura, je med japonskimi ljubitelji nogometa zelo priljubljen. Najbolj vneti navijači si lahko v eni od tokijskih galerij ogledajo tudi razstavo fotografij o njem. Avtor 30 črno-belih fotografij je American Herb Ritts, ki je zaslovel s podobnimi razstavami o Madonni, Richardu Gereu in Michaelu Jordanu. Na voljo je tudi knjiga s fotografijami, ki stane približno 70 nemških mark. Miurov menedžer je povedal, da nogometas na razstavo in druge dogodke gleda pozitivno. Pri tem ni posebej poudaril denarnega vidika, ki pa pri ljudeh, ki skrbijo za denar, tako ali tako igra glavno vlogo.

TENIS / V FINALU ŽENSKEGA MASTERSA

Drugič doslej pet nizov

Grafova zadovoljna, Huberjeva najprijetnejše presenečenje

NEW YORK - Prva igralka sveta Nemka Steffi Graf je na ženskem teniskem mestersu, zaključnem turnirju WTA v New Yorku, v finalu premagala rojakinjo Anke Huber s 6:1, 2:6, 6:1, 4:6, 6:3. To je bil sele drugi finale v 94 letih zgodovine ženskega tenisa, ki se je končal v petih nizih. Leta 1990 je Monika Seles v finalu mestersa v petih nizih premagala Argentinko Gabrielo Sabatini, pred tem pa so dekleta toliko nizov igrala nazadnje leta 1901. Po tem letu je bilo igranje tenisa v ženski konkurenci omejeno na tri nize, leta 1984 pa so finale mestersov znova podaljšali na pet nizov.

Grafova je pred finalom, ki ji je prinesel 500 tisoč ameriških dolarjev, ekspresno premagovala tekmi-ce, tokrat pa je kljub težavam z desno

nogo dokazala, da je telesno dovolj dobro pripravljena tudi za maratonske dvoboje - ta je tokrat trajal kar dve uri in 47 minut. »Med dvobojem nisem bila prepričana, da sem prva igralka sveta,« je dejala Grafova, ki se je v solzah veselila desete zmage proti mlajši tekmiči. Ta je za svoj največji uspeh v karieri dobila 250 tisoč dolarjev. »Skusala sem izrabiti vsa svoja orožja, obenem pa z močnimi udarci in menjavami ritma doseci, da bi se Grafova veliko gibala. Ocitno mi je to zelo dobro uspevalo,« ni bila po porazu razočarana Huberjeva. »Zadnja dva tedna imam precejšnje težave z desno nogo. To me je zelo oviralo, hkrati pa sem prevec obremenjevala drugo nogo, ki me je začela proti koncu dvoboja boleti,« je svoje težave opisala Grafova.

TUJA NOGOMETNA PRVENSTVA / PREDSEDNIK REAL MADRIDA ODPSTOPIL

Real - Atletico v znamenju grobosti V Nemčiji vodilni par »pobegnil«

MADRID - Castno mesto si tokrat nedvomno zasluži veliki madridski derbi med Realom in Atletico. Med tednom je okolje Reala pretresla novica, da bo predsednik Ramon Mendoza odstopil (dolgov, ki jih je Madrid nabral za obnovo stadiona Bernabeu znasajo skoraj tudi milijonov dolarjev), igralci pa so odgovorili z odločno igro in premagali Atletico z 1:0. Junak tekme je bil 19-letni Raul, ki je dvoboj odločil že v deveti minuti. Toda v ospredju je bila predvsem groba igra. Vne-ma, ki so jo nogometasi pokazali pri klestenju nasprotnikov, bi bila dobrodošla pri kaki drugi dejavnosti. Ocitno zmaga v mestnem derbiju za Mendoza ni bila dovolj in je zato po dvodnevem premisleku in predvsem pod tezo dolgov včeraj tudi uradno sporočil, da odstopa z mesta predsednika slavnega Reala.

Zmago Reala ali bolje poraz vodilnega Atletica sta izkoristila Barcelona in Espanyol. Barca je doma zmagala s 3:0 (Hagi, Popescu, Prosinecki) proti Albaceteju,

Espanyol pa je tik pred koncem odnesel zmago iz Mèride. Od ostalih izidov velja omeniti zmago Real Betisa s 3:1 proti Real Sociedadu in se posebno ponovni poraz Deportiva, ki je položil orožje v Bilbao, za domači Athletic pa je gol dosegel mladi branilec Tabuenka prav v zadnji minuti srečanja. **Vrstni red:** At. Madrid, Barcelona in Espanyol 30, Compostela in Real Madrid 23, Valencia in E. Betis 21, Gijon in Ath. Bilbao 19.

V Nemčiji je bilo kolo ugodno za vodilno dvojico, ki se je vsaj do konca jesenskega dela otresla Borussia Mönchengladbach. Bayern je doma premagal Werder Bremen s 2:0, kapetanskega traku pa tokrat ni nosil strelec prvega gola Klinsmann. Nosil ga je namreč Lothar Matthäus, ki se je na igrišče vrnil po 10-mesečni odsotnosti zaradi poškodbe ahilove tetive. Bo Lothar ključni mož v dvoboju med Bavarci in Borussia Dortmund? Tako ali drugače, Dortmund je zdaj v dobri formi in nadaljuje s serijo zmag. Tok-

ratna žrtev je bil Hässlerjev Karlsruhe, ki je na Westfalenstadionu klonil s 4:1. Kot rečeno je izgubila Borussia MG: proti vse solidnejšemu Hamburgu (mimogrede, naslednji teden ga čaka mestni derbi s St. Paulijem) je kar doma zgubila z 2:0, remi pa je z zastreljano enajstmetrovko deset minut pred koncem napravil Stefan Effenberg, katerega igra sicer se naprej ostaja na vrhunskem nivoju. Na dnu lestvice je nekaj mostev, ki so si letos gotovo obetala veliko več. V prvi vrsti Freiburg, ki je tokrat za spremembo zmagal, pa tudi Kaiserslautern in Karlsruhe. Za ta na papirju solidna moštva bo boj za obstanek se zelo trd. **Vrstni red:** Bayern in Borussia Dt. 31, Borussia MG 25, Leverkusen 22, Hamburg 20, Stuttgart, Hansa in Schalke 19.

»Trinajsto« kolo angleske »Premiership« je bilo se kar ugodno za Newcastle, ki je najprej odnesel zdravo kožo iz vedno odprte pasti na Villa Parku (1:1, strelec Ferdinand pa se je poskušovalo enajstmetrovko odigra-

ni tekmi štirinajstega kola z golom Leeja premagal Blackburn. Sam Blackburn se je rehabilitiral konec tedna, ko je Nottinghamu zadal prvi letošnji, a zato tem hujši poraz. Izid 7:0 prica, kakšno je bilo razmerje sil, za lanske prveke pa je Shearer prispeval tri in Norvežan Bohinen dva gola. Manchester United je doma brez večjih težav (4:1) odpravil Southampton, Tottenham pa je v londonskem derbiju (2:1) zaustavil Arsenal. Mestni derbi je bil na sporedu tudi v Liverpoolu, presenetljivo pa ga je dobil Everton, celo v »gosteh« na Anfieldu. Gostovanje sicer ni ravno dolgo, saj ležita Anfield (hram Liverpoola) in Goodison Park (svetišče Evertona) le kak streljaj vsaksebi. Kakorkoli že »Toffees« so dosegli dvakratno vodstvo z Rusom Cancellskisom, Liverpool pa je poraz omilil s Fowlerjem. **Vrstni red:** Newcastle 37 (tekma več), Manchester Utd 29, Arsenal, Aston Villa, Nottingham in Leeds 24, Liverpool in Middlesbrough 23. (dk)

NOGOMET / OSMINA FINALA POKALA UEFA

Roma na Danskem pred težko nalogo

Brøndby že izločil Liverpool - Milan v četrtek

Pred zimsko prekinitvijo bodo danes odigrali sedem tekem osmine finala nogometnega pokala Uefa, Milan in Sparta iz Prage pa se bosta pomerila v četrtek.

Največ zanimanja velja za dvoboj med Münchenskim Bayernom in Benfico, vendar ne gre zanemariti niti tekme med Eindhovnom in Werderjem.

Dvoboj z Brøndbyjem v Copenhagenu za Romo res ne prihaja ob pravem času. Nedeljski poraz v Piacenzi je zelo razburil navijace, trener Mazzzone pa je razočaran nad svojimi igralci in se otepa s kritikami medijev.

»Brøndby je zelo nevarna ekipa, predvaja pa zastarel italijanski koncept igre. Naslanja se na protinapad, je fizično močna, dobro pokriva prostor na igrišču, dobi malo golov,« o Dancih razmišlja Mazzzone. Najboljši igralec Brøndbyja, ki je v prejšnjem kolu izločil nič manj kot Liverpool, je

reprezentant Vilfort, državni dres pa so že oblekli tudi vratar Krogh, branilec Risager in A. Nielsen. Roma ima stete igralce. Statuto je diskvalificiran, Delvecchio in Thern zaradi pozne registracije ne smeta igrati.

»Roma ima slabo obrambo. Če igramo kot v petek v prvenstvu proti OB-ju, se lahko uvrstimo v četrtfinale,« trdi trener Dancev Skovdahl. Roma in Brøndby sta se v pokalu Uefa že srečala leta 1991, tedaj pa so se v naslednje kolo uvrstili Rimljani.

Sporod osmine finala, danes: Bayern München (Nem) - Benfica (Por), PSV Eindhoven (Niz) - Werder Bremen (Nem); Nottingham Forest (Ang) - Lion (Fra); Brøndby (Dan) - Roma (Ita), Bordeaux (Fra) - Betis Sevilla (Spa), Sevilla (Spa) - Barcelona (Spa), Slavija Praga (Ces) - Lens (Fra). **V četrtek:** Milan (Ita) - Sparta Praga (Ces).

Na sliki: Abel Balbo

NAMIZNI TENIS / ŽENSKA A1 LIGA

Kljub Angeri Kras obdržal 5. mesto

Spet 29. t. m. - Krasove drugoligašice ne smejo opustiti misli na napredovanje

Ženska A1 liga

Samo za nekaj točk je bila Angera boljša od Krasovih deklet. V danem trenutku (4:6) se ni moglo narediti drugače. Skoda le, da so zaradi majhnih zamujenih priložnosti gostje odnesle prvenstvene točke v Angero. Vsekakor pa peto mesto Krasa s tekmo manj ni slaba pozicija, ki jo bodo krasovke verjetno obdržale tudi po srečanju z mesinskim Archimede v prihodnjem krogu 29. t.m.

Ostali izidi 5. kroga: Coccaglio - San Marco Verona 6:2, Fiamma Al Ar Messina - Castellana 1:6, Che Lin Messina - Fiamma Archimede Messina 3:6.

Vrstni red: Castellana 10, Coccaglio 8, Fiamma Al Ar Messina 7, Angera 5, Kras Zgonik in Fiamma Archimede Messina 3, San Marco Verona 2, Che Lin Messina 0 točk (Kras in Che Lin s tekmo manj).

Ženska B liga

V povratnem delu drugoligaskega ženskega prvenstva bodo morale krasovke poračunati z dvema konkurentoma: z Juventusom iz San Marina in z Edero Forli. Tudi s slednjo se jim je namreč zmaga na zadnjem srečanju za las izmuznila iz rok.

Kako pomembna je igra dvojic, se posebej, če se jo izgubi po dodatnem setu na set razliki (21:16, 19:21, 23:21), je žal realnost Krasovega gostovanja 6. kroga. Ivana Stubelj in Dasa Bresciani sta sicer premagali po eno nasprotnico v posamičnih dvobojih. Ivana članico Cellettijevo, Dasa Ragazzinijevo, medtem ko je bila drugokategorijevka Valia Stojanova za njiju pretrd oreh. Z zmago v gosteh pri Linesu v Arezzu (2:3) je Juventus Serrevalle prisel v vodstvo na časni lestvici, sledi pa mu Kras, ki je zaključil s tem prvi del prvenstva, ker bo imel v naslednjem krogu počitek. Sedaj pa sta počivala Flash Club in Sassari zaradi Lane. Krasovke se lahko nadoknadijo zamujeno, vsekakor pa misli na napredovanje ne smejo zavreči.

Edera Forli - Kras 3:2

Celletti - Stubelj 0:2 (16:21, 14:21), Stojanova - Bresciani 2:0 (21:16, 21:12), Celetti/Stojanova - Stubelj/Bresciani 2:1 (21:16, 19:21, 23:21), Stojanova - Stubelj 2:0 (21:17, 21:17), Ragazzini - Bresciani 0:2 (11:21, 5:21).

J.J.

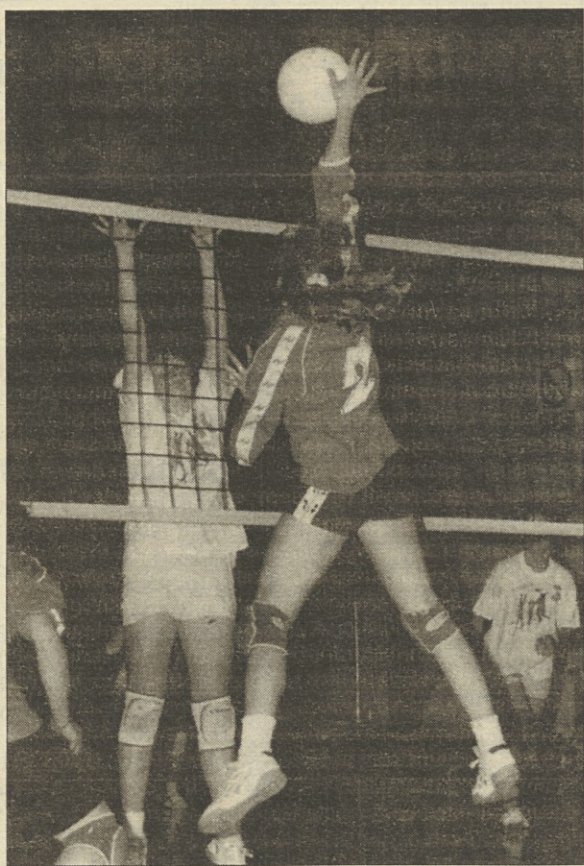
NOGOMET

Weah, Lalas in drugi na žrebu za SP v Parizu

ZURICH - George Weah, Alexi Lalas, Zico in Kevin Keegan se bodo 12. decembra v Parizu udeležili žreba prihodnjega svetovnega nogometnega prvenstva. Fifa bo ob priliki, kot vedno, organizirala velik spektakel, na katerega so bili med drugim povabljeni številni ugledni stje iz francoskega sportnega in umetniškega sveta.

Med sportniki bodo prisotni tudi tenisač Yannich Noah, nogometaš Paris St. Germaina Alain Roche, stirikratni svetovni prvak formule ena Alain Prost in rekorder v doseženih golih na svetovnih prvenstvih (leta 1958) Just Fontaine.

ODBOJKA / V PRVEM SREČANJU ZA VRH V PRVENSTVU MLADINK NA TRŽAŠKEM

Napad Brežankmed derbijem mladink s Slogo B

Koimpex v tie breaku vendarle strl odpor ekipe Nuova Pallavolo TS

Na vrhu lestvice tudi Bor Friulexport - Začelo se je prvenstvo deklic

Koimpex - NPT 3:2 (13:15, 8:15, 15:5, 15:13, 15:9)

Koimpex: Babudri, Ban, Blazina, Furlan, Kalc, Kocijancic, Kufersin, Mamillo, Mauro, Molassi, Susic. Trener: Peterlin.

O prvaku v prvenstvu mladink bo, kot je bilo sicer predvideno že pred samim začetkom, odločal troboj Bor-Koimpex-NPT, saj ostali nasprotniki teh treh ekip resnično ne morejo ogroziti. Prva od šestih tekem je bila v nedeljo na Opcinah, osvojil pa jo je Koimpex, čeprav ne brez težav. Nasim igralkam namreč skoraj nikoli ne uspe, da bi proti tej ekipi zaigrale sproščeno. Isto se je zgodilo tokrat, saj so slogašice, verjetno zaradi premajhnega prepricanja v lastne zmožnosti, dovolile nasprotnicam, da so

osvojile prva dva seta. Do preobrata je prišlo v tretjem, ko je naša ekipa končno le zaigrala kot zna. Bolj izenačen je bil četrti niz, čeprav je bil Koimpex v vodstvu od vsega začetka, in je tako prisilil NPT na igranje odločilnega seta. Tudi tu so naše igralke takoj prevzele pobudo v svoje roke in osvojile tekmo, ki je bila skorajda že izgubljena. Največ zaslug za ta pomemben uspeh prav gotovo nosi članica prve ekipe Nicole Mamillo, ki je svojo veliko voljo do zmage znala viliti tudi vsem svojim soigralkam. (Inka)

Sloga B - Breg 3:0 (15:10, 15:12, 15:8)

Sloga B: Canziani, Cauter, Di Guida, Ferluga, Gregori, Milic, Susic, Zagar. Trener: Peterlin.

Breg: Bet, Carboni, Družina, Orlando, Pettiroso, Rodella, Irina in Jelka Sancin, Tercon. Trener: Cac.

V tem kolu sta se srečali najmlajši ekipi prvenstva, saj tako za Slogo B kot za Breg nastopajo izključno deklice, ki pa so v Bregovi šestki se mlajše. Sloga je sicer slavila s 3:0, vendar je bila tekma precej izenačena. Vsi trije seti so si bili podobni, saj si je v vseh Sloga nabrala dokajšnjo prednost, kar pa Brežank ni potro in so z odločno igro zaostanek znižale. V končnici pa je le prevladala večja izkušnost domaćink, ki se niso pustile presenetiti. Oba trenerja sta poslala na igrišče vse svoje igralke, ki so s prikazano igro zadovoljile. (Inka)

Bor Friulexport - SGT 3:0 (15:4, 15:12, 15:3)

BOR: Bogatec, Sternad, Zadnjik, Rogelja, Flego, Macho, Faiman, J. in Z. Milicevic.

Borove mladinke nadaljujejo z uspešnimi nastopi v tej kategoriji. Njihova tokratna tritev pa je bil Sgt. Na

srečanju je dal trener Kalc priložnost vsem odbojkaricam. Poskusil pa je tudi igralko v različnih vlogah, le v drugem setu je popustila zbranost. Igralko so bile na robu delnega spodrsllaja 10:12, nato pa so spet zaigrale bolj zbrano in tudi ta niz pospravile v svojo korist. V nadaljevanju pa spet ni bilo težav. (Dejan)

Ostali izidi 4. kola: Sant'Andrea - Volley 93 3:1.

Vrstni red: Bor Friulexport in Koimpex 8, Nuova Pallavolo 6, Sloga B in Sant'Andrea 4, Volley 93 2, Sgt in Breg 0.

Prihodnje kolo: Breg - Bor Friulexport, Nuova Pallavolo - Sloga B, Koimpex - Sant'Andrea

DEKLICE

Skupina A

Breg - Koimpex 1:3 (8:15, 15:12, 8:15, 4:15)

BREG: J. in I. Sancin, Carboni, Rodella, Tercon, Bet, Cossutta, Kalc, Zerjal, Zeriali, Gregori, Slavec.

KOIMPEX: Milic, Zagar, Strajn, Sossi, Ferluga, Canziani, Cauter, Gregori, Di Guida, Krizman, Furlan, Kete.

Derbi v Dolini je bil precej izenačen, saj je trajal poldruugo uro. Brežanke so se dobro upirale nasprotnicam, ki so predvsem pokazale večjo izkušnost. Gostiteljice so bile v premoci samo v drugem setu, v katerem so presenetile slogašice z dobrimi servisi. Obe ekipi sta vsekakor potrdili, da se lahko v tej skupini potegujeta za najvišja mesta. (Noemi Bet)

Izidi 1. kola: Oma - Ricreatori 0:3, Sant'Andrea - Nuova Pallavolo B 2:3.

Prihodnje kolo: Nuova Pallavolo - Breg; Koimpex - Oma

Skupina B

Altura - Kontovel 0:3 (8:15, 14:16, 14:16)

KONTOVEL: Stoka, Starrec, Sossa, Skrk, Obad, Kobau, K. in S. Kante, Ferluga, Businelli, Furlani. Trener:

Kušar.

Altura je Kontovelkam nudila zelo zagrižen in močan odpor, vendar je na koncu kljub temu prevladala vsestransko boljša pripravljenost slovenskih odbojkaric. Kontovelke so v tem krstnem nastopu zaigrale nekoliko zadržano in niso pokazale vsega kar zmorejo. Zlasti velja to za moč udarcev na mreži, vsekakor pa so se v ključnih trenutkih vedno primerno zbrale in brez večjih težav uveljavile svojo premoč. Posebno je bilo to razvidno v tretjem setu, ko je Altura povedla kar z 8:0, a Kontovelke po minuti odmora so z natančnimi servisi in učinkovitim napadom v zelo kratkem času izenačile na 8:8. Treba je tudi reči, da je sodnica s svojim popustljivim sojenjem objektivno oskodovala tehnično neprimerno boljši Kontovel.

SGT - Bor Friulexport 0:3 (1:15, 1:15, 2:15)

BOR FRIULEXPORT: Smotlak, Posar, Sadlowski, Rogelja, Milicevic, Flego, Macho, Frandolic, Krasevic, Furlani.

Deklice so spodbudno pričele prvenstvo. SGT igra v tej kategoriji v bistvu z začelnici, igralko pa imajo težave že pri gradnji najbolj enostavne akcije. Borovke ps so jih prekasale tudi iz fizičnega vidika. Naso ekipo sestavljajo v glavnem igralko letnika '80, v tej tekmi pa so dobile priložnost tudi mlajše igralke. Cilj borovk pa je vsekakor uvrstitev v »play-off«. V naslednjih tekmah pa bodo morale borovke pokazati bolj resen pristop do igre, kajti drugače jim bo trda predla. (Dejan)

Ostali izidi: Sloga B - Virtus bo v četrtek ob 15. uri v Repnu, Nuova Pallavolo A je bil prost. **Prihodnje kolo:** Bor Friulexport - Nuova Pallavolo, Kontovel - Sgt.

ODBOJKA / V PRVENSTVU MLADINCEV NA TRŽAŠKEM PROTI VIRTUSU

Mladinci Körtinga dosegli prvo zmago

Koimpex proti Volley clubu drugič letos izgubil set - Konkurent za naslov še Volley 80

Koimpex - Volley Club Trieste 3:1 (15:4, 5:15, 15:12, 15:2)

Koimpex: Furlanic 6+6, Sustersic 3+4, Cuk 5+3, Micalessi 4+2, Drasic 3+3, Ritossa 4+5, Furlani 1+0. Trener: Drasic.

Servis (napake/točke): 8/8, Napake: Koimpex 23, Volley club 24. Trajanje setov: 9, 13, 19 in 12 minut.

Nadaljuje se zmagovita serija združene ekipe Sloga/Bor. V soboto je namreč premagala ekipo, ki spada med srednje dobre v tem prvenstvu.

Začetek je bil kar spodbuden, saj so v piclih devetih minutah dobesedno pregazili nasprotnika. Mogoče prav zato so v drugem setu popustili in se popolnoma predali nasprotnikovi volji. Naredili so kar devet napak, kar jasno kaže, kakšna zmeda je nastala na igrišču. Pri tem pa velja pripomniti, da je trener Drasic imel na voljo le sedem igralcev, ker sta bila dva nerazumljivo odsotna. K sreči so se v nadaljevanju igralci spet zbrali. Odločilen je bil tretji set, v katerem pa je le trenerjeva spretnost pripomogla k zmagi. Četrtni set pa je bil kopija prvega.

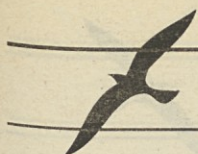
Koimpex je se naprej trdno v vodstvu, a se mora se srečati z Volleyjem 80, s katerim si deli prvo mesto, zato resnost in poztvovnost vseh igralcev ne sme upasti. (Marij)

Körting - Virtus 3:1 (15:2, 15:5, 13:15, 15:8)

Körting: Krmec 3+1, Mikol 10+9, Milic 11+11, Pečar 0+0, Peterlin 4+1, Savarin 5+3, Spetic 0+0, Stopar 3+0. Trener: Sain.

V tem kolu je mlajša združena ekipa Bora in Sloge prisla do prvih točk. Zmaga bi bila lahko se izdatnejša, saj so Körtingovi fantje v prvih dveh setih dobesedno nadigrali nasprotnike, ki jih letos prvič trenira prof. Giani Furlanic. Kljub temu, da so bili igralci Virtusa starejši, so jih nasi po tehničnem znanju prekasali, vendar so pa tudi takoj spoznali kaj pomeni podcenjevanje, oziroma do kam te lahko privede dekoncentracija, saj so izključno po lastni krivdi prepustili tretji set, v katerem so sicer že visoko vodili, svojim nasprotnikom. V četrtem so se nato zopet zbrali in o zmagovalcu resnično ni več moglo biti dvoma. V naslednjem kolu čaka Körting spet zelo težka tekma proti Pallavolu, zadnji dve srečanju pa bosta zopet proti dosegljivejšemu nasprotniku. (INKA)

Ostala izida 4. kola: Prevenire - Nuova Pallavolo 0:3, Volley 80 - Pallavolo Trieste 3:0. **Vrstni red:** Koimpex in Volley 80 8, Pallavolo Trieste Computer Discount, Volley club in Nuova Pallavolo 4, Körting in Virtus 2, Prevenire 0. **Prihodnje kolo:** Pallavolo Trieste - Körting, Prevenire - Koimpex.

KOŠARKA / PRVENSTVO DEČKOV

Kontovel v prvem derbiju na »1. maju« zaslužen premagal vrsto Bora Ediauto

Odločilna zadnja četrtina

Bor Ediauto A - Kontovel 64:69 (35:27)

BOR EDIAUTO A: Tolentino 3, Gaburro 17, Stokelj 16, Cossutta, Krmec 3, Lombardo 10, Lovriha 15, Romano. Nista vstopila Kafol in Bettio; trener: Krecic.

PON: Lovriha, Gaburro in Stokelj; **SON:** 28.

KONTOVEL: Sustersic 18, Doglia 12, Rebula 8, Semec 13, Zagar, Kocjancic 2, Bogatec, Gregori 16. Niso vstopili Rogelja, Sibella, Bukavec in Hrovatin; trener: Meden.

PON: Kocjancic; **SON:** 26.

V otvoritveni tekmi košarkarskega prvenstva dečkov je bil v soboto na Stadionu 1. maj

že na vrsti slovenski derbi med Borom Ediauto A in Kontovelom. Gostje so bili na koncu boljši in zasluženost slavili.

Toda začetek srečanja je pripadel borovcem, ki so prvi polčas zaključili z osmimi točkami prednosti. Po tretji četrtini pa so se Kontovelci prebudili in stanje izenacili. V zadnjem delu je bila igra zelo izenačena in dopadljiva, v zaključnih minutah pa so bili gostje prisebnejši in so se na koncu zasluženo veselili prve zmage. Pohvalo zasluži Kontovolvec Matija Gregori, ki je bil za Borovo obrambo nezau- stavljaljiv. **Niko Stokelj**

Time out jadrancev na tekmi z Libertasom (F. Balbi/Kroma)

KADETI
Jadran - Libertas 78:84 (40:39)

JADRAN: Hrovatin, Senizza 30, Bogatec, Mura, Guštin 9, Slavec 20, Petaros 6, Sosic 9, Stefančič, Valente 4, trener Cehovin.

TRI TOCKE: petaros 1, Slavec 1. **PON:** Senizza, Sosic, Valente.

Po zelo izenačenem prvem polcasu, je postala tekma v drugem delu zanimivejša in napeta. Odločilni trenutek je verjetno bil v zadnjih 10 minutah igre: tedaj je Libertasova »klop« dobila tehnično napako. Tega pa jadrancevci niso znali izkoristiti in zmaga je šla po vodi.

Sicer pa so v glavnem jadrancevci dobro igrali, ce-

prav so nekajkrat popustili glede zbranosti. (M. Guštin)

Kontovel - Servolana 96:107 (39:51)

KONTOVEL: Bukavec 22, Paoletič 30, Fonda 14, Crisettig, Brundula, Baldi 21, Stoka 2, Puntar 5, Kocjancic, trener Brišček.

SON: 18. **3T:** Paoletič.

Kontovelci so se večji del tekme enakovredno upirali fizično boljje postavljenim igralcem Servolane. Kontovolvec je delal velike težave predvsem gostujoči kosarar Roveredo, ki je tudi eden boljših igralcev te kategorije v Trstu.

Tudi v drugem polcasu je bilo srečanje v glavnem izenačeno, proti koncu pa

Pri kadetih Jadran in Kontovel praznih rok, pri naraščajnikih borovci le s težavo zmagali

Jadrancev P. Senizza in Kontovolvec R. Paoletič dala po 30 točk - Kontovelovi naraščajniki izgubili

so gostje povedli za 10 točk, Kontovolvec je zmanjkalo moči, da bi reagiral.

Kljub porazu pa je treba vse naše košarkarje pohvaliti za zvrhano mero borbenosti in požrtvovalnosti. (R.P.)

NARASČAJNIKI
Ferrovio - Bor Ediauto 72:76 (39:37)

BOR: Tolentino 1 (1:2), Smilovich 5 (1:5), Gaburro 15 (3:6), Stokelj 17 (7:8), Santi 2, Bosari 20 (4:8), Krčalič, Lovriha 16 (4:7). Nista vstopila Zobec in Krmec, trener: Krecic.

PM: 20:36. **SON:** 23. **PON:** Santi, Smilovich, Lovriha.

Borovci so v 3. kolu tesno premagali skromni Ferrovio. Nasi niso stopili na igrišče zelo motivirani in so domačine pod-

cenjevali, to pa bi jih lahko drago stalo. Proti borbenemu nasprotniku so Krecičevi fantje odgovorili predvsem v obrambi, medtem ko so v napadu vendarle uveljavili tehnično in fizično premoč. Po izenačenem prvem polcasu, so borovci v uvodnih minutah drugega dela prisli do najvišje prednosti +9 (45:54), ki pa so jo domačini s potrpežljivo igro izničili (67:69 v 37.). V zadnjih minutah so nasi bili prisebni pri izvajanju prostih metov in so vendarle domov odnesli drugi par točk.

V naslednjem kolu se bodo borovci pomerili na domačih tleh z Don Boscom B. (N. Stokelj)

Kontovel - Pall. Gorizia 68:79 (35:37)

KONTOVEL: Paoletič

28, Sustersic 6, Doglia 9, Frandoli, Rebula 13, Semec 3, Zagar, Kocjancic 6, Bogatec, Gregori 3, Bukavec, Hrovatin, trener Meden.

SON: 17. **TRI TOCKE:** Doglia 1, Paoletič 1.

Tekma je bila še kar izenačena, Gorici pa so uveljavili svojo premoč predvsem z učinkovitimi protinapadi. Kontovelci so bili gostom enakovredni do zadnjih minut, nakar so malce popustili, to so izkoristili Gorici, ki so tudi zasluženo zmagali. (R.P.)

Lestvica: Don Bosco A, Poggi in Libertas A 6 točk; **Bor Ediauto**, Brescialat Gorica in Itala San Marco Gradisca 4; **Kontovel**, Dopolavoro Ferrovio, Don Bosco B, Libertas B, in Acli Ronchi 0.

NOGOMET / PRVENSTVO MLADINCEV

Zamejske enajsterice tokrat niso imele sreče

Vse štiri ekipe so morale priznati premoč nasprotnikov

DEZELNO PRVENSTVO
Ronchi - Juventina 4:2 (2:0)

JUVENTINA: pavio, Romano, Screm (Franchi), Pibiri (Milotti), D. Trampus, Padovano, Frutti (Izzo), Gallo, Macuzzi, Ballaben, Gambino.

Proti zelo močnemu nasprotniku so standreski nogometaši igrali eno svojih boljših tekem in niso zaslužili poraza z dvema goloma razlike. Prvih 30 minut so bili gostiteljem povsem enakovredni in so imeli celo dve ugodni priložnosti za zadetek. Ronchi je povedel tudi s pomočno sodnika, ki je opomnil Juventininega igralca. Ko si je zapisoval številko igralca, so gostitelji izvedli prosti strel, eden od odmacih igralcev se je sam znašel pred Pavio in ga brez težav premagal. Tudi pri drugem prejetem голу Juventina ni imela sreče: Frutti je namreč zakrivil avtogol.

V drugem polcasu je standresko moštvo zmanjšalo izid na 1:2 s prostim strelom »specialista« Gambina. Nato je vratar Pavio celo ubranil enajstmetrovko. Juventina je imela priložnost, da bi stanje izenacila, toda do gola ni prišlo. Gostitelji pa svoje priložnosti niso zmaudili in povedli na 3:1. Nasa ekipa ni popustila in zmanjšala zaostanek na 2:3. Pet minut pred koncem pa so gostitelji dali še en zadetek in tako so točke ostale v Ronkah.

IZIDI 10. KOLA: Staranzano - Sangiorgina 2:1, Gradese - S. Canzian 1:1, Itala San Marco - Cormonese 1:1, Mossa - San Sergio 1:2, Ponziana - Aquileia 2:1, Ronchi - Juventina 4:2, Sam Luigi - Pro Gorizia 1:1.

VRSTNI RED: Ponziana 26, Ronchi in San Sergio 23, Pro Gorizia 22, San Luigi 17, Juventina 16, San Canzian 15, Itala San Marco 13, Sangiorgina 12, Staranzano 11, Cormonese 8, Mossa in Gradese 5, Aquileia 2.

PRIHODNJE KOLO: Juventina - Poziana. **POKRAJINSKO PRVENSTVO**

NA GORISKEM
Cividale - Sovodnje 7:1 (4:0)

STRELEC ZA SOVODNJE: Peric. **SOVODNJE:** Tommasi, D. Marušić (Zanfagnin), Pisk, Ozbót, Miklus, Gorjan, Gomisček, Devetak, Fajt, De Comelli, Peric.

Proti tehnično in fizično močnejšemu nasprotniku, ki zaseda drugo mesto na lestvici, so Sovodenjci doživeli visok poraz. Ze po prvem polcasu je bilo tekme dejansko konec, saj so naši predstavniki izgubljali kar z 0:4.

Tudi v drugem polcasu so Sovodenjci igrali podrejeno vlogo in edino zadoščenje za naše nogometaše je bilo to, da je Igor Peric dosegel častni gol. Peric se je polastil zoge na sredini igrišča, preigral dva tri-nasprotnikove branilce, nato se vratarja in brez težav poslal zogo v vrata.

NA TRZASKEM
Zaule Rabuiese - Primorje 1:0 (1:0)

PRIMORJE: Murri (v 25. min. Husu), Ferfolja, Luksa, Fattorello, Lipovec, Braini, Ban, Kuk, Turk, Franzot, Ostoruska.

Z gostovanja v Zavljah so se Prosečani vrnili praznih rok, čeprav so predvsem v drugem delu igrali dobro in niso zaslužili poraza. Kot se dogaja od začetka prvenstva, so tudi tokrat nasi nastopili v zelo okrnjeni postavi. Poleg tega je bilo di sojenje zelo slabo, kar je vplivalo predvsem na »rdečorumene«, ki so bili v drugem polcasu stalno v napadu. Drugače je bilo v prvem delu, ko je Primorje igralo slabo in zmedeno, tako da so domačini imeli nekaj priložnosti, da bi prišli v vodstvo, do gola pa so prišli po napaki obrambe. V 25. minuti se je poskušoval vratar Murri in nadomestil ga je Husu.

V nadaljevanju so bili Prosečani stalno v napadu in večkrat ogrozili domače, vendar Kuk pri zaključnih strelh tokrat ni imel sreče. Razen njega so se izkazali tudi Ban, Braini, Lipovec in Ostrouska. Nekaj smole in netočnosti je krivo za poraz Prosečanov, ki pa bodo gotovo dosegli zastavljene cilje, če bodo na naslednjih tekmah zaigrali vsaj tako kot v Zavljah. **(Gorazd)**

Vesna - Chiarbola 2:5 (0:1)

STRELCA ZA VESNO: Polli in Perini. **VESNA:** Gruden, Lachi (Pizzimenti, Cociani), Schiavon, Morassut, Vascotto, S. Olenik, L. Olenik, Perini, Rodella, Polli, Glavina.

Ceprav so Krizani doživeli visok poraz, bi lahko na tem srečanju iztržili najmanj neodločen izid. Gostje so namreč v prvem polcasu povedli iz enajstmetrovke, ki si jo je sodnik povsem izmislil, Krizani pa so imeli najmanj tri zelo ugodne priložnosti za gol. Gostje so že v uvodnih minutah drugega polcasa dosegli dva gola in tako povečali vodstvo na 3:0. Gostitelji pa se niso predali in s Pollijem zmanjšali zaostanek na 1:3. Zgredili so celo enajstmetrovko, kar jih je seveda drago stalo. Gostje so dali še en gol in pri stanju 4:1 je bilo že vse odločeno. Čeprav je prejel pet zadetkov, bi tokrat od posameznikov pohvalili vratarja Erika Grudna.

IZIDI 8. KOLA: Olimpia - Costalunga odl., Sistiana - Muggia odl., Montebello - Opicina 3:6, Vesna - Chiarbola 2:4, Zaule - Primorje 1:0, Edile Adriatica - Sant'Andrea 2:2, Domio - Portuale 1:1.

VRSTNI RED: Domio 22, Muggia 16, Opicina 15, Edile Adriatica 13, Portuale in Sant'Andrea 12, Costalunga 11, Sistiana in Olimpia 9, Zaule 8, Primorje, Vesna in Chiarbola 6, Montebello 4.

PRIHODNJE KOLO: Primorje - Edile Adriatica, Opicina - Vesna.

NOGOMET / PRVENSTVA NARAŠČAJNIKOV, NAJMLAJŠIH IN ZAČETNIKOV

Sovodenjci po nepotrebnem izgubili Mladost premagala šibko Sistiano

Med najmlajšimi remi Sovodenj - Na Tržaškem odpadlo precej tekem

NARASČAJNIKI
NA GORISKEM

Sovodnje - Real Isonzo 0:2 (0:0)

SOVODNJE: Dimitrij Devetak, Davorin Devetak, Moro, Peteani, Jarc, Gorjan, Cotič, Miklus (Fajt), Ferletič (Piras), Jelen, Rosanno.

Sovodenjci so zamudili lepo priložnost, da bi osvojili vsaj točko proti ekipi Real Isonzo, ki je v spodnjem delu lestvice s tremi točkami manj od naših nogometašev.

Po dobrem prvem polcasu, ko so Sovodenjci imeli nekaj zrelih priložnosti za gol (največja se je ponudila Borisu Jeleni, ki je bil sam pred vratarjem), so gostje v drugem delu tekme takoj povedli. Gostitelji so sicer skušali reagirati, ustvarili so si še eno zelo ugodno priložnost za zadetek z Rosannom, ki se je sam znašel pred vratarjem, toda do izenačenja ni prišlo. Med našimi nogometaši se je nato, tudi zaradi blatnega igrišča, porajala utrujenost, tri minute pred koncem pa so gostje dali še drugi zadetek in tako osvojili nenadejane točke.

NA TRZASKEM
IZIDI 10. KOLA: Zarja

Adriampex - Opicina odl., Chiarbola - Portuale 2:10, Montebello - Muggia B 1:1, CGS - San Sergio 5:1, Olimpia - Sant'Andrea 2:2, Domio - Costalunga 1:1.

VRSTNI RED: Olimpia* 23, Muggia A in Zarja **Adriampex**** 21, Sant'Andrea 19, Opicina** 18, Muggia B in Costalunga 13, Domio* 11, Montebello 10, San Sergio 7, Portuale 6, CGS* 4, Chiarbola 3.

PRIHODNJE KOLO: Costalunga - Zarja **Adriampex.** (*tekma več, **tekma

manj).

NAJMLAJSI
NA GORISKEM

Sovodnje - Sanrocchese 1:1 (0:0)

STRELEC ZA SOVODNJE: Todde.

SOVODNJE: Gergolet, Piras, Cotič, Figelj, pavšić, Bagon, F. Tomsic, Mauri, D. Tomsic, Zanier, Todde.

Sovodenjci so si ob hudem mrazu in na blatnem igrišču napravili enkratno priložnost za zmago, saj so samo v prvem polcasu imeli najmanj pet izredno ugodnih priložnosti za zadetek, pa so jih vse zapravili. Tudi sodnik ni bil naklonjen našim fantom, saj je redno spregledoval vse prekrške gostov.

Sovodenjci so povedli že v 5. min. drugega polcasa: Mauri je prodril po desni strani in podal proti sredini, kjer je Nicola Todde iz voleja streljal na vrata in premagal gostujočega vratarja. Gostje pa so izenacili po edinem protinapadu, ki so ga imeli na razpolago. Nekaj minut pred koncem srečanja je sodnik dosodil za domačine enajstmetrovko, žal pa je Zanier streljal čez vratnico. **(A. Pavšić)**

NA TRZASKEM
IZIDI 9. KOLA: Gaja - Domio odl., Olimpia - Esperia odl., Kras - CGS odl., Montebello - San Luigi odl., Chiarbola - Costalunga 4:1, Muggia - Opicina 1:3.

VRSTNI RED: Esperia in Olimpia 24, Montebello 18, Gaja 17, Opicina 16, Costalunga 11, Domio 10, San Luigi 9, Chiarbola 8, Kras 4, Muggia 2, CGS 1.

PRIHODNJE KOLO: Gaja - Muggia.

ZACETNIKI
Sistiana - Mladost 1:2 (0:2)

STRELCA ZA MLADO-

ST: Stjepanović in Lavrenčić.

MLADOST: Francescot (Zoržit), Semolčić, Galijussi, Roner, Spacal, Devetak, Terpin (Roner), Stjepanović, Cernic (Cefarin), Spacapan (Devetak, Lavrenčić).

Ceprav Doberdobci niso igrali najbolje, so vseeno premagali šibkega nasprotnika, ki je tudi zadnji na lestvici. V prvem polcasu so naši nogometaši še kar zadovoljivo igrali in tudi dosigli oba zadetka. Pri pr-

vem je Spacal izvedel prosti strel, vratar je odbil zogo le do Stjepanovića, ki je brez težav poslal usnje v mrežo. Drugi zadetek pa je dosegel Lavrenčić iz protinapada.

V drugem polcasu so nasi popustili in gostje so tako dosegli gol po prostem strelu, ki ga je sodnik dokaj »radodarno« dosodil gostiteljem. Nasa ekipa je imela še dve priložnosti z Devetakom in Spacalom. Izid pa se do konca ni spremenil.

Obvestila

SK DEVIN

obvešča, da bo tecaj na plastični stezi v Nabrezini za otroke danes, 23. 28. in 30. t. m. od 17. do 19. ure. Informacije po tel. 220423.

TPK SIRENA

vabi člane na društveno večerjo, ki bo v petek, 24. t.m., ob 20.30 v gostilni Sardoč v Precniku. Obvezna rezervacija na društvenem sedežu - Miramarski drevored 32, telefon 422696.

DRUŠTVO SLOVENCEV MILJSKE OBCINE

organizira rekreacijsko telovadbo za odrasle vsako sredo in petek od 17.00 do 18.00 v mali telovadnici italijanske srednje sole - Ul. D'Annunzio 48 - Milje (informacije Vesna Tul tel. 271862).

SZ BOR

obvešča, da sprejema vpise za večerno mosko rekreacijo za odrasle. Informacije dobite v društvenem tajnistvu, tel. 51377.

SZ BOR in KRUT

obveščata, da se spet pricenja popoldanska telovadba za dame. Vadba bo ob ponedeljkah in četrtek od 17. do 18. ure. Informacije dobite v društvenem tajnistvu, tel. 51377.

SK DEVIN

organizira božično in novoletno zimovanje v smučarskem središču Alleghe od 23. oz. 26. decembra do 1. januarja in od 1. januarja do 6. oziroma 7. januarja na izbiro. Možnost smučanja na snežinah Civette in Val Badie in S. Pellegrina. Prijave do 28. t.m.. Informacije po telefonu 220423.

SK BRDINA

sporoča, da se nadaljuje telovadba v repenski telovadnici vsako sredo od 18. do 20. ure.

SKD HRAST - športni odsek

organizira rekreacijsko in predsmučarsko telovadbo. Za informacije klicite st. 0481/78130 in 0481/419957.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Svojo delovno sposobnost boste dokazovali s takšno vnemo, da boste prepričali celo tiste, ki so že začeli razmišljati o tem, kako bi vam na kar najmanj boleč način ponudili premestitev.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Zakopali se boste v delo in povsem pozabili težave, ki vas čakajo ob prihodu domov. Z enako vnemo se zakopljite se v težave, pa boste jutri domače ognjišče odrinili v pozabo iz olajšanja.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Prestevilne dejavnosti vas bodo odvrnile od bližnjih, zato bodo vaša usesa deležna številnih očitkov. Ne izgovarjajte se s prezaposlenostjo, saj predobro veste, čemu težite v delo.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Če vas bo zeblo bolj, kot ste pričakovali, nikar ne obtožujte vremena. Kriva je vaša notranja pec, na katero zadnje čase vse premalo nalagate in dopuščate, da se duši v presežku pepela.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Srečali boste toliko novih zanimivih ljudi, da boste na stare prijatelje malone pozabili. Če so prijatelji, vam ne bodo zamerili. Resnično prijateljstvo ohranja iskrenost, ne interesi.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: zkoristite ugoden dan in se lotite težave, pred katero ste doslej zapirali oči. Ne bo vas ugriznila, ko se je boste dotaknili, niti vas ne bo pahnila v drugo, ko jo boste porazili.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Temelji brez hiše so prav tako malo vredni kot hiša brez temeljev, zato se nikar ne slepite, da bo vaše počutje ob nadaljnjem preziranju telesnega zdravja se naprej tako sijajno.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Vas vpliv na ljudi bo danes izjemen, tako negativen kot pozitiven. Pazite torej, kaj boste spuščali iz ust, kadar boste odločali o tem, komu od večnih tekmecev boste dali prednost.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Nekdo vam bo očital, da ga zanemarjate. Pojasnite mu svoje vzgibe in mu dopovejte, da je pot k sebi najboljša bližnjica k drugemu. Tudi narazen se da hoditi skupaj.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Če že morate variti, varajte vsaj tako, da bodo izvedeli samo tisti, ki vas imajo za svojo lastnino. Naivci vas bodo namreč neupravičeno posnemali in se po nepotrebnem opekli.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Vase počutje bo danes tako zelo razgibano, da se na trenutke še sami ne boste poznali, kaj sele tisti, ki so vas vajeni gledati vsak dan enake, kakor da bi ne ineli ne srca ne čustev.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Pri podvigih na polju strasti ne pozabite na kruto dejstvo, da je večina duš zavezana dogovoru o zvestobi, čeprav se čutijo utesnjene. Res visok je račun za gotovost v zameno za svobodo.

Zaradi množice planetov v Strelcu bo ta teden za marsikoga vroč

BAROMETER RAZPOLOŽENJA

V tem tednu se bo v znamenju Strelca zbralo kar nekaj planetov. Jupitru, Plutonu in Veneri se bosta 23. novembra pridružila se Sonce in Merkur. Zastopanost ognjenih znamenj bo torej zelo močna, kar bo v nasproscalo ogromno energije. Marsikomu se bo zgodilo, da je na trenutke ne bo več mogel obvladati, takrat lahko pričakujemo kaksen prenatržen korak ter ustrezne posledice.

Velja upoštevati tudi dejstvo, da je element zra-ka v tem tednu povsem odsoten. Spremembam v okolju se bomo zelo težko prilagajali, saj bomo notranje togi. Svojih starih načel in idealov se bomo držali zelo krčevito, kar seveda ne bo ravno plodno.

V tem tednu bo torej potrebna večja pazljivost, saj nam utegnejo vajeti uiti iz rok. Z velikim ognjem se ne gre igrati.

22. novembra bo Saturn znova prešel v direktno gibanje. Usmerjenost v notranji svet bo s tem zmanjšana. Bolj bomo odprti za zunanje dogajanje, pri čemer bomo tudi malo bolj aktivni.

Mlaj, ki bo tokrat v znamenju Skorpiona, bo nastopil 22. novembra ob

15.45. Luna bo v tistem trenutku v konjunkciji s Soncem. Ta aspekt bo ugodno deloval na naše počutje in odpornost. Cutili bomo tudi povečanje spolne vitalnosti, ki nam bo šla v teh dneh prav dobro od rok.

V dneh okoli mlaja bomo izrazito ustvarjalni. Notranjo energijo bomo večinoma znali usmeriti, zato lahko pričakujemo tudi rezultate.

Pokazali bomo močno zanimanje za vse, kar je misteriozno in nenavadno. Raziskati bomo hoteli globlje plasti življenja, saj bomo v njih zaslužili možnost neskončnega. V času okoli mlaja v Skorpionu in Sonca v konjunkciji se bo ponudila lepa priložnost za paranormalne izkušnje. Nekaterim se bo v teh dneh odprl nov svet. Krasno, vendar bo boljše, da zaenkrat se ostanete v starem. Vsaj z eno nogo. Očitno bo lunin mlaj v sodelovanju s Soncem znatno pripomogel k uspešnem usmerjanju napokopčene energije. Medtem ko se bodo eni zagnali v podvige ljubezenske narave, se bodo drugi potopili v odkrivanje skrivnostnega sveta lastnih globlin. A tudi za tretje se bo naslo kaj. (A.O.)

ANEKDOTA

O francoskem igralcu Blancheju

Francoski igralec Francis Blanche je nekoč najel taksi in naročil soferju, naj ga petindvajsetkrat zapelje okrog zgradbe; peljeta se prvič, drugič, tretjič. Tedaj ga je Blanche potrepljal po rami in živčno vzdiknil:

»Hitreje, hitreje, prijatelj! Zelo se mi mudi!«

	TOR	SRE	CET	PET	SOB	NED	PON
POCUTJE, ZDRAVJE							
sprostitev	✓	✓	○	○	○	×	×
šport	○	×	×	×	○	○	○
post, dieta	○	✓	○	○	×	×	×
težja fizična dela	×	×	○	○	✓	✓	○
izlet	○	○	✓	✓	✓	○	○
DRUŽBA, ODNOSI							
obisk znancev	○	×	×	○	○	○	✓
domaća zabava	○	○	○	○	✓	✓	○
družinski posvet	×	×	○	○	○	✓	✓
družabne igre	✓	✓	○	○	✓	✓	✓
urejanje uradnih zadev ..	×	○	○	○	×	×	×
POSEL, DENAR							
poslovno srečanje	✓	✓	○	○	○	○	×
naložbe in nakupi	○	○	✓	✓	✓	○	○
zamenjava službe	×	×	○	○	○	×	×
izposoja denarja	✓	✓	✓	○	○	○	✓
igre na srečo	○	○	×	×	×	×	○
LJUBEZEN, SPOLNOST							
osvajanje	✓	✓	✓	○	○	○	○
iskren pogovor	○	○	✓	✓	○	○	○
zmenek	○	×	×	○	○	✓	✓
ljubljenje	✓	○	○	○	✓	✓	✓
prekinitev zveze	×	×	×	○	○	○	✓
UMSKE DEJAVNOSTI							
branje	○	×	×	○	○	✓	✓
učenje, sirjenje obzorja ...	×	×	○	○	○	○	✓
raziskovanje	○	✓	✓	✓	○	○	○
umetniško ustvarjanje ...	×	○	○	✓	✓	✓	✓
reševanje težav	○	○	✓	✓	✓	○	○
LEGENDA: ✓ ugoden dan, ○ nevtralen dan, × neugoden dan							

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

	FILOZOFSKA METODA	SLOVENSKI DIRIGENT	MESTO V ZAMBUI	SLOV. FILOZOF HRIBAR	ZA POLTON ZVISANI E	AVST. PO- ROČEVALSKA AGENCIJA	ANG. VLADARSKI NASLOV	SREDSTVO ZA UNICE- VANJE MRČESA	GUSTAV IPAVEC	ZUŽELKA S TRDIMI KRILI	MEDNAR. LETALSKA ORGANIZ.	SAMOROG	AM. MOSKO IME	IVO SVETINA		AVTOR: BRANKO KOZULIC	FRANC. KOMIK (JACQUES)	VRSTA DRAGEGA KAMNA	SU	OCE
AVTOR BOZANSKE KOMEDIJE															PRIPAD. AZUSKEGA LJUDSTVA	JAP. SLIKARSKA SOLA				
SLABO POCUTJE																SVIC. PISA- TELJ (CLAUDE MESTO V CRNI GORI				
EGIP. BOG SONCA IN LJUBEZNI					UMETNOST (LAT.) OTOCJE V MOLUKIH				SLOV. PESNIK ZUPANCIC MILANO						ČISTO PREMOZENJE POMOČNIK PRI HISNIH DELIH					
..... IN BOLEK						SLOV. IZDEL. GODAL (BLAZ) NEM. ORGAN. (KASPAR)							ZENONOV PRIVRZENEC VRATAR						BIBLUSKA OZNAKA ZA PALESTINO	MESTO V STAREM EGIPTU
HRVASKA IGRALKA BEGOVIC				ALBERT EINSTEIN POLITIK RIBICIC			NEOKUSEN IZDELEK ORIENT. RIZE- VO ZGANJE				FURNIR POLJSKO MESTO						SODOBEN PLES SENENI DROBIR			
KWAME NKRUMAH			NAVEDEK ZGORNJI DEL STOPALA						KORALNI OTOK	GR. PIANIST (DIMITRIS) NEVESTINO PREMOZENJE								AMERICIJ ZENSKO IME		
AM. IGRALKA (YOKO)					AKORD IZ TREH TONOV OTOK (FR.)							ROMAIN GARY			GORSKI VRH SL. UMET. SKUPINA					
BOG. RIZA V SINTOIZMU						ANG. PISATELJ (JOHN) SELEN						POČELO TAOIZMA KARLOVAC					DRŽAVNA BLAGAUNA ERBU			
SKUPINA OTOKOV NA JAPONSKEM														NEKD. POLITIK RIGELNIK						
ANG. POLITIK (CLEMENT RICHARD)										ZUŽELKA Z DLAKAMI				ITAL. NOVINARKA FALLACI						

ORIANA
DLAKAR,
ATTLEE,
HERMAN,
KURISKI OTOKI,
ERAR,
TAO,
ACTON,
INARI,
RTINA,
RG,
TRJADA,
TANI,
AM,
SCOURROS,
CITAT,
KN,
SKA,
OPLAT,
KIC,
AE,
ENA,
STOIK,
DEMARS,
LOLEK,
AKTIVA,
OTON,
ARS,
ATON,
ANET,
INDISPONIRANOST,
TOSA,
DANTE ALIGHIERI,
Vodopravno:
RESITEV:

ŠKOFJA LOKA

Častitljivo stara in neizmerno lepa

Predstavljena je v monografiji F. Steleta

Starodavna Škofja Loka slovi po številnih umetnostnih in kulturnih spomenikih. Večina jih je v sliki in besedi predstavljenih tudi v novi monografiji Franceta Steleta, ki je izšla v samozaložbi.

Škofjeloški grad, simbol mesta, je slogovno neenotna stavba, saj je bila od prve pisne omembe leta 1202 večkrat dopolnjena in obnovljena, predvsem po letu 1511, ko ga je močno porušil potres. Po koncu vladavine freisinskih škofov je večkrat menjal lastnike, in sicer od tovarnarja Tepinca do ursulink, ki so ga preuredile za solske namene. Med prvo svetovno vojno je bila v njem vojska bolnisnica, nato vojaška vojašnica, pozneje pa kazensko-poboljševalni zavod ter končno

od leta 1959 prostor za muzejske zbirke. Zgornji stolp na Kranjcu iz 11. stoletja je danes le še razvalina, kamor meščani radi hodijo na nedeljske sprehode. Pri obnovi so našli gotške pečnice, železne nože, bodala, zeblje, denar, predvsem pa dragoceni svečnik z bronastim kipcem srednjeveškega paza iz 14. stoletja. Stari grad, ki leži ob vznožju Lubnika, je danes le še razvalina. V starih listinah je imenovan Wildenlach - Divja Loka.

Zupnijska cerkev sv. Ja-

koba, ki je bila zgrajena leta 1471, je poznogotska dvoranska stavba s tremi enako visokimi ladjami z zvezdastim obokom. Rebraste loke povezujejo številni sklepniki, na katerih so reliefi cehovskih in oltarjih patronov. Na stropu so freske Jerneja iz Loke iz 16. stoletja, notranjost pa krasijo renesančni oltar sv. Katarine iz črnega marmornja, slike Kristusa na Oljski gori, delo ljubljanskega slikarja Janeza Remba, veliki križ Ivana Subica in druga dela sodobnih slovenskih umetnikov.

Nunska cerkev Marije Brezmadežne in samostan sta bila najprej zgrajena leta 1358, po požaru pa na novo zgrajena leta 1669 v baročnem slogu. V cerkvi so dragoceni nagrobniki, baročna prižnica, slika sv. Valentina, delo Ivana Franketa, in slikarija za glavnim oltarjem, delo Matije Bradaska. Na pročelju starega dela samostana je vzidan relief krizanja iz leta 1550. Danes je tu shranjen velik del loškega arhiva. Kapucinska cerkev sv. Ane in samostan sta bila zgrajena leta 1710 ob izdatni pomoči okoljskih ljudi. V samostanu je imenitna knjižnica starih knjig, med katerimi je tudi rokopis patra Romualda v slovenskem jeziku iz leta 1721.

Na Mestnem trgu je več kulturnozgodovinskih spomenikov. Staro zupnišče je bilo oblikovano po letu 1740. V njem je obilo lepih baročnih umetnin. Stari rotovž ohranja še veliko baročnih fresk ter detajle gotške in renesančne arhitekture. Homanova hiša je

Škofja Loka na sliki avtorja monografije Franceta Steleta

na zunaj še vedno takšna, kakršna je bila po obnovi leta 1529. Ob restavriranju so tu odkrili tudi srednjeveške freske vojskaca in sv. Kristofa. Marijino znamenje so leta 1751 postavili meščani v zahvalo, ker je bilo mesto obvarovano pred kugo in ognjem. Kamniti vodnjak, ki ga krasita vrč in grb, je bil postavljen leta 1883.

Na Spodnjem trgu je Spital s spitalsko cerkvijo Zalostne Matere Božje, kjer je bila nekdanja ubožnica. Po velikem požaru so spital leta 1720 obnovili s številnimi gotskimi in baročnimi umetninami. Leta 1885 obnovljeno cerkev krasijo bogat oltar z Layerjevo sliko, križev pot in nadstresni zvonik. Kascia je ena najbolj častitljivih starin v mestu in poleg gradu tudi najpomembnejše poslopje v srednjem veku, saj so v njej grajski hranili vse naturalne dajatve podložnikov.

V Stari Loki je zupnijska cerkev sv. Jurija, ki je bila sezidana leta 1865 v novoromanskem slogu na mestu podrtje dotrajane cerkve, ene najstarejših na Kranjskem. Cerkev krasijo

oltarji, ki jih je izdelal J. Gosar, slike so delo J. Wolfa, kipi pa F. Zajca st. V stranskih kapelah stojijo zanimivi stari nagrobniki iz 16. stoletja. Staroloski grad se je razvil iz skofjevega dvorca po letu 1423. Zgradbo lepo dopolnjujejo okrogli obrambni stolpi, medtem ko je jarek zasut. Večji del umetnin hrani muzej. Danes sta v njem Center slepih in Poštni muzej Slovenije.

Pustalski grad se je osamosvojil že v 13. stoletju. V dobi reformacije so v njem imeli svoje prostore tudi luteranski predikati. Arkadni hodnik v gradu ima renesančne poteze, v grajski kapeli pa so freske Snemanje s križa iz leta 1760, delo G. Quaglia. Na Hribcu je baročna cerkev sv. Križa, zgrajena v prvi polovici 18. stoletja. Freske nad velikim oltarjem so delo Franca Jelovskega, oltarne slike pa Janeza Subica in Matije Bradaska, medtem ko je glavni oltar delo ljubljanske franciskanske delavnice. Ob poti k cerkvi je dvanajst kapelic križevega pota.

Tudi v okolici Škofje Loke je več pomembnih kulturnih spomenikov.

Omenili jih bomo le nekaj. Cerkev sv. Janeza Krstnika na Suhi je vrhunski spomenik srednjeveškega slikarstva iz sredine 15. stoletja. Freske Kristus - kralj slave, ki ga obdajajo simboli evangelistov in angelov, Marijino življenje in liki dvanajstih apostolov ter Poslednja sodba so delo tako imenovanega anonimnega Suskega mojstra. Spodnji del v cerkvi pa je sto let pozneje poslikal Jernej iz Loke, zadnji gotski slikar na Slovenskem. Zgodnjebaročni zlati oltar iz leta 1672 je delo Jamskove podobarske sole.

Znamenita romarska cerkev Marijinega označenja v Crngrobu je sedanjo podobo dobila pred dobrimi stotimi leti, njeni začetki pa segajo vsaj v 13. stoletje. Je eden največjih spomenikov visoke umetnosti na Slovenskem. V cerkvi je zaradi večkratnih dozdav in razsiritve več plasti fresk, delo mojstrov iz Volbenke iz leta 1453 in drugih. Glavni oltar iz leta 1652 je največji zlati oltar na Slovenskem, vrhunsko delo domačega podobarja in rezbarja ljubljanskega mojstra Jurija Skarnosa in

loskega podobarja Jakoba Jamskega. Sredi baročnega izobilja pa umirjeno zdi Krizev pot Leopolda Layerja. Freska svete Nedelje iz 15. stoletja je delo slikarske delavnice Janeza Ljubljanskega.

Cerkev sv. Volbenke nad Logom v Poljanski dolini s taborskimi obzidjem in dvema zvonikoma kraljuje nad dolino. Sezidana je bila v drugi polovici 17. stoletja in je ena najlepših zgodnjebaročnih stavb na Slovenskem. Posebna dragocenost so tri oltarne podobe, delo slikarske rodbine Subicev iz Poljan.

Avtor - fotograf - nam je tudi v slikovnem delu knjige pričaral Škofjo Loko v temnem srednjeveškem slogu. V zbirki fotografij so posnetki iz mesta in pokrajinski posnetki njegove okolice, nekateri detajli pomembnih spomenikov, premalo pa čudovitih fresk, ki jih avtor omenja v besedilu. Temne slike, senčne strani predstavljenih zgradb in objektov, megle in vesolja, ne izzarevajo veselja in radosti, pač pa nas silijo v razmišljanje in v čas zadnjih stoletij.

Ciril Velkovrh

Delček zakladov kapucinske knjižnice

FELJTON / ALBANIJA

Ena zadnjih evropskih turističnih neznank (20)

Najlepsi del Berata obdajajo mogočni zidovi utrdb, ki je lepo ohranjena prezivela številna obleganja in lastnike.

Znotraj obzidja so stisnjene bele stanovanjske hiše, cerkve in moseja. Med ozkimi ulicami je kljub nadležno radovednim

otrokom mogoče cutiti diih preteklosti. V eni od starih otomanskih hiš je urejen muzej ikon, poimenovan po velikem al-

banskem slikarju iz 16. stoletja Onuphreju.

Z obzidja, ki je pravzaprav le podaljšek strmega skalnega vrha, se odpirajo čudoviti pogledi na dolino in strehe v skale vpetih hiš, ki se vrstijo pod mogočno citadelo in strmo spuščajo proti reki. Grajene so podobno kot v Gjirokastru, z utrjenim spodnjim delom skoraj brez oken in slikovitimi okni v višjih nadstropjih, po katerih je mesto tudi dobilo vzdevek - »mesto tisocerih oken«.

Bela pročelja poleg oken krasijo tudi leseni balkoni naravnih rjavih odtenkov, med katerimi so nekateri umetno izrezljani. Mnoge hiše so postavljene na golo skalo, ki nekaterim nadomesca vsaj zadnjo steno. Spodaj v mestu je mogoče najti kar nekaj lokalov, med

Ostanki starogrške naselbine Apollonia (Obe fotografiji: I. F.)

katerimi so nekateri dovolj privlačni tudi za bolj izbirčne turiste. Zal se zgodba s praznimi oziroma dolgočasno enoličnimi trgovinami ponavlja tudi tod.

Živžav v starogrški naselbini

Zadnji dan spoznavanja sivih albanskih mest, z bunkerji in naftnimi stolpi posejanih polj in

luknjastih cest je pozivil postanek v Apolloniji, nekod eni od najpomembnejših grških naselbin na ozemlju današnje Albanije.

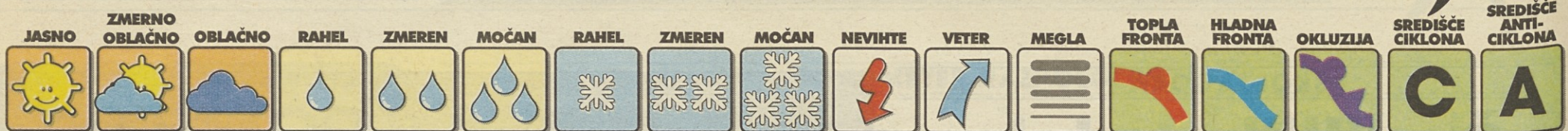
Apollonia leži sredi nizkega golega hriba, ki se osamljen dviguje nedaleč od morja. V času razcveta grške kolonije je morje segalo višje, saj je bila Apollonia pomembno pristanišče, v katerem je lahko

naslo zatocišče tudi več kot sto ladij. Mesto je zivel predvsem na račun živahnega trgovanja z različnim blagom, med katerim so pomembno vlogo igrali sužnji. Svojo pomembnost je začela izgubljati po potresu v 3. stoletju p. n. s., ko se je cve-toče pristanišče znaslo na suhem, nekaj kilometrov stran od morja.

I. Fabjan (Se nadaljuje)

Slikovita pročelja hiš v starodavnem Beratu

VREMENSKA SLIKA

Nad severnim Atlantikom in Britanskim otokom je ciklonsko območje s frontalnim sistemom, drugod je območje visokega zračnega pritiska. Pihali bodo sibi vetrovi, nad našimi kraji se bo zadrževal hlad in suh zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 7.10 in zšlo ob 16.25. Dan bo dolg 9 ur in 15 minut. Luna bo vzšla ob 5.25 in zšla ob 15.48.

ONESNAŽENOST ZRAKA

	20. 11.	19. 11.
Ljubljana	21	30
Maribor	38	102
Celje	73	40
Zagorje	55	98
Hrastnik	32	-

Mejna imisijska vrednost: 350 mikrogramov/m³
Kritična imisijska vrednost: 700 mikrogramov/m³

BIOPROGNOZA

Vreme bo na počutje in razpoloženje ljudi vplivalo ugodno.

PLIMOVANJE

Danes: ob 1.53 najnižje -25 cm, ob 8.00 najvišje 57 cm, ob 14.48 najnižje -63 cm, ob 21.10 najvišje 33 cm.
Jutri: ob 2.32 najnižje -25 cm, ob 8.34 najvišje 58 cm, ob 15.22 najnižje -67 cm, ob 21.49 najvišje 36 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	0
1000 m	-3
1500 m	-7
2000 m	-8
2500 m	-9
2864 m	-10

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: zjutraj: SE 3 do 6 vozlov
popoldne: NW 6 do 12 vozlov

VOX POPULI

Slabi zgledi obrodijo slabe sadove.
Tisti, ki govorijo lepo, ne govorijo zmeraj tudi najbolje.

DANES

Slovenija: Pretežno jasno bo. Najnižje jutranje temperature bodo od -10 do -4, ob morju okoli 0, najvišje dnevne od 0 do 4°C.
Sosednje pokrajine: Pretežno jasno bo in hladno.

JUTRI

V Sloveniji: Sprva bo se precej jasno in zjutraj tudi mrzlo. Čez dan se bo od zahoda zmerno pooblačilo.
Obeti: V četrtak bo pretežno oblačno in povečini suho vreme. Nekoliko bo topleje.

SVET / SLIKA PRI SLIKI ... ZGODBA PRI ZGODBI ... PA SE RES JE

Dianin intervju razburil Charlesa in Elizabeto

LONDON - Princ Charles je zaradi Dianine vnovicne »izdaje« v besu prisegel, da ne bo nikoli kraljica. Pred kronanjem se bo za vedno znebil lepe, vsiljive in skrajno nevarne žene. Kot so povedali do bro obveščenci, je k sebi že poklical pravne izvedence in svetovalce, da bi pripravili bojni nacrt, pravo ofenzivo, ki se bo začela takoj po smrti kraljice Elizabete. V obdobju pred kronanjem bo torej skoraj gotovo prislo do ločitve, saj je mogoče le tako zagotoviti, da nekdanja gospodična Spencer ne bo postala kraljica.

Tudi če je Diana s svojim sinocnjim intervjujem na državni televiziji BBC res prepričala gledalce, da je njen edini interes prihodnost njenih otrok in da jim ni treba skrbeti za njeno moralnost, ker ji je uspelo nadeti si svetniški sij, je njena usoda zapечатena. Nekateri časopisi so včeraj celo zapisali, da jo čaka izgon. Charles, predvsem pa kraljica, ji noceta odpustiti, da se je naskrivaj dogovorila z BBC in da je o njem seznanila Buckinghamsko palačo, ko je bilo vsega konec. Kraljica je do zadnjega pokušala prepričati Dianino televizijsko izpoved. Ker se to ni zgodilo, je kraljica ogorčena, toliko bolj, ker je s svojo

snaho kljub ločitvi ohranila ljubezniv odnos, saj je Diana navsezadnje mati prihodnjega britanskega kralja.

Ze dejstvo, da so intervju predvajali ob 48. obletnici poroke Elizabete s Filipom, je za kraljico dodaten dokaz pomanjkanja občutka. Da ogorčenje ni izmiseltina britanskih novinarjev, prica tudi ugotovitev, da je Dianin predstavnik za tisk Geoff Crawford napovedal odstop in bo v prihodnje pomagal kraljici. Kljub temu pa je Diana prepričana, da je storila prav, o tem pa je menda prepričala celo svojega sina Williama. Na zatožni klopi se je zdaj zaslal državna televizija, ker o intervjuju, pomembnem za britansko krono, ni seznanila svojega predsednika.

Nemški delavci nočejo Dolores

Več kot 2000 delavcev Airbusovih obratov v Finkenwerdnu pri Hamburgu je protestiralo proti programu klestenja delovnih mest, ki ga je uprava imenovala Dolores (AP)

Krvava »ugrabitev« še nerojenega otroka

NEW YORK - V Addisonu pri Chicagu je prislo do okrutnega zločina, ki je presunil tudi vsega vajene ameriske preiskovalce, saj je trojica morilcev ubila nosečo mater, ker se je hotela polastiti njenega še nerojenega otroka.

Trojica je potrkala na vrata Deborah Evans. Zenska, ki je bila v devetem mesecu nosečnosti, jim je odprla, saj je bil pred vrati njen

nekdanji zarocenec Laverne Ward s sestrocnico Jacqueline in njenim zarocencom Fedellom Caffeyjem. Trojica je takoj ubila Evansovo in njeno desetletno hčerko Savannah, prizanesla pa je dvehletnemu Jordanu, ki je Wardov sin. Z ostrim nožem so kot kirurgi razparali trebuh ubite nosečnice. Jacqueline je otroku prerežala popkovo, ga umila, oblekla in ga odnesla domov. Prei-

skovalci so pozneje na neki odmaknjeni poti našli truplo do smrti mučenega osemletnega Joshua, drugega otroka nesrečne Evansove.

Kot je zapisal včerajšnji Chicago Tribune, sta si Jacqueline in Fedell Caffey močno želela otroka. Ker jima to ni uspelo, je Jacqueline hlinila nosečnost, ko je zanosila Evansova, tako da bi vsi mislili, da je otrok res njen.